

NOVI TEDNIK NT&RC

CIK skupaj z Avseniki silvestruje v Vinski gori.

Str. 22

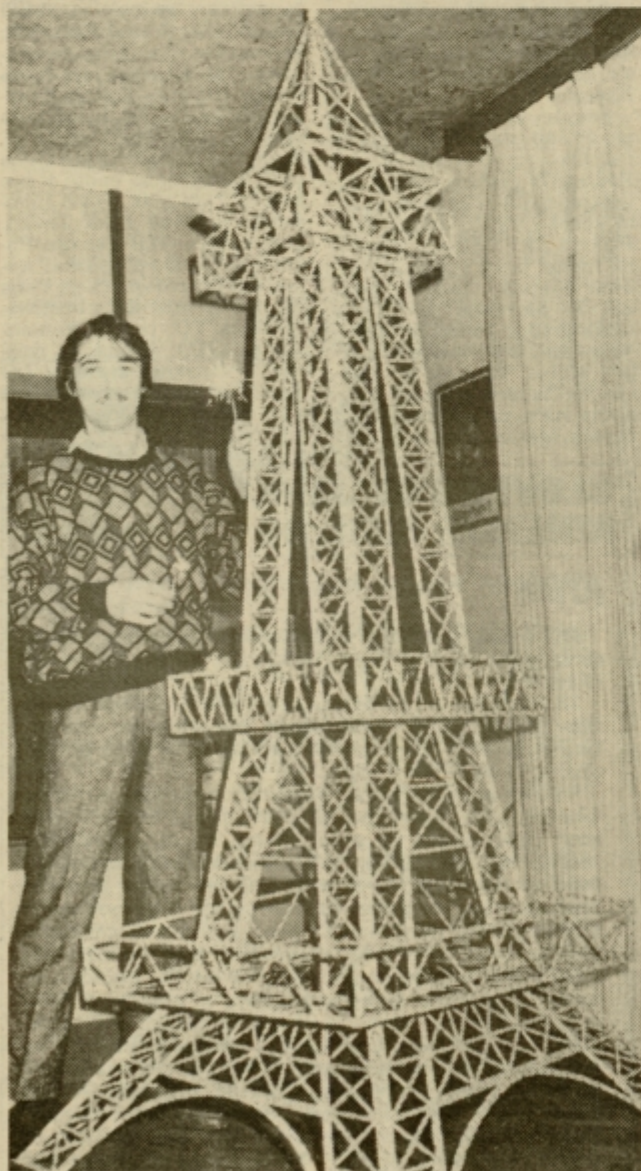
28. december 1989 • številka 52 • leto XLIII • cena 70.000 din

Iskrice za srečo

Mateja Svet v Zrečah prejela naziv športnice leta.

Str. 20

V Celju zgradili največji Eifflov stolp iz vžigalic.

Str. 32

Monika Seles vošči z Rogle srečo bralcem Novega tednika.

Str. 11

Največja želja Damjana Skutnika se je uresničila.

Str. 17

V novo leto z novo podobo

Pred vami je, spoštovani bralci, zadnja letošnja številka Novega tednika. Predstavlja se vam v novi podobi in v (vsaj pretežno) novi vsebinski zasnovi. Novi tednik, ki ga boste, upamo, brali v novem letu, bo imel vse leto takšno grafično podobo kot je danes pred vami. Sodi mo, da je podoba bolj sodobna, privlačnejša, časopis sam pa manj rubriciran. Želimo, da postane še bolj zrcalo časa in dogajanj, vseh naših pluralizmov, vse pestrosti različnih mnenj v današnji, v Evropo zazrti demokratični družbi.

Nova podoba časopisa in njegova drugačna organizacija pa napoveduje tudi spremembe v organiziranosti hiše, ki ga ustvarja. Kot kažejo razprave v občinah celjskega območja bomo kmalu ostali brez dosedanjih ustanoviteljev – občinskih konferenc SZDL s celjskega območja. Še več – kaže, da bomo ostali brez ustanoviteljev sploh

V današnji številki boste zamenjali iskali koledar. 300 milijonov dinarjev, kolikor bi stal, smo namenili v sklad naših akcij Pomagajmo. In pomagali bomo skupaj. Damjanu Skutniku smo že. Zdaj pomagamo planincem, v novem letu bomo še številnim drugim. Ta naša skupna pomoč pa je vredna bistveno več kot koledar, zato smo prepričani, da se mu boste radi odrekli.

oziroma, da se bomo ustanovili sami in tako postali povsem neodvisen časopis. Družbena podpora, ki smo jo prejeli letos ni dosegla več niti treh odstotkov potrebnega denarja in zato hišo, ki hoče in želi postati odlična, žali.

Tudi zaradi tako skromne družbene subvencije ste, spoštovani bralci, časopis plačevali nekoliko dražje. Današnja številka že stane 7 konvertibilnih dinarjev. Vemo, dragi smo, toda še naprej vam obljublamo zanimiv, bralen, provokativen, odprt in k jasnim ciljem zazrt časopis. Obljublamo vam več raziskovalnega novinarstva, več »vročih« tem, razbijaanje zadnjih tabujev, več mnenjskih rubrik in odpiranja tem, ki vas zanimajo. Obljublamo tudi več prostora za politični in drugačen marketing, več TV in radijskih sporov, več bralnosti, nov, izviren roman, aktualne feljtone, drugačen, še boljši humor, solidarnostne in drugačne humane akcije in še kaj.

Z upanjem zremo v prihodnost našega in vašega časopisa. V to, da bomo začrtane cilje uresničili pa verjame vseh štirideset članov našega uredništva, ki se vam (zlasti zaradi vaših številnih tovrstnih želja) v tej številki tudi predstavljamo na skupinski fotografiji.

Prepričani smo v uspeh naše hiše NT&RC in želimo, da bi se družina naših bralcev še naprej širila, kajti skupaj bomo še močnejši, boljši, bolj pripravljeni na izzive sodobnosti.

BRANKO STAMEJČIČ

Delegati glasovali za odkup Emovih stanovanj

Delegati celjske občinske skupščine so v torek med drugim sprejeli predlog izvršnega sveta, s katerim bodo iz povečane prispevne stopnje za stanovanjsko gospodarstvo zagotovili vračilo posojila banki, ki bo občini posodila sredstva za odkup dela Emovih stanovanj. V tem naj bi Emo rešili pred stečajem, v republiki pa naj bi v teh dneh sprejeli spremembo zakona o stanovanjskem gospodarstvu, po katerih bo mogoče nakup stanovanj iz solidarnostnih sredstev.

V občini Celje so torej nekoliko prehiteli dogajanje v republiki. Ko so namreč delegati sprejeli višine prispevnih stopenj za financiranje družbenih dejavnosti in nekaterih področij infrastrukture, so s tem potrdili predlog, da bi za stanovanjsko gospodarstvo združevali 2,68 odstotkov iz dohodka. Od tega bi bilo

0,68 odstotkov namenjenih vračilu posojila banki v višini 953 milijard dinarjev ali 8 milijonov dolarjev.

Republiški pravobranilec samoupravljanja je že pred časom izdal odločbo, po kateri odkup stanovanj iz solidarnostnega fonda ni v skladu z zakonodajo. Vendar pa naj bi šlo v celjskem primeru za povečano prispevno stopnjo za stanovanjsko gospodarstvo, kar pomeni, da ne bi krnili obstoječega solidarnostnega fonda. Stanovanja, ki bi jih odkupili od Ema, bi predstavljala poseben fond, s katerim naj bi po predlogu delegatov gospodarile organizacije, ki bodo združevale sredstva za vračilo kredita. Na zasedanju skupščine je predstavnik izvršnega sveta ocenil, da gre v tem primeru za mejno zakonsko rešitev. Če v republiki ne bodo sprejeli dodatnih zakonskih opredelitev tega vprašanja, pa lahko v prihodnje prispevno stop-

njo še vedno zmanjšajo, so menili.

Razprava na to temo je bilo na skupščini kar precej. Marjan Drev, predsednik KPO Ema je ponovno poudaril pomen pridobitve dodatnih finančnih sredstev za konsolidacijo firme in za zagotavljanje nor-

Delegati so na seji sprejeli tudi odlok o prenosu nalog interesnih skupnosti na izvršni svet in skupščino v skladu z ustavnimi zakoni ter odlok o določitvi volilnih enot za volitve v zbor občinske skupščine.

maine razvojne osnove. Menil je, da je odprodaja nepremičnin v svetu najbolj donosna in ponekod v Sloveniji so se tega že lotili, v Celju pa se zapleta zaradi nevoščljivosti in provincialnosti. Poudaril je, da je vsaka sanacija tveganje, vendar je hkrati zagotovil, da je lahko v Emu

uspešna v treh do štirih letih, za kar daje tudi osebno jamstvo. Eden od delegatov je nato predlagal, da bi morala takšno jamstvo dati tudi predsednik skupščine in izvršnega sveta, vendar je ostalo le pri predlogu. Sicer pa je večina delegatov izrazila svojo podporo predlogu o dokupu stanovanj, ker so ocenili, da pomeni to rešitev organizacije pred stečajem in posledicami, ki bi bile finančno veliko težje, kot bo dodatno zbiranje sredstev iz prispevne stopnje. Na ta račun so zmanjšali višino nekaterih drugih stopenj, na primer za ljudsko obrambo in intervencije v osnovni preskrbi, medtem ko so ukinili prispevka za krajevne skupnosti in za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena. Iz povečanega prispevka za komunalne objekte in naprave skupne rabe bi financirali tudi krajevne skupnosti, vzdrževali bazene in drsališče.

TC

Fronta v žrelu pluralizma

V Celju razmišljali o razpustitvi predsedstva občinske konference socialistične zveze

Enega prvih davkov prenavljanju političnega prostora v Sloveniji plačuje Občinska konferenca SZDL v Celju. Pravzaprav nič nenavadnega, če vemo, da ima zaradi osamosvajanja močnih frontnih delov (recimo ZKS in ZSMS) s tem težave tudi njihova republiška konferenca. V Celju, izvzemši Ljubljano, je socialistična zveza po besedah Slavka Pezdirja namreč največ naredila za osamosvajanje opozicijskih zvez. Proces je enega svojih vrhov dosegel prejšnji teden, ko bi se moralo sestati predsedstvo celjske socialistične zveze.

Čeprav bi moralo predsedstvo prejšnji teden spregovoriti o koščljivi in zanimivi tematiki (poslovanju in sanaciji Ema ter izvajanju ustavnega zakona za izvedbo amandmajev k ustavi Slovenije v Celju), se seje ni udeležilo dovolj članov predsedstva. Kakor na nesklepčni programski konferenci OK SZDL, ki je propadla zaradi neudeležbe delegacije družbenopolitičnega zbora skupščine občine, tudi na predsedstvo ni bilo večina članov njenih kolektivnih članov, družbenopolitičnih organizacij. Kot je menil

Slavko Pezdir, predsednik OK SZDL Celje, je to posledica osamosvajanja kolektivnih članov, ki znotraj socialistične zveze več ne vidijo toliko lastnih interesov in se pričenjajo obnašati kot klasične stranke. Prihaja do nekakšne blokade frontne organizacije, ki tako ne more zagotoviti niti kvoruma na svojih organih, ki bi lahko spremenili pravila organiziranja, delovanja in odločanja. Nekakšen začarani krog torej. Pezdir je priznal, da je zaradi tega razmišljal celo o razpustitvi predsedstva, vendar je odločitev prepustil prisotnim članom predsedstva. Večina se je nato raje odločila za možnost, ki jo je ob Pezdirju ponudil tudi Viki Kranjc. Predvsem zato, ker so soglašali z oceno, da SZDL v Celju vendarle še ni izrabila vseh možnosti za svojo prenovo in ker so menili, da imajo občinske organizacije celo več možnosti v nabiranju volilnih glasov kot njihova republiška organizacija. Zato so se odločili, da sestavijo dva štaba. Prvi naj bi takoj pričel sestavljati seznam kandidatov, s katerimi bi občinska socialistična zveza šla na volitve, drugi pa

bi sestavil seznam aktivnosti, s katerimi naj bi se OK SZDL v najkrajšem času prenovila v tem smislu, da bi odpravila predvsem vse nepotrebne blokade zaradi nezainteresiranosti.

BRANE PIANO

Priznanja in odlikovanja

Ob dnevu oboroženih sil vsako leto tudi na Celjskem podelijo državna odlikovanja in republiška ter pokrajinska in občinska priznanja, priložnost pa izkoristijo za pohvale in objavo napredovanj tudi štabi teritorialne obrambe.

V Celju je dobil medaljo za slug za narod Alojz Hrncič, medaljo za vojaške zasluge pa Miodrag Milošević in Igor Vukotić. Plaketi ZRVS Slovenije so dobili Poveljstvo garnizije JLA v Celju in Jože Tanšek, znake ZRVS pa Janez Gonze, Franc Ulaga in Roman Zapušek.

Pohvalo republiškega komandanta TO je v Mozirju prejel Jože Kumer, pohvali komandanta pokrajinskega štaba TO Jože Dobrovc in Ivan Zebec, pohvali komandanta moziškega štaba TO pa Apolon Marolt, Miran Podpečnik in Bojan Mikek. Niko Pirnat je dobil značko za SLO in DS.

V Zalcu je priznanje republiškega sekretariata za LO dobil Mladen Melanšek, zlati znak SLO Peter Knapič, srebrni znak pa Jani Robas. Pohvalo komandanta TO Slovenije je prejel Borivoj Rijavec, pohvale komandanta pokrajinskega štaba TO pa Stane Leskovšek, Ervin Korun, Marko Ocvirk, Peter Dajčar in Bogomil Polavder. Priznanja ZRVS so dobili Emil Pizorn, Franc Breznikar in Jože Pajk.

V Slovenskih Konjicah je veliko plaketo JLA dobil Konus, srednjo plaketo TO Unior in Konus, pohvali komandanta TO SRS pa Alojz Groleger in Daniel Oplotnik. Podelili so tudi šest pohval komandanta TO ZSP, KS Zreče pa je dobila njegovo zahtevalo. Plaketo ZRVS je dobila OŠ Boris Vinter iz Zreče, več posameznikov

pa zlate značke, plakete in znake ZRVS.

V občini Laško je red za vojaške zasluge s srebrnimi meči dobil Darko Presker, priznanje republiškega sekretarja za ljudsko obrambo pa Hinko Wimmer. Pohvali republiškega komandanta TO sta dobila Irma Prosen in Pavle Kavšek, pokrajinskega komandanta Izotok Gospodarič, Janez Deželak, Zvone Škorja, Franc Šolar, Ludvik Vuga in Franc Kapun.

Zvonko Murgelj je Šmarju pri Jelšah prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo, Franci Podhraški plaketo ZRVS Jugoslavije, Milan Zagode pa zlato značko ZRVS Jugoslavije. Plaketo ZRVS Slovenije je dobil moški pevski zbor Zdravilišča Rogaška Slatina, znak ZRVS Slovenije pa Ljeki Ljudljuraju. Priznanji sekretariata za LO Slovenije sta prejela Metod Černoša in Aleksander Turnšek, občinska priznanja sveta za LO Mitja Cimperšek, Marjan Muršič in Jože

Šepce, pohvali republiškega štaba pa Branko Žogan in Otmar Prevolshek.

V Šentjurju so priznanje Republiškega sekretariata za LO dobili Zdravstveni dom Šentjur in Ivan Zogan.

Največ priznanj in pohval so letos podelili v občini Velenje, odlikovanja pa le tri. Medaljo za vojaške zasluge so dobili Ivan Matko, Tomaž Ročnik in Janez Kos. Pohvale komandanta TO Slovenije so dobili Anton Planinc, Dušan Zrimšek, Vinko Camlek in enota za ognjeno podporo TO Velenje, ki je bila obenem proglašena tudi za najboljšo enoto v pokrajini. Zlati znak ZRVS Jugoslavije je dobil Rudi Zevart, plaketo pa OÖZB Velenje. Podelili so tudi več pohval komandanta pokrajinskega štaba TO, zahval in odličij občinskega štaba TO, pohval komandanta OŠTO Velenje in priznanj občinskega sveta za LO Republiški sekretariat za LO pa je KS Bevče dodelil posebno priznanje.

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Kriza

51,1% anketiranih je v slovenskem javnem mnenju 89 zaupalo vladi Antea Markoviča, da nas bo rešila iz krize.

22,9% pa ne ve, ali bi ji zaupalo ali ne. (Zanimivo ob tem je, da 17,6% meni, da bi bile razmere mnogo boljše, 30,4% da bi bile malo boljše in 29% da bi bile enake, če bi še živel Tito).

Večina anketiranih se popolnoma strinja, da bi za izhod iz krize moralo postati pravilo spoštovanje razlik med republikami in pokrajinami, da bi Jugoslavija morala vstopiti v EGS, da je treba ukiniti prispevke in fond za nerazvite, da morajo biti vse oblike lastnine enakopravne, da lahko vsakdo prične z gospodarsko dejavnostjo in da samo družbena lastnina ni sposobna zagotoviti ekonomskega napredka. Med tremi možnostmi potmi iz krize se jih je največ, 54,2%, odločilo za novo koncepcijo samoupravljanja z uvedbo tržišča v gospodarstvu, 18,6% za obnovno meščanske družbe po zahodnem vzorcu, 5,6% pa za vrnitev k državnemu socializmu, trdijo in avtoritarnemu režimu. Zanimivo bo videti, kakšno bo SMJ 90, posebno še, ker letos pokajo šivi t.i. real-socializma po celem svetu. Sicer pa SMJ 89 ob vprašanju, ali ima socializem v svetu perspektivo, teži k temu, da se ne bo razvijal naprej. Tak odgovor je namreč dalo 42,5% anketiranih, medtem ko jih 24,6% meni, da se bo razvijal naprej.

KOP družbeno podjetje

Izvršni svet šentjurske občine je sprejel sklep o ustanovitvi družbenega podjetja KOP, Komunalno obrtnega podjetja v Šentjurju. Samoupravni organi in vodstvo KOP-a so predlagali ustanovitev družbenega podjetja. Po živahni razpravi v izvršnem svetu ali naj bo KOP v prihodnje družbeno ali javno podjetje so se odločili za družbeno podjetje. KOP opravlja dejavnost posebnega družbenega pomena, zato si je izvršni svet zagotovil v nadzornem odboru večinski del. O sanaciji KOP-a bodo poročali na seji skupščinskih zborov. Poročilo govori o pozitivni sanaciji.

BJ

Komu prinaša hmeljarstvo dobiček?

Minuli teden so svoj letošnji izkupiček preštevali hmeljarji. Bili so ogorčeni. Čemu, to pojasnjuje kmet Vlado Marovt iz Topovelj.

»Letošnja letina je precej slabša kot smo predvidevali. To je en razlog za nezadovoljstvo. Drugi razlog je obračun, saj v zadrugi in Exportu Importu niso upoštevali naših stroškov in zahtev. Lani smo za kilogram hmelja dobili na roko šest nemških mark, letos pet nemških mark. To velja za sorto gol-

ding, ostale sorte so imele še nižjo ceno, okrog štiri marke. Izplačilo je predlagal direktor, skupaj s hmeljarskim starsešino, ki se očitno z vodstvom lažje pogovarja kot ostali hmeljarji.

Tretje, zaradi česar smo silno nezadovoljni, je predlagana nova hmeljarska pogodba. Novo vodstvo Exporta Importa nas hoče očitno napraviti povsem odvisne od njih. Slišimo, da v tujini odpirajo posredniška podjetja in da bomo hmelj odslej pro-

dajali direktno Exportu Importu. Kako bo potem ta prodajal hmelj naprej, nam ni znano, govori se o desetih, dvanajstih markah. Ob tem nam direktor zadruga razlaga, da bi za hektar hmelja morali dobiti 12 do 14 tisoč mark. Kje pa smo slovenski hmeljarji? Trdim, da ne dosegamo niti polovice tega denarja. To so za nas boleče stvari in mislim, da ne bomo uspeli vse dotle, dokler se celoten sistem ne bo spremenil, dokler ne bodo spoštovali človeka, ki ustvarja.

Hmeljarji smo nezadovoljni tudi zaradi tega, ker enostavno nimamo vpogleda v stvari. V Poslovni skupnosti za hmeljarstvo, kjer se stvari rešujejo, nas zastopa direktor zadruga. Ravno zaradi tega se hmeljarji borimo, da bi bili kot posamezniki člani te Poslovne skupnosti. Če se stvari ne bodo uredile, prihodnje leto ne bomo oddali hmelja. Če pa nas bodo s številkami prepirali, da se hmeljarstvo ne izplača in ne pokriva stroškov, potem se bomo pač odločili za drugo proizvodnjo. Sem pa prepričan, da se hmeljarjenje še vedno izplača, to trdim na osnovi izkušnje hmeljarjev v tujini.

V Savinjski dolini so štirje zasebniki, ki imajo registrirano prodajo hmelja. Se bodo hmeljarji torej odločili za prodajo po drugi poti? »Prav gotovo bomo morali najti drugo pot, če ne bomo našli skupnega jezika,« pravi Marovt. Obenem pa: »Smo za solidarnost, za to, da ostane skupaj, toda naj nas ne izkoriščajo. Brez skrbi, hmeljarji bomo pravi čas izračunali in preračunali, kam se nam izplača pristopiti.«

N. G.

IB

Pomoč prizadetim

Komisija za ocenjevanje škod po naravnih nesrečah pri izvršnem svetu občine Laško je te dni predlagala občinskemu izvršnemu svetu, da bi nudil finančno pomoč tistim občanom, ki so ob letošnjih poletnih neurjih utrpeli škodo na premočninah, kamor sodijo pohištvo, bela tehnika, orodje, kurjava in podobno. Skupna finančna pomoč naj bi predvidoma znašala okoli tri milijarde dinarjev. Na seznamu oškodovancev je kar 139 oseb.

Prav tako je komisija predložila izvršnemu svetu Laško naj

nudi v pomoč sredstva za gradnjo nadomestnih gradenj iz sredstev republiške solidarnosti tistim krajanom, ki jim je neurje poškodovalo stanovanjske hiše. Na seznam za nadomestne gradnje so uvrstili 14 krajanov, finančno pomoč za najnujnejšo sanacijo, kasneje pa tudi nadomestno gradnjo, pa so predlagali za tri krajanje.

Na seznamu kmetov, ki so jim poletna neurja poškodovale gospodarske poslopja je 19 kmetij, zgradili pa naj bi jim nadomestna gospodarska poslopja.

Razpletanje velenjskega stanovanjskega klopčiča

Jeseni smo pisali o tem, da so v velenjski stanovanjski skupnosti kar »po domače« delili posojila za stanovanjsko gradnjo iz sredstev vzajemnosti in da so nenamensko trošili sredstva za solidarnostno stanovanjsko gradnjo.

Nekateri odgovorni s stanovanjske skupnosti so takrat dokazovali, da ni bilo v postopkih nič spornega in da za vsem stojijo samoupravni organi stanovanjske skupnosti. Zadevo pa naj bi v napačni luči prikazali tisti, ki imajo nerazčiščene račune z glavnimi akterji celotnega dogajanja. Vendar pa so dogodki v zadnjih mesecih pokazali, da stvari le niso tako jasne in neoporečne, kot so skušali nekateri dokazovati. Po pregledu samoupravne

delavske kontrole in njenem poročilu družbenemu pravobranilcu se je izkazalo, da je šlo za številne nepravilnosti zlasti pri delitvi omenjenih posojil. Samoupravni delavski kontroli pa se je problematika pri financiranju gradnje nekaterih objektov in s tem povezanimi sumi, da je šlo za nenamensko porabljen denar, zdela preobsežna, da bi jo do konca novembra sploh uspeli obravnavati.

Samoupravna delavska kontrola pri stanovanjski skupnosti občine Velenje se je pregleda postopka o dodelitvi posojil za stanovanjsko gradnjo na osnovi 26. natečaja iz začetka letošnjega februarja lotila s pomočjo številnih zapisnikov, pismenih izjav in pogovorov s člani odbora za solidarnost in vzajemnost ter komisije za dodeljevanje posojil. Ugotovila je, da je prišlo že v razpisnih pogojih do odstopanj od pravilnika, ki določa pogoje in merila za pridobitev posojil. Pri dodeljevanju posojil niso upoštevali ekonomskega in socialnega položaja prosilca. Samovoljno so sprejeli dodatne kriterije za ogled stanovanjskih objektov in na osnovi samovoljno določenih kriterijev sprejeli prioriteten red pri dodeljevanju posojil. Na lestvico naj bi upravičence razvrstili po abecednem redu in šele kasneje so to spremenili v razvrstitev po številu zbranih točk.

Pravnica v strokovnih službah sisov je na seji sicer komisijo za dodeljevanje posojil opozorila na nepravilnosti, vendar so jih vseeno sprejeli. Samoupravna kontrola je ugotovila, da točkovanje sploh ni bilo opravljeno in da predloga prednostne liste ni sprejemal odbor za solidarnost, kot bi to moral v skladu z zakonskimi akti. To je storil šele naknadno, medtem pa so nekateri upravičenci že dobili posojilo. Postopek 26. natečaja je zato po oceni kontrole nezakonit, pri tem pa nosi del krivde

tudi LB-TB Velenje, saj so bila sredstva, določena z razpisom, prekoračena, ker jih ni bilo dovolj, pa so bili oškodovani nekateri upravičenci. Banka je ob tem odgovarjala, da se je le ravnala po sklepih komisije, Tone Hladin, vršilec dolžnosti vodje skupnih služb SIS materialne proizvodnje v tistem času pa je ugovarjal, češ da je bilo zaradi inflacije ravnanje banke in komisije pravilno.

S svojimi ugotovitvami je samoupravna delavska kontrola seznanila tudi družbenega pravobranilca samoupravljanja občin Mozirje in Velenje. Ta je ocenil, da so ugotovitve kontrole takšne, da je kljub temu, da je že veliko zamujenega, vendarle treba ukrepati. Celoten postopek pri dodeljevanju posojil iz sredstev vzajemnosti je bil v nasprotju z veljavnim pravilnikom.

Pravobranilec ocenjuje, da je bil predsednik komisije za dodeljevanje posojil Alojz Batič tisti, ki je določal svojstven sistem dodeljevanja kreditov in ki je botroval temu, da se ni ravnalo po pravilniku. S tem pa pravobranilec ne izključuje odgovornosti strokovnih delavcev in vodje delovne skupnosti. Zato predlaga razrešitev predsednika komisije in uvedbo postopka za ugotavljanje kršitve delovne obveznosti strokovnih delavcev. O vsem tem naj bi razpravljala tudi skupščina stanovanjske skupnosti, ki pa z novim letom preneha delovati in vse pristojnosti prevzame izvršni svet. Ali to pomeni tudi konec dosedanjih kršitev zakonskih aktov, pa je že drugo vprašanje.

T. CVIRN

SVET MED TEDNOM

Piše Darianj Košir

Leto pretresov

Leto je naokrog. Kar težko se je ozreti nazaj in ga premeriti, saj je bilo »nabito« z vznemirljivimi in prelomnimi dogodki, ki se še kar naprej vrstijo in kot da nam ne pustijo do sapa. Prav na božič je doživel najhujšo kazen eden največjih političnih tiranov novega veka – Nicolae Ceausescu. Njegova smrt pa je bila v nekega smislu kulminacija verižne reakcije padcev vzhodnoevropskih socrealističnih režimov – od Bolgarije do Vzhodne Nemčije. Po bitki so vsi generali pametni in zdaj marsikdo govori, da je bilo globoke spremembe v vseh teh državah pričakovati. Toda, roko na srce, vse preveč smo bili navajeni na železno zaveso in nič manj železne oblike vlada-vine onstran nje.

Konec koncev so bili še najbolj presenečeni sami državljani in partijska vodstva teh držav. Erich Honecker je najbrž mislil popolnoma resno, ko je še pred dvema mesecema izjavljal, da bo berlinski zid stal še vsaj sto let. Zdaj je zid le še razpadajoči simbol preteklosti. Tudi paranoični Nicolae Ceausescu po padcu vseh preostalih vzhodnoevropskih režimov ni mogel verjeti, da se bo to zgodilo tudi njemu in je pred svojo zadnjo potjo v Iran izjavil, da bo do sprememb, kakršne si želijo »zahodni imperialisti« v Romuniji (na želje svojega ljudstva nikoli ni pomišljal), prišlo šele, ko bodo v Romuniji »na vrhah rasle hruške«. Eden simbolov vstajnikov v začetku splošnega upora so bila prav drevesa, ovesena s hruškami.

Epicenter silovitih pretresov v Vzhodni Evropi pa je bil v Moskvi, kar je že samo po sebi v nasprotju z vsemi pričakovanji in logiko tudi najpronikljivejših političnih analitikov še pred nekaj leti. Ni nobenih dvomov, Mihail Gorbačov je s svojo perestrojko spremenil politično podobo sveta, čeprav ima z njo v lastni državi še veliko več preglavic od za ljudi otipljivih dosežkov (spodobnega življenjskega standarda). Ugledni ameriški tednik Time je Gorbačova upravičeno izbral za osebnost desetletja. Le ugrabiti je sicer mogče, kam bo njegova perestrojka pripeljala – nekateri napovedujejo odhod Gorbačova s političnega prizorišča že v naslednjem letu – a svet, zlasti pa socialistične države, ne bodo nikoli več enak.

Toliko je še bilo razburljivih, pomembnih in pretresljivih dogodkov v tem letu, da jih tukaj niti naštetni ni mogče. Temno senco na svetovno politično prizorišče je vrgel pokol demonstrantov za demokracijo na pekinškem Trgu nebeškega miru. To je bilo tudi leto razpletov v številnih kriznih žariščih, od Afganistana, do Kampučije in Namibije. V številnih državah so prišli na čelo novi ljudje – v Indiji je bil poražen Radživ Gandhi, v Čilu več ne vlada zloglasni Pinochet, v Argentini je prišel na čelo Carlos Menem, japonski premier Takešita je bil žrtev korupcijskega škandala, japonska je dobila novega cesarja, Iran je izgubil fanatičnega imama Homeinija...

Se in še bi lahko naštevali. Namesto tega voščimo bralcem Novega tednika srečno in v Jugoslaviji manj dramatično leto 1990.

Diktator je mrtev!

Romunija je po dolgih letih (desetletjih) osebne oziroma družinske diktature klana Ceausescu naposled svobodna! Ljudstvo, ki je trpelo bolj kot katerokoli drugo ljudstvo v sorodnih evropskih režimih, je vzelo pravico v svoje roke in izvedlo ljudsko vstajo (lahko rečemo tudi državni udar) in prevzelo oblast, usmrtilo diktatorja in za pomlad napovedalo svobodne volitve, na katerih naj bi legalno izvoljene politične sile na oblasti nadomestile komunistično partijo, ki je v dneh ljudske vstaje dobesedno izginila s političnega prizorišča; dokaz več, da v državi ni vladala partija, ampak družina Ceausescu, ki jo je varovala dobro izurjena varnostna služba z zloglasnim imenom Securitatea.

Cena te vstaje je bila res velika. Govora je bilo celo o 70.000 mrtvih in več kot 300.000 ranjenih, a te številke je težko preveriti. Namreč, nova ljudska oblast kljub vsej – vendarle vidni – organiziranosti deluje zmedeno in stvari rešuje na hitro, od primera do primera, pri čemer gre marsikdaj tudi za psihološko vojno: tako nenehno spreminjajo podatke o številu mrtvih, kot so nenehno spreminjali izjave o tem, kje je pobegnil diktator. Na koncu so ga le ujeli in njegova usoda je bila kruta; najbrž že drži, da najbolj kruto končajo tisti tirani, ki so najbolj kruto ravnali z lastnim ljudstvom. Zato pa svoje ne bi smeli zameriti novi oblasti, ker je na vrat na nos obglavila voditelja in njegovo ženo, a vendarle se zdi, da bi morali biti bolj strpni in pripraviti sojenje po mednarodnih aktih, na katerem bi se izvedelo za vse storjene zločine v času diktature, v poduk tistim, ki ne vidijo, kam takšna in podobna politika pelje. Zdi se še, da so novi prvaki Romunije s tem dejanjem izgubili del ugleda.

Drama se je pletla precej časa, ko pa je prišlo do iskre (demonstracije v Temišvarju), se je požar hitro vnel. Romunija je bila dejansko na robu eksistence: gospodarstvo (sloni na petrokemični industriji, ki je izrazito neakumulativna) je bilo – strukturalno gledano – povsem zavojeno, k čemur je prispevala ihta pri odplačevanju dolgov tujini; zaradi usmerjenosti v izvoz so povsem zaprli meje za uvoz in radikalno zmanjšali ponudbo doma, zaradi česar Romunija skoraj deset let ni uvažala tuje tehnologije in je zategadelj postala pravi tehnološki muzej, še huje pa je, da so bile trgovine prazne in da so ljudje po deset ur čakali v vrstah za kruh, medtem ko so jajca in podobne luksuzne predmete videli le ob velikih praznikih; v državi je divjal teror milice po imenu Securitatea, zaradi česar je bilo delovanje opozicije povsem minimalno, če pa se je že kdo oglašil, je moral takoj v zapor ali vsaj v hišni pripor; zaradi terorja so ljudje nenehno bežali čez mejo na Madžarsko in v Jugoslavijo, kjer pa so – velja za našo državo – obmejni delavci ravnali skrajno nerodno in jih takoj vračali v Romunijo ali pa vsaj v center OZN za begunce na Padinski skeli, odkoder so jih vozili nazaj v rodno doovino, včasih pa so naši graničarji kar s strelji iz avtomatskega orožja poskrbeli, da te »fornalnosti« niso bile več potrebne...

Zato sploh ni čudno, da je bil gnev Romunov tolikšen in da so bili pripravljeni – ko se je že začelo – iti do konca, ne glede na morebitne žrtve. Kmalu se je pokazalo, da sistem sloni le na nekaj ljudeh, ki jih podpira policija; ta se je najbolj krčevito upirala, ker njenih zločinov, storjenih v preteklosti, ne bi mogel sprazni niti morebitni prehod na stran vstajnikov. Od tega spoznanja do končne zmage, ki smo jo lahko spremljali tudi neposredno prek TV ekrana, potem res ni bilo več daleč...

Gorenjevo specialno orožje

Že oktobra je Gorenje v Tacnu strokovni javnosti in domačim strokovnjakom predstavilo svoj nov izdelek, avtomat kolibra 5,6 milimetra. Ta mesec je Beograjski časopis Metak objavil vse tehnične podatke in oceno avtomata. Povzemamo najzanimivejše podatke.

Avtomat je podoben nekaterim že znanim izdelkom tujih tovarn, v marsičem pa pomeni precejšnjo izboljšavo avtomatov, ki so namenjeni predvsem policijski in vojni uporabi za borbe na razdaljah do 150 metrov – predvsem na valovitem terenu in v mestih. Čeprav se plastični horizontalni magazin polni s strelivom majhnega kalibra, je orožje učinkovito zaradi izredno hitrega rafalnega streljanja.

V minuti je tako teoretično iz njega mogče izstreliti med 1200 in 1600 krogel oziroma realno v eni sekundi 20 krogel. Precej delov avtomata je iz plastike, tako da s praznim magazinom tehta le 2,88 kilograma, s polnim pa 3,45 kilograma. Z zloženim kopitom je orožje dolgo le 48 centimetrov, v serijski izvedbi pa k njemu sodi še dušilec. Za avtomat MG-176 (številka pomeni število nabojev v magazinu) je mogče dokupiti tudi lasersko merilno napravo.

BP

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Ustava

Vročna tema minulega leta so bila republiška ustavna dopolnila.

Večina anketirancev (66,6%) meni, da bi morala imeti Slovenija v spremenjeni ustavi večjo politično, gospodarsko in kulturno samostojnost kot doslej, le 13% pa meni, da zadostuje dosedanja.

Tisto, kar je morda še zanimivejše, so odgovori na vprašanja o slovenskih ustavnih dopolnilih. 26,3% anketirancev ni vedelo za spremembe ustave, 4% jih je prebralo dopolnila v celoti, 25,7% deloma, le delno jih je pregledalo 19,2% vprašanih, 24,8% pa jih sploh ni pregledalo.

Od teh jih je dopolnila v celoti razumelo 8% anketiranih, 31,2% je delno vedelo, za kaj gre, 3% jih ni razumelo, 57,3% pa sploh ni bralo dopolnil.

Kljub temu je 60,2% anketirancev menilo, da je slovensko ustavo potrebno spremeniti, 64,7 pa jih meni, da je potrebno pripraviti tudi novo jugoslovansko ustavo. Zanimivo je tudi, da 74,2% anketiranih ni nikoli prebralo slovenske ustave.

Izrazite so tudi tendence javnega mnenja, ki gredo v smeri povečanja politične, gospodarske in kulturne samostojnosti, pri čemer pa ne bi mogli zaznati nekakšnega ozkega slovenskega egoizma. Pri tem, ko se Slovenci zavzemajo za večjo vlogo svoje republike kot države in kot demokratske samoupravne skupnosti, namreč takšno pravico priznavajo tudi vsem drugim v Jugoslaviji.

LB Sb – delniška družba

V Celju so prejšnji petek opoldne ustanovili prvo delniško družbo, Ljubljansko banko – Splošno banko Celje, ki je izpolnila vse zahteve za ustanovitev delniške družbe.

S tem so v celjski banki sprejeli model kapitalne povezave bank oziroma ustanovitve koncerna Ljubljanske banke s krovno banko materjo in bankami hčerami, med katerimi je tudi LB-Sb Celje.

V novo organiziranost je vstopila celjska banka z solidno kapitalno osnovo, ob polletju so namreč skladi znašali 75 milijonov zahodnonemških mark, ter s primerno tehnično in tehnološko opremljenostjo, kar skupaj vpliva optimizem pred napovedano tržno tekmo.

Gre za model s profitnimi centri, torej se bo z dobičkom razpolagalo tam, kjer bo ustvarjen, za model, ki zagotavlja kredibilnost in tudi prečiščene bilance pri delničarjih.

O vsem tem so veliko govorili že v javni razpravi. Po zagotovilu odbora ustanoviteljc na predlagani model ni bilo bistvenih pripomb, zato tudi na ustanovnem zboru ni bilo nasprotovanj ustanovitvi delniške družbe.

Na zboru so sprejeli tudi statut ter za predsednika nove banke imenovali Nika Kača, za njegova pomočnika pa Jožeta Vebra in Karlo Kajba. Imenovali so tudi 15 članski izvršilni odbor, ki ga sestavljajo največji delničarji ter štirje predstavniki, ki jih je imenoval direktor banke.

R. PANTELIČ

Emo potrebuje sapo

Za Emo ne bo prave rešitve, če mu ne bo uspelo zaje-
ti sape, so dejali prejšnjo
sredo na tiskovni konferen-
ci, ko so vodilni delavci
Ema predstavili rezultate
poslovanja in poglede v pri-
hodnost. S 1. januarjem
1990 namreč Emu poteče
ukrep družbenega varstva.

Emo je v letu 1989 relativ-
no dobro posloval. Povečali
so namreč fizično produktiv-
nost, poslovali brez tekoče
izgube, zmanjšali število za-
poslenih za 120, prodali več
kot lani. Kljub vsemu je bre-
me obresti za kritje stare iz-
gube in kritje slabe lanske
prodaje preveliko in bi traja-
lo najmanj pet let, da bi ob
sedanjem letnem tri odstot-
nem povečevanju lastnih vi-
rov sploh prišli na stopnjo,
ko bi lahko v firmo karkoli
vložili.

Rešitev je zato po mnenju
začasnega vodstva le v od-
prodaji stanovanj, kajti le

s tem bi Emo dobil možno-
sti, da sploh začne resno sa-
nacijo. Da gre pri tem sicer
za socializacijo, se zavedajo
tudi v Emu, kjer pa vseeno
upajo, da jim bo Celje poma-
galo (v času, ko ta prispevek
izide, bo to že znano).

V primeru, da bi skupšči-
na sprejela Emov predlog in
predlog IS o odprodaji sta-
novanj, potem bo vsak član
Emove vodilne ekipe plačal
osebno varščino 4 tisoč za-
hodnonemških mark. Po
mnenju banke se mora vsak
tudi obvezati, da ostane v
Emu najmanj štiri leta.

Šele v tem primeru bi la-
hko začeli izvajati sanacijski
program, ki zajema vrsto
ukrepov, med njimi ustano-
vitev profitnih centrov, z so-
vlaganjem domačega in tuje-
ga kapitala, ekološko sanaci-
jo in seveda ukinitvev vsega
tistega, kar ne daje rezul-
tatov.

RP

OKNO V JUGOSLAVIJO

Piše: VLADO ŠLAMBERGER

Hvalabogu, da je 1989 za nami!

Le še štirje dnevi nas ločijo od slovesa – leto 1989 bo
naposled za nami. Mislim, da se boste vsi strinjali z menoj,
da gre za 365 dni, kakršnih že dolgo ni bilo, polnih gorja,
negotovosti, takšnih in drugačnih sprememb, neizpolnje-
nih pričakovanj, strahu in drugih tegob. Pa vendar smo
vse skupaj le preživeli, kar je ponoven dokaz, da smo
trdoživ narod, ki si ne dovoli, da bi obupal tudi takrat, ko
na koncu temnega predora ni videti kančka svetlobe!

S čim vsem se letos nismo srečali, kaj vse smo morali
letos doživeti!

MRTVI NA KOSOVU: Nezacepljena rana Srbije in Jugo-
slavije – Kosovo – se je v prvem četrtletju še bolj odprla.
Stavka rudarjev v Starem trgu, se je končala s popolnim
neuspehom (nobena od njihovih zahtev ni bila izpolnjena,
odstopi Rahmana Morine, Husamedina Azemija in Koleja
Shiroke so bili le namišljeni), posledice pa občutijo tako
rudarji (v zaporih ali odpuščenji z dela) kot vse kosovsko
gospodarstvo (v rudniku izpolnjujejo letni plan le s polovi-
co, vse kaže, da ga bo treba zapreti). Njegov sledilec
demonstracije, kjer je v uličnih spopadih padlo 25 ljudi (2
miličnika in 23 civilistov). Predsedstvo SFRJ je vpeljalo
posebne ukrepe na Kosovu, od katerih sta še v veljavi
delovna obveznost (s 37.000 ljudi se je zmanjšala na 7000
ljudi) in prepoved zbiranja z namenom demonstriranja (v
praksi velja le za pripadnike albanske narodnosti).

MOČNA SRBIJA: Med žalovanjem za umrli na
Kosovu in tajnimi pogrebi (mrtvih demonstrantov niso
smeli javno pokopavati) so v Beogradu 28. marca slovesno
razglasili Močno Srbijo, enotno republiko; »pošteni Vojvo-
dinci« in »pošteni Albanci« so se sprijaznili z vlogo
severne in južne province v republiki, ki so jo, kot vse leto
poslušamo očitke, Severozahodnjaki »izkoriščali, ji kradli
tovarne, surovine, se bogatili na njen račun« in podobno.
Po devetih mesecih je položaj na Kosovu, ki mu vlada
Srbija, še slabši, izseljevanje Nealbancev se še povečuje,
srbsko gospodarstvo je pod vodo, še zlasti ker se ni posre-
čila politična akcija – vpis ljudskega posojila »za preporod
srbskega gospodarstva«.

DOPUST IN INFLACIJA: Inflacija, ki je rasla iz dneva
v dan, je mnogim požrla tudi zaslužen dopust. Cene so bile
take – že vsakdanje, da o »morskih« sploh ne govorimo
– da si mnogi niso mogli privoščiti niti sindikalnega dopu-
sta, saj so plače zadoščale komaj za preživetje.

SLOVENSKA USTAVA: Takšne hajke, kot se je začela
proti Sloveniji in Slovencem ob sprejemu dopolnil
k ustavi SR Slovenije, že dolgo ni bilo. Ne pomnijo je
verjetno niti slovenski partizani, ki so preživeli mnoge
sovražne ofenzive. Jabolko spora je bila zahteva, ki jo
imajo zapisano mnoge suverene države po svetu, celo
v realsocialističnem taboru, da ima suveren narod pravico
do samoodločbe (avnojski sklep iz leta 1943), ta pa vklju-
čuje tudi pravico do odcepitve. Sloveniji v nekaterih delih
države to pravico zanikajo, pripravljeno so bili (Crnogorci)
to ustavno določilo razveljaviti celo – z orožjem. Spor
okrog slovenskih ustavnih dopolnil se bo zavlekel v leto
1990, ker Ustavno sodišče SFRJ še ni reklo zadnje besede.

»MITING RESNICE«: Niso se še pomirile strasti okrog
slovenskih ustavnih dopolnil, že je Kosovopoljec Bogdan
Kecman, nekdanji boksar, hotel spremeniti Slovenijo
v boksarski ring, v katerem bi »ljubitelji ene in edine
resnice« – po narodnosti Srbi in Crnogorci, celo po en
Albanec in slovenski janičar iz Beograda naj bi se pojavila
v Ljubljani – Slovencem razložili, zakaj Močna Srbija na
svojem ozemlju ne zna narediti reda in ustvariti ozračja,
v katerem bi bila premagana mednarodna nestrpnost in
nezaupanje. Po mnenju Kosovopolcev – kasneje se je
pokazalo, da so bili člani kosovopoljske potonike (božurja)
le lutke v rokah Beograda – slovenska javna glasila in
slovenski politiki tako slabo obveščajo slovenski narod
o dogajanju na Kosovu, da mu je treba odpreti oči in s silo,
če ne gre drugače, povedati, kako v južni provinci Srbije
preganjajo in zatirajo Srbe. O preganjanju, mučenju in
zapiranju Albancev na Kosovu pa slovenski narod že tako
preveč ve.

GOSPODARSKA VOJNA SRBIJE: Ker Kosovopoljci
niso bili uslišani – jasno jim je bilo dano vedeti, da v Ljub-
ljani niso zaželeni, kar je tožba Ertlu in njegovim fantom
v modrem prineslo veliko simpatij – se je razhudila prva
dama Močne Srbije. Radmila Andjelković, soplesalka
Jožeta Smoleta ob letošnjem vlaku bratstva in enotnosti
(zadnjem v zgodovini SFRJ?), je dokaj nespretno prebrala
razglas, ki ga je dobila na mizo na seji predsedstva RK
SZDL Srbije. Srbija je spet napovedala vojno – tokrat
Sloveniji oziroma njenemu gospodarstvu. Srbski gos-
podarstveniki, ki se boje za svoje stolčce (imajo preveč pri-
merov, ko se je tiho nestrinjanje s politiko v Močni Srbiji
končalo z odstavitvijo), so se zvežili v vlogo Ostržka in
kimali in kimali. Povzročili so velikansko škodo (gospodar-
sko in celo za zdravje ljudi), ki je niso sposobni plačati; po
drugi strani so naredili precejšnjo korist tudi slovenskemu
gospodarstvu, saj se je bilo prisiljeno preusmeriti se še
bolj v izvoz, na tujem trgu pa je dobilo tudi cenejšje – pred-
vsem pa kakovostnejše – surovine.

MARKOVIČEVO BOŽIČNO DARILO: Brez bele bra-
de in rdečega plašča je v skupščini SFRJ nastopil predsednik
ZIS Ante Marković. Pod božično smreko nam je nastavil
konvertibilni dinar, up, da se bomo morda le prebili iz
krize; toda v svežnju sta bila tudi zamrznitev plač, pred
tem pa še neizmerno povečanje številnih cen, vključno
z gorivom, da o šampanjcu za novo leto niti ne govorimo.

NASTOP MODRO-RUMENIH: Brez rdeče barve
– z modro zastavo in z rumeno zvezdo, ki pomeni željo po
priključitvi k Evropi, že zdaj, takoj – so se za konec leta
v Cankarjevem domu zbrali delegati 11. kongresa Zveze
komunistov Slovenije. Odločili so se za večstrankarski
sistem, čeravno lahko pomeni za komuniste morebitni
poraz na pomladanskih volitvah. Vendar bo ZKS pod
novim vodstvom dr. Cirila Ribičiča, ki si bo prizadevala,
da bo ZKJ zveza samostojnih republiških partijskih orga-
nizacij, za pomlad leta 1990 imela na volitvah močne
adute. Na čelu vseh bo slovenski najpolitik leta 1989
– Milan Kučan, njegov adut pa dogajanje, h kateremu je
odločilno prispeval, da se je Slovenija že postavila ob bok
demokraciji in demokraciji.

Če še tega ne bi bilo, bi lahko zapisali le: hvalabogu, da
je leto 1989 za nami...

Cilj – Evropa 2000!

Konusova reorganizacija v družbeno podjetje

»Prehod Konusa v model program-
ske in projektne organiziranosti ni
reorganizacija, kakršnih smo bili va-
jeni v preteklosti, pač pa prava no-
tranja revolucija, v katero je zajeto
skoraj petletno delo vodilnih in dru-
gih odgovornih delavcev Konusa. To
pa pomeni, da model naše nove orga-
niziranosti ni bil izdelan zaradi zaka-
na o podjetjih, ampak da z njim sov-
pada slučajno,« komentira opredeli-
tev za novo organiziranost Konusa
generalni direktor Jurij Pokorn.

S 1. januarjem bo delovna organiza-
cija postala Podjetje Konus, ki tako
sledi lastni doktrini: »dosledno za ju-

tri«. Poslej se bo proizvodna dejavnost
odvijala v poslovno-proizvodnih eno-
tah. Temeljno organizacijsko obliko za
skupne dejavnosti pa bo predstavljala
sektor. Temeljne organizacije blagov-
ne hiše bodo iz poslovnega sistema
izločili in bodo postale samostojna po-
djetja, z določenim lastniškim dele-
žem podjetja Konus. Osnovno organi-
zacijsko obliko za oblikovanje poslovnih
proizvodnih enot bo predstavljala
delovna enota. Tako se iz sedanjih de-
lovnih enot v tozdihi Koterm, Tehnična
konfekcija in umetno usnje, oblikujejo
poslovno proizvodne enote z enakimi
nazivi. Tozd Koko, Filtri Loče, Usnjar-
na Ljutomer in Vzdrževanje se bodo

v celoti preoblikovali v poslovno pro-
izvodne enote z enakimi nazivi. O takš-
ni obliki organiziranosti Konusa
v družbeno podjetje, s trgovskim in
proizvodnim delom in samostojnimi
firmami v Pliberku in Leningradu ter
kooperacijami, je 1700-članski kolektiv
odločil na referendumu minuli
petek.

Takšni modeli organiziranosti so
v razvitem svetu že znani in so, kot je
to tudi Konus, računalsko podprti.

»Ob izgradnji sistema kakovosti in
integralnega informacijskega sistema
smo začrtali strateške cilje razvoja de-
lovne organizacije do leta 1995 in 2000,
ob tem pa upoštevali Evropo 92 kot
strateško točko integracije evropskega
trga in možnosti, ki jih ponuja Konusu
daljni Vzhod,« dodaja Jurij Pokorn.
V novo organiziranost prehaja Konus
pripravljen za boj z razvojnimi tržnim
konceptom. Zdaj je pravi čas. Navse-
zadnje, tudi zavoljo nove zakonodaje.

MATEJA PODJED

Oče zapušča nedoletne otroke

Slovenska kmečka zveza
bo na spomladanskih volit-
vah nastopila samostojno. Tako so se
odločili člani
upravnega odbora Sloven-
ske kmečke zveze in Zveze
kmečke mladine na svoji se-
demurni seji. Bila je minuli
teden v prostorih srednje
kmetijske šole v Šentjurju. Sklep o
samostojni poti je
videti enostaven. Toda pot
do odločitve je bila dolga,
mučna, povzročila je tudi
nekaj odstopov, morebiti
celo razkol v vrstah Kmeč-
ke zveze.

Problem je nastal zato, ker
člani izvršilnega odbora niso
našli skupnega jezika o tem,
ali naj Kmečka zveza na volit-
vah nastopi samostojno ali
naj se poveže z Demosom.
Odločil naj bi upravni odbor,
kjer pa so bila mnenja spet
deljena. Predsednik Sloven-
ske kmečke zveze Ivan
Oman je v razpravi dejal,
da sicer ne gre za bistvene vse-
binske razlike med organiza-
cijo kmetov in Demosom,
pač pa le za taktične poteze,
ki govorijo v prid samostoj-
nemu nastopu Kmečke zve-
ze na volitvah. Menil je, da bi
Kmečka zveza, če bo nasto-
pila z lastno kandidatno listo
na volitvah za delegate druž-
benopolitičnega zbora, zago-
tovo dobila nekaj glasov, ki
jih, vključena v Demos, ne bi
dobila. Oman je tudi jasno
povedal, da Kmečka zveza je
opozicija, v ta položaj pa jo je
potisnila sama oblast, ki ni
pripravljena reševati proble-
mov kmečkega življa.

Predsednik Zveze sloven-
ske kmečke mladine Marjan
Podobnik je dejal, da se zve-
za kot stanovsko politična
organizacija ne sme spustiti
na raven zgolj politične

stranke, temveč mora ohrani-
ti značaj stanovske, torej
nadstrankarske organizacije.
Zavzel se je za samostojen
nastop na volitvah in menil,
da bi bilo nesmiselno prič-
kovati podporo ostale opozi-
cije pri recimo povečevanju
stopenj za razvoj hribovskega
skupina morala ponuditi
svoje organizacijske storitve
drugim opozicijskim skupi-
nam. Razprava je podprla
obe stališči, tisto o samostoj-
nem nastopu Slovenske
kmečke zveze na volitvah in
tisto, ki se zavzema za njeno
vključitev v Demos.

Potem, ko so člani uprav-
nega odbora končali neka-
jurno razpravo okrog volit-
ev, so govorili tudi o od-
kupnih cenah. Predvsem
o ceni mleka. Člani eko-
nomske komisije pri Kmeč-
ki zvezi, ki jo vodi Emil Er-
javac, so v teh dneh pripra-
vili izračune in razmerja
znotraj mlečne repoverige.
Po njihovih podatkih dobi
rejec realno, zaradi zamika
plačil, 20 do 27 odstotkov od
prodajne cene. V slovenski
skupščini je bil objavljen
podatek, da dobi rejec 52
odstotkov. Kmečka zveza
trdi, da gre za nominalen
podatek, da dobi rejec 52
odstotkov. Kmečka zveza
trdi, da gre za nominalen
podatek, toliko bi rejci do-
bili, če ne bi bilo zamika
plačil. Po oceni kmečke zve-
ze torej za zavestno zavaja-
nje delegatov, predstavniki
Dolenjske pa so zaradi tega
zahtevali odstop kmetijskega
ministra Kneževiča, ki
takšno zavajanje dovoljuje.
Ekonomski komisija Kmeč-
ke zveze je menila, da bi
razmerja morala biti takš-
na: trgovina naj dobi 15
odstotkov, mlekarna 35 in rej-
ci 48 odstotkov.

Če je razmišljal profesor
Franc Zagožen, ki je nujnost
sodelovanja Kmečke zveze
in Demosa utemeljeval z dej-
stvom, da bodo volitve že
brez samostojne liste kmeč-
ke dovolj zapletene. Kmeč-
ka zveza bi po njegovem kot
najbolj razvejana opozicijska
skupina morala ponuditi
svoje organizacijske storitve
drugim opozicijskim skupi-
nam. Razprava je podprla
obe stališči, tisto o samostoj-
nem nastopu Slovenske
kmečke zveze na volitvah in
tisto, ki se zavzema za njeno
vključitev v Demos.

Sledilo je tajno glasovanje,
ki je prineslo dokončno od-
ločitev. Dvajset članov
upravnega odbora je glos-
ovalo za samostojen nastop,
štirinajst članov bi šlo raje
v Demos. Čeprav so torej
prevladali tisti, ki so zbrali
lastno pot, se je razprava še
naprej vrtela okrog volitev.
Stvari so se zapletle tako da-
leč, da je svoj izstop iz izvrš-
ilnega odbora zahteval eden
ustanoviteljev in glavni ide-
olog Kmečke zveze profesor
Franc Zagožen. Pridružil se
mu je tudi drugi najvplivnej-
ši član, kmet Ivan Pučnik iz
Slovenske Bistrice. Odstop-
ov člani upravnega odbora
niso sprejeli, ponovno bodo
razpravljali na eni prihod-
njih sej. Težko pa je verjeti,
da bosta Zagožen in Pučnik
spremenila svojo odločitev.
Po njunem mnenju se na-
mreč Kmečke zveze s tem,
ko se odreka skupnemu na-
stopu na volitvah, odreka
morebitni zmagi opozicije.
Kmečka zveza je po mnenju
obeh napravila grobo politič-
no napako. Napako zato, ker
ima Kmečka zveza sicer

močno članstvo, okrog 30 ti-
soč ljudi, z bojkotom mleka
je dokazala, da lahko mobili-
zira množice, vendar ima
v svojih vrstah premalo stro-
kovnjakov. Te ima v svojih
vrstah ostala opozicija.

Vsekakor šentjurska seja
lahko pomeni preobrat v de-

Ob zaključku redakcije,
torej po seji upravnega od-
bora, smo v uredništvo do-
bili izjavo Slovenske Kmeč-
ke zveze in Zveze kmečke
mladine. V njej so zapisali
takole: V zadnjem obdobju
prihaja do različnega opre-
deljevanja položaja Sloven-
ske kmečke zveze v politič-
nem prostoru. Da ne bo dvo-
mov – kmečki zvezi sta opo-
zicija obstoječemu sistemu.
Z ustanovitvijo Demosa se
je na slovenskem politič-
nem prizorišču jasno začr-
tal program, ki zahteva po-
polne politične in gospodar-
ske spremembe. Ob Demosu
pa priznavamo avtonomno
alternativno pozicijo tudi
drugim organizacijam ali
delom teh organizacij. Zato
smo prepričani, da je za de-
mokracijo v Sloveniji po-
treben skupen blok in na-
stop proti dogmatizmu in
sprenevedanju. Slovenska
kmečka zveza stopa ob bok
vsem alternativnim politič-
nim organizacijam in giba-
njem, ki so se odločila za
demokracijo. Prestopimo še
enkrat prag, da nas ne bodo
streljali na ulicah.

lovanju Kmečke zveze. Ali
kot je dejal nekdo izmed
udeležencev: »S tem, ko iz
izvršilnega odbora odhaja
profesor Franc Zagožen, je
tako, kot če bi oče zapuš-
čal svoje nedoletne otroke.«

IRENA BAŠA

Jugoslavija v Evropo, Celjsko v Slovenijo!

Kako so se na 11. kongresu ZKS komunisti pripravljali na volitve in kako lahko regijski komunisti s tem pridobijo zaupanje volilcev ob lokalnih težavah!

Usoda kongresa

Ko je Milan Kučan v petek na prvem plenarnem zasedanju ugotovil, da je njegov predlog sestave delovnega predsedstva 11. kongresa ZKS sprejet, je predsedstvo poprosil, da »prevzame usodo kongresa v svoje roke«. Kako pomenljiva je bila ta besedna figura, ti isti trenutek ni vedel še nihče, razen morda Kučana samega.

Sredi kongresa, v soboto popoldan, se je izkazalo, da je imel (ponovno) šmentano prav. Čeprav namreč delovno predsedstvo ob nobenem predlogu in temi ni namerno skušalo peljati razprave v neko vnaprej določeno smer, je precej nespretno krmarilo med nasprotujočimi si razpravami, kot kongresne odločitve sprejemalo le večinska mnenja in v pozabilo v kočljivih trenutkih na notranjo partijsko demokracijo, ki so si jo na svojem kongresu omislili hrvaški komunisti; da bi namreč v čistopis kongresnih dokumentov lahko vnesli tudi stališča manjšin med delegati. Za primer lahko vzamemo kar ekološko – energetskega kongresa komunistov iz Velenja, ki morda za vse slovenske komuniste ni toliko pomembna, njena vključitev pa bi velenjski partiji pomenila pospešek v nujno občinsko rehabilitacijo in precej večje možnosti na spomladanskih volitvah.

Čeprav je bil Gojko Brvar, tokrat v vlogi delegata in ne novinarja, po Kučanovem govoru mnenja, da se referatu še ni bilo vse rečeno in da bo imel kongres še veliko dopolnil, je ob koncu verjetno spremenil svojo oceno. Kakor je namreč Kučan pred odhodom s čela slovenske partije odprl vsa vrata demokraciji, pluralizmu in manjšinskim mnenjem, so se kasneje tista v lastnem stanovanju (znotraj same ZKS) nekoliko priprila. Morda je v funkciji učinkovitosti zaključkov, morda pa tudi zaradi javno ne razglašanih resnic o dejstvu, da je tudi znotraj ZKS nekaj struj, ki se med seboj razlikujejo predvsem v dojemanju dvojege: koliko naj bo ZKS v lastnih vrstah stranka komunistov in koliko socialistov ter v kolikšni meri naj se še obnaša kot zveza, ki vendarle še ima velik vpliv na slovensko vladno. Če parafraziramo Darka Hudelista, bi osrednji struji v ZKS lahko razdelili na »radikalno reformatorsko« in na »že, ampak« strujo. Najlepše se je omenjeno pokazalo na zadnjem plenarnem zasedanju, ko je bilo najprej treba očistiti izjavo o preteklosti vseh zahtev do sodstva, kongres pa je zavrnil tudi predlog Željka Ciglerja, da ZKS predlaga obnovo postopka proti četverici. Zanimivo je, da so za obnovo glasovali že razrešeni Kučan in oba kandidata za predsednika CK ZKS, Ribičič in Mužević.

Zakaj Smole ne spi

Predsednik slovenske socialistične zveze se je prvega dne kongresa med odmorom pritoževal, da vso noč ni spal in se je premetaval po postelji, tako da je komaj prišel na kongres. Je bila njegovih težav kriva predkongresna negotovost ali kaj bolj posvetnega, ni znano.

Milan Kučan je v uvodnem

referatu, kot bi rekli gostobesedni poročevalci, »izpolnil vsa pričakovanja in jih celo presegel.«

V njegovem nastopu ni bilo negotovosti in nejasnosti. Ker so bralca o potankostih obvestili v minulih dneh že drugi, navajam le poudarke, ki življenjsko tičejo naše območje ali pa so v soglasju z nekaterimi pobudami v predkongresnih razpravah komunistov s Celjskega. Dejal je, da je potreben premislek preteklosti, ki bo potegnil ločnico med pozitivnim in negativnim ter vrnil dostojanstvo in politično ter človeško celovitost ljudem, ki so v različnih političnih obračunih ostali po krivici zaznamovani in izobčeni. Pri tem pa naj ne gre za nadomeščanje strokovne zgodovinske sodbe s političnimi ocenami, ampak za priznanje napak in za samokritično soočanje z lastno preteklostjo.

Zakaj Smole ne more spati torej ni znano. Morda, ker ZKS še vedno vodi v teku preko ovir. Kučan: »Smo torej za politični pluralizem, tudi za strankarsko obliko tega pluralizma, predvsem pa za polno svobodo in vpliv državljske pobude kot temeljne oblike in pogoja za uveljavljanje civilne družbe.« O Jugoslaviji: »Škoda se nam zdi energije, ki bi jo morali vlagati zgolj v pripravo poraza naših nasprotnikov. Oni so svoj cilj jasno formulirali: gre nam za to, da spravimo komuniste z oblasti! Pritiski, da se razbije demokracija Jugoslavija, potrebujejo, in zato že dolgo izživajo, le še nespameten korak z naše strani, ki bi sprejel logiko zaostrovanja in vračanja enakega z enakim. Ta korak je del naše opozicije običito pripravljen storiti, prepričan, da bo račun plačal nekdo drug. Glede tega se prav gotovo ne motijo, kajti plačali ga bomo Slovenci, z izgubo komaj osvojenega prostora demokracije, nacionalne suverenosti in enakopravnosti znotraj SFRJ in njenega veljavne ustavnega sistema. Takšen epilog je mogoč. Toda predvsem od nas samih, naše državljanske zrelosti in odgovornosti je

odvisno, ali bo tudi uresničen.« Ko se je po Kučanovem govoru, h kateremu se bomo še vračali, k besedi priglasi Jože Smole, je predsedujoča Sonja Lokar to napovedala z besedami: »Na naši prvi plenarni seji želi govoriti tudi tovariš Jože Smole, predsednik socialistične zveze, organizacije, ki smo ji komunisti pomagali stopiti na njeno življenjsko pot.« Znano ni tudi, ali je Lokarjeva s tem mislila na nekdanjo Osvobodilno fronto ali pa na sedanje capljanje RK SZDL za partijskimi opredelitvami...

Ringaraja socializem

Ko je na drugem plenarnem zasedanju kongres sprejel resolucijo o podpori demokratičnim procesom, ki so pripeljali do padca romunskega režima, so se nekateri novinarji iz Srbije v tiskovnem središču Cankarjevega doma zgražali nad dejstvom, da je v resoluciji sledno izpuščen izraz »socialistična« Romunija. Dve uri kasneje, ko smo skupaj na monitorjih spremljali poziv romunskega sveta za narodno rešitev, ki nikjer v opredeljevanju svojih ciljev ni omenjal socializma, so bili lepo tihi. Se enkrat se je torej potrdilo, da slovenski komunisti znajo pravočasno oceniti razmere in dogodke tudi izven domovine, neobremenjeni s socialistično frazeologijo. Obenem pa, da diskreditiranje socializma v praksi vzhodnoevropskih držav ne pomeni obenem tudi absolutni propad ideje socializma. Kučan: »... je očitno tudi to, da ima socializem na slovenskem boljšo popotnico v prihodnost kot socializmi tistih evropskih predelov, kjer so s tanki in v krvi dušili željo po svobodi in človeškem ter državljskem dostojanstvu.«

Sicer pa je ZKS že pred časom prva izrekla tudi ostre kritike povojnega »real-socialističnega« razvoja starih industrijskih središč in »socialističnega« zaviranja podeželja. Prav v zvezi s tem je kongres sprejel tudi posebni resoluciji, ki sta zmetke doživeli tudi na Celjskem. Prva

je dobila naziv Resolucija o Mariboru oziroma o starih industrijskih središčih, druga Resolucija o slovenskem podeželju. Morda se velja le diplomatski neprožnosti komunistov s Celjskega zahvaliti, da v prvi težave celjske zastarele in okorne »socialistične« industrije niso dobile več prostora, Ivanu Moserju iz Sentjurja pa, da resolucija o podeželju ni doživela usode nekaterih drugih, ki so bile obrezane v kratke amandmaje. Moser v razpravi na eni izmed štirih kongresnih skupin ni ponavljal že znano in delegatom razdeljeno resolucijo, temveč jo je podprl z grozljivimi statističnimi podatki s podeželja (v tem primeru sentjurskega).

Ringaraja okoli socializma, ki žal vse prepogosto kot termin dobiva pridih negativnega, namesto da bi kot civilizacijska in neuresničena ideja prejemal komplimente izražene skozi praktične predloge, se je dogodil tudi na zadnjem plenarnem zasedanju kongresa. Ob sprejemanju predloga, da naj CK ZKS v kratkem skliče neformalni pogovor

Bistva

Resolucija o Mariboru oziroma o starih industrijskih središčih:

Stara industrijska središča v Sloveniji (med njimi tudi Celje) plačujejo največji davke do včerajšnji vsiljeni industrialistični razvojni logiki, uveljavljeni z dominacijo partijske države nad interesi civilne družbe. Zato se bo ZKS zavzemala za pomoč tem okoljem z republiškimimi olajšavami in dopolnjevanjem velikih industrij z majhnimi in srednjimi podjetji.

Resolucija o slovenskem podeželju:

ZKS se bo zavzemala, da skupščina SRS sprejme dolgoročno strategijo razvoja slovenskega podeželja s sistematično in stabilno podporo razvoju kmetijstva, združništva in drugega podjetništva. Vzporedno naj bi ekonomski razvoj, poseljenost in demografski razvoj podeželja spodbudili tudi z naložbami republike v podeželske cestne povezave, vodovode in telefonsko omrežje.

Kdo je v novem Centralnem komiteju:

V novi Centrali komiteja ZKS sta bila s Celjskega predlagana Bojan Kontič iz Titovega Velenja in Željko Cigler iz Celja. Dovolj glasov za izvolitev je dobil le Željko Cigler.

s predstavniki vladajočih in opozicijskih strank v prostoru poslovnih skupnosti Alpe Jadran, je bil del delegatov za sklic vseh strank, drugi pa za sklic samo demokratičnih strank. In čeprav je treba pritrditi mnenju enega izmed delegatov, da fašistov na takšno srečanje pač ne gre vabiti, se nihče ni domislil izraza »socialističnih strank in strank socialistov, zraven pa vseh, ki so še bolj levo«.

V Jugoslavijo in na volitve

Da ne bi bralec dobil napačnega vtisa o poudarkih

kongresa slovenskih komunistov, je treba na tem mestu še enkrat poudariti, da pričujoči članek ne povzema vsega dogajanja, marveč le specifična opažanja, ki se mi zde pomembna za našo lokalno raven. Morda je potrebno od generalnega poudariti le, da so programske usmeritve (ki jih mora natančno opredeliti in časovno zastaviti novo vodstvo ZKS) usmerjeno predvsem v nadaljnje enakopravno uveljavljanje Slovenije v federaciji, demokracizacijo ZKJ, v svojih republiških usmeritvah in resolucijah pa so usmerjene predvsem na volilce. Saj jih pač ne bo mogoče izvesti, če komunisti na spomladanskih volitvah doživijo popoln poraz.

Če je kongres med drugimi prejšnji vikend sprejel tudi sklep, da naj slovenski delegati na 14. izrednem kongresu ZKJ skušajo doseči, da se ZKJ preoblikuje v zvezo samostojnih republiških organizacij (nasprotni sklepi pa ZKS ne bodo obvezovali), to pomeni dvoje. Da po eni strani ZKS ne bi več izgubljala članov, ki nočejo več biti avtomatsko tudi člani ZKJ, in da bi se ZKS v Sloveniji lahko legitimno zavzemala za razvoj Slovenije primerne političnega sistema. Ker ob tem kongres ni pozabil poudariti tudi, da

ZKS ob tem ne bo pozabila kako bo ob volilnih nastopih pomembno tudi razširjanje tradicij lokalne samouprave v svoje metode dela in zaje-manje lokalnih družbenih pobud in programov, pa je treba ugotoviti, da so zdaj dokončno pred izzive sodobnosti in pod neizprosno kritiko lokalne javnosti postavljene tudi regijske občinske organizacije ZKS. Njihov uspeh ali neuspeh na bližajočih se volitvah pa ne bo toliko odvisen od dobro ali slabo zastavljenih programov, temveč od tega, kako bodo že pred volitvami znali kritično presojati odločitve občinskih vlad (smešno, marsikod so jih še po starem sami postavljali), koliko bodo prispevali k integraciji skupnih projektov različnih lokalnih zvez in strank in kako bodo znali (tudi to je pomembno) presojati politični trenutek in zavzemati vsečne politične poze v sredstvih obveščanja, javnih razpravah in na predvolilnih debatah.

Vse, kot že zapisano, kar so na 11. kongresu ZKS komunisti namreč izrekli pomembnega za naš konec Stajerske (o starih industrijskih središčih in slovenskem podeželju), bo namreč moč najbolje izvesti le, če bodo komunisti dovolj glasov volilcev dobili tudi na svojih krajevnih voliščih in v lastni občini.

BRANE PIANO

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Evropa zdaj

V obdobju, ko zveza komunistov sestopa z oblasti, ne misli pa je izpustiti iz rok, so zanimivi tudi odgovori na vprašanje, ali je politika ZK skladna z interesi ljudi.

Večina anketiranih meni, da je sedaj bolj skladna kot v preteklosti in da posebnih sprememb ni. Približno petina jih meni, da je manj skladna, medtem ko je neodločnih še nekaj manj. Zanimivi pa so nekateri izbrani odgovori po različnih skupinah. Tako so srednješolski profesorji mnenja, da politika sedanjega (nekdanjega – Kučan) vodstva obeta korenite premike v miselnosti in delu ZK. Znanstveniki menijo, da »prosvetljeni absolutizem« še ni garancija za radikalne spremembe in da je treba času pustiti čas. Pisatelji in svobodni umetniki so še bolj kritični, saj menijo, da jim je prej (partiji) zadoščala oblast, zdaj jim je všeč še popularnost. Ves čas pa so to večidel isti ljudje. Direktorji velikih DO menijo, da je ZK začela bolj upoštevati slovenski narod in ne več slovenski (lumpen) proletarijat, duhovniki pa: zmeraj isto poje slavček. Zdravniki menijo, da je na kongresih dovolj pozitivnih stališč, ki pa se v praksi ne izvajajo, sodniki, tožilci in občinska uprava pa so mnenja, da je ZK kot mastodont, ki se komaj prilagaja okoliščinam ter da ostaja bolj po inerciji, kot po potrebi.

Volitve

Eno pomembnejših vprašanj, povezanih z našo vsakdanjostjo in bližnjo bodočnostjo je vprašanje volitev.

Anketirancem v Slovenskem javnem mnenju 88/89 so postavili vprašanje, kako naj poteka kandidacijski postopek za delegate skupščine in druge državne funkcije. Odgovori so takšni:

1. – kot doslej naj kandidate postavlja SZDL ob sodelovanju ZK, Sindikata... 12,6%
2. – kandidate naj postavljajo sami občani oz. delavci v podjetjih 55,4%
3. – vsaka organizacija oz. zveza jih postavlja sama in skrbi za agitiranje do volitev 17,2%
4. – kaj drugega 2,2%
5. – ne ve 12,5%

Da se občani v večini zavzemajo za to, da bi bile volitve na vseh ravneh neposredne, dokazujejo tudi odstotki ob vprašanju, kakšno je mnenje o predlogih, ki jih v zvezi z volitvami vsebujejo ustavna dopolnila. Kar 76,3% anketirancev je namreč za neposredne volitve za zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti v občinski skupščini, medtem ko se za dosedaj način ogreva le še 8,3% anketirancev. 15,3% vprašanih je bilo ob tem vprašanju neodločnih.

Kar 86,8% anketiranih pa je za to, da bi predsednika in člane republiškega predsedstva volili neposredno.

Celjski alpinisti gredo na Nanga Parbat

Enega najtežjih osemtisočakov se bo lotila kar številna odprava

Celjski alpinisti spet pripravljajo zanimivo in zahtevno odpravo – prihodnje pomlad naj bi se poskušali povzpeti na 8.150 metrov visok Nanga Parbat v Karakorumu, pakistanskem delu Himalaje. Gre za vrh, ki »se ponša« verjetno z največ neuspešnimi odpravami, po odmevnih uspehih celjskih alpinistov na Gaurishankarju in Trango Towerju pa se zdi Nanga Parbat kar nekakšen logičen cilj.

Dovoljenje za vzpon velja od prvega maja prihodnje leto, glavnina celjske odprave pa naj bi v Pakistan odpotovala s kombijem (tako kot na odpravo Trango Tower).

Alpinisti z našega območja so kar pogosto sodelovali v odpravah na osemtisočake. Franček Knez, Jože Zupan, Franc Canžek, Ivč Kotnik in Aco Pepevnik so precej pripomogli k uspešnosti naših odprav na Himalaji. Vrh je do sedaj osvojil le Kotnik (Makalu), drugi pa tudi niso imeli prave sreče, čeprav so med

samim vzponom večkrat dokazali, da so sposobni priti na vrh. Neuspešen je bil tudi poizkus celjske odprave, ki si je poleg Trango Towerja določila kot stranski cilj še osem tisoč metrov visok Brod Peak. Gre za enega lažje dostopnih osemtisočakov, vendar pa je po uspehu na Trango Towerju tudi zmanjkalo časa, da bi naredili kaj več na Brod Peaku. Vrh so takrat naskakovali Bojan Šrot, Slavko Cankar in Smiljan Smodiš, medtem ko je Franček Knez, ki je tudi sodeloval v odpravi, že pred leti izjavil, da ga vrhovi osemtisočakov ne zanimajo. Zadovoljil se je s tem, da je v spodnjem delu Brod Peak potegnil prvenstveno smer.

Nanga Parbat bo tako prva samostojna klubska odprava s celjskega območja na kakšen osemtisočak. Cilj je zahteven in bo morebiten uspeh dovolj odmeven tudi v alpinističnem svetu. Gre namreč za enega najbolj nedostopnih osemtisočakov, ki je do

bil ime »Nemška gora«, potem ko je tam pred vojno umrlo nekaj najboljših nemških alpinistov, ki so zaman naskakovali vrh.

Prvemu je uspelo priti na vrh Hermanu Bullu leta 1956 (podatek ni natančno preverjen). Na vrh je splezal po dolgem grebenu. Na Nanga Parbatu je, seveda, bil tudi slavni Reinhold Messner; vrh sta osvojila skupaj z bratom, ki pa se je pri sestopu ponesrečil in umrl.

Jugoslovani smo na Nanga Parbatu zabeležili le dva neuspešna poizkusa. Morebiten uspeh Celjanov bi torej tudi pomenil, da so se uspešno vključili v akcijo Planinske zveze, da bi Jugoslovani osvojili vseh štirinajst osemtisočakov na svetu. Sicer pa se prihodnje leto, mesec dni za Celjani, pod Nanga Parbat odpravljata tudi močna mariborska odprava.

Nanga Parbat je torej alpinistično zanimiv, a vsekakor težak cilj, pri odločitvi zanj

pa so igrali pomembno vlogo tudi stroški; je namreč »najcenejši« osemtisočak, saj je do njegovega vznožja le štiri dni hoda, tako da so stroški za nosače precej nižji.

Celjani so si izbrali severno steno, ki je visoka približno 4 tisoč metrov. Južna stena, ki jo bodo naskakovali Mariborčani, je še nekoliko višja.

Kako težko dostopen je Nanga Parbat, govori tudi izjava slavne Serpe Tenzing Norgaja, ki je bil prvi na Everestu skupaj s še bolj slavnim Hillaryjem. Izjavil je, da mu ni bilo še nikoli tako težko, kot med vzponom na Nanga Parbat.

Jedro odprave sestavljajo preizkušeni himalajci, ki so bili uspešni že na dveh celjskih odpravah; Slavko Cankar, Smiljan Smodiš in Bojan Šrot so bili na vrhu Gaurishankarja, Cankar in Šrot pa še na vrhu Trango Towerja. Ne gre pozabiti tudi himalajskih izkušenj Franca Canžeka, s Himalajo pa sta se tudi že srečala Brane Povše in Aleš Stopar (na Gaurishankarju). V odpravi pa bo sodelovalo tudi nekaj mladih, a obetajočih celjskih alpinistov, ki naj bi si na Nanga Parbatu pridobili potrebnih izkušenj. Odpravi se bo pridružilo tudi nekaj alpinistov iz drugih slovenskih klubov.

Čeprav to ne bo »razkošna« odprava, pa bo vseeno potrebno zbrati več kot 80 tisoč zahodnonemških mark, v to vsoto pa ni všteta še oprema, tako osebna kot skupna za bazni in višinske tabore. Večji del so, oziroma še nameravajo, celjski alpinisti zaslužiti z višinskim delom. Tako so letos že opravljali obsejnejša dela v celjski Cinkarni in v Rogoški Slatini, kjer so obnavljali fasado hotela Donat, ter v Lisci v Sevnici. Žal pa takšen način zbiranja denarja (ki pa je v teh časih še edino realen), zahteva tudi precej časa, kar je v tem primeru šlo na rovaš slabše pripravljenosti za odpravo prihodnje leto.

SREČNO ŠROT

Cerkev Sv. Duha posvečena

Letošnji božič je bil za vernike na Celjskem še posebej slavnosten, saj je bil prvič cerkveni obred v novo zgrajeni cerkvi Sv. Duha. Velik finančni delež pri izgradnji cerkve so prispevali verniki sami, precej denarja pa bo še potrebno zbrati za opravljanje zaključnih del. Na polnočnici se je v sv. Duhu zbralo toliko ljudi, da vsi niso mogli pod okrilje cerkve in so polnočnico spremljali na cerkvenem dvorišču. Z novim šolskim letom naj bi se v Sv. Duhu pričel tudi verouk, ko bo cerkev že predvidoma izgotovljena, medtem ko bodo maše v bodoče tam redno. Opravljali jih bo župnik Drago Svetko, v prihodnosti pa razmišlja, da bo potreboval še pomoč kolegov. Cerkev so posvetili v soboto dopoldne, medtem ko bo blagoslovljena takrat, ko bodo vsa dela opravljena. Sedaj v cerkvi še ni klopi, urediti morajo okolico in opraviti še nekaj del.

Foto: EDI MASNEC

Nova stanovanja le v Žalcu

Samoupravna stanovanjska skupnost v žalski občini je pripravila plan novogradenj za prihodnje leto. Ker denarja primanjkuje, je plan dokaj skromen, pa še ta bo odvisen od dotokanja sredstev. Prihodnje leto bo v Žalcu zgrajenih 35 stanovanj v soseski V. V krajevni skupnosti Polzela načrtujejo pričetek upravnega postopka za gradnjo 25-stanovanjskega objekta. Iz sredstev solidarnosti pa načrtujejo v tej krajevni skupnosti še kompletno obnovo graščine v Založah. S tem bodo pridobili 19 obnovljenih stanovanj.

I. B.

Pomoč ob pravem trenutku

Na COŠ Fran Roš v Celju obiskujeta osmi razred dva izjemno nadarjena učenca. Gre za Tejo Tomše in Iztoka Kavklerja. Oba sta se uvrstila že na visoka mesta na različnih osnovnošolskih tekmovanjih v regiji, republikah in v državi.

Zato so jima na ljubljanskem Inštitutu Jožef Stefan ponudili, da se vključita v tečaj Osnove samostojnega pridobivanja znanja, pisanja in javnega govorjenja. Ker je cena tečaja 1100 nemških mark in ker je povezan s štirinajstdnevnim bivanjem v Ljubljani, je psihologinja COŠ Fran Roš, Olga Petrak, napisala več prošelj celjskim delovnim organizacijam, da bi jima finančno priskočile na pomoč. Brez obotavljanja so se vse vabilu odzvale in zbrali so celo precej več denarja, kot ga mlada, obetavna učenca potrebuje.

N. G.

Na Polzeli nova zasebna trgovina

Pred prazniki je Egon Pukmaister na Polzeli v neposredni bližini Tovarne nogavic, odprl novo prodajalno z mešanim blagom. To je na Polzeli že četrta zasebna prodajalna in, kot je povedal lastnik, je zelo dobro založena, odprta pa je od pol osmih do sedmih zvečer, ob nedeljah od devete do enajste ure, prav tako pa tudi ob praznikih.

T. T.

Priznanja človekoljubnosti

Mirko Žirovnik pa je daroval kri kar 194-krat

V Celju so podelili priznanja za večkratno darovanje krvi kar 528 krvodajalcem.

Celjska občinska organizacija Rdečega križa je podelila priznanje krvodajalcem za 25 in 50-kratno darovanje krvi, ostala priznanja pa v delovnih organizacijah.

Za 5-kratno darovanje življenjske tekočine je dobilo srebrno plaketo 45 krvodajalcev, za 50-kratno darovanje pa so dobili zlato plaketo

Martin Jošt, Štefan Novak, Edvard Selič, Boris Videnšek in Tomo Zolgar, ki živijo v Celju ter Slavko Sotošek iz Sentjurja in Janez Žekar iz Ponikve pri Grobelnem.

Med 54 celjskimi krvodajalci, ki so darovali kri že več kot 50-krat, so se letos že vsi odločili za darovanje. Največkrat, že 154-krat, je daroval kri Mirko Žirovnik, upokojenec, ki zdaj živi v Titovem Velenju. V prvih letoš-

njih enajstih mesecih je v Celju 110 krvodajalcev več kot v istem času lani, ugotavljajo na Rdečem križu. V Celju je krvodajalcev nad 6 odstotkov prebivalstva. V ostali Jugoslaviji so podatki manj ugodni, saj je po petletnem povprečju, do vključno 1987, bilo v Sloveniji 5,8 odstotka krvodajalcev, nad 3 odstotke krvodajalcev pa so imeli samo še na Hrvaškem in v Vojvodini. BJ

Vse več je krvodajalcev

V decembru so bile na Celjskem tri krvodajalske akcije Rdečega križa Slovenije: v Metinjini in Šmarju v šmarnski občini ter v Nazarjah v moziški občini. V Nazarjah so imeli že poleti 2 redni akciji in tudi 2 za potrebe celjskega transfuzijskega oddelka. V Rdečem križu Slovenije pravijo, da stalna prisotnost v zavesti organizatorjev izkazuje, da se akcije lahko dobro organizirajo.

V Sloveniji naj bi 6 odstotkov krvodajalcev od skupnega števila občanov bila raven, ki naj bi jo v vseh občinah dosegli in tudi ohranili. Po republiških podatkih je bilo leta 1987 v moziški občini 572 krvodajalcev, lani pa 829. Leta 1987 je bilo tako v tej občini med občani 3,5 odstotka krvodajalcev, lani pa že 5,7 odstotka. V šmarnski občini so prav tako lahko zadovoljni: leta 1987 je bilo 1355 kr-

vodajalcev, lani pa 1732. Tako se je število krvodajalcev z 3,6 odstotka občanov povečalo na lanskih 5,3 odstotka občanov.

V žalski občini so bile v tem mesecu tri krvodajalske akcije. V Šempetru je kri darovalo 129 krvodajalcev, v Preboldu 141, od katerih jih je bilo iz Tekstilne tovarne kar 121. Akcija v Petrovčah ni uspela. K odvzemu krvi je prišlo le 38 krvodajalcev.

Oddaja sredi trgovine

Po dolgem času je Radio Celje spet pripravil javno radijsko oddajo. Tokrat je radijska karavana s svojimi gosti – znanimi pevci in glasbeniki – gostovala v Prodajnem centru Kovinotehne na Hudinji. Oddaja je bila nekaj posebnega že zato, ker se je odvijala dobesedno sredi trgovine, prvič pa je bila tudi neposredno posredovana v eter. Prenasili sta jo kar dve radijski postaji: Celje in Šmarje.

Obiskovalcem Prodajnega centra so se v živo predstavili ansambel Bratje iz Oplotnice, gledališki igralec Bogomir Veras, kvartet Frankolovčani, harmonikar Zoran Zorko in ansambel Vikend, s katerim je na koncu zapel tudi Alberto Gregorič. Na fotografiji so v ozadju Bratje iz Oplotnice, spredaj pa deklice iz plesne skupine Igen žrebajo nagradne kupone, ki jih je Kovinotehna podarila vsem kupcem, ki so med 11. in 22. decembrom pri njih kupili blago za več kot 5 milijonov dinarjev.

N. K. Foto: E. M.

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Nove stranke

V zadnjem letu je prišlo do ustanovitve vrste novih političnih zvez.

Nastale so slovenska demokratična zveza, slovenska kmečka zveza, slovenska socialdemokratska zveza, slovensko krščansko socialno gibanje in druge. 33,6% anketirancev v celoti odobrava ustanovitve samostojnih političnih organizacij, 34,8% to v glavnem odobrava, 21,6% je neodločnih, 6,1% v glavnem ne odobrava, 3,9% pa sploh ne odobrava. Ob vprašanju, kateri od novih organizacij pripisujejo največji pomen, se je največ anketiranih (40%) odločilo za odgovor, da so vse enako pomembne za razvoj, 23,1% pa nobeni ne pripisuje posebnega pomena. Med posameznimi zvezami je največ odstotkov (8,2) dobila slovenska kmečka zveza.

JLA

Pomembno vlogo v našem javnem mnenju imajo tudi vprašanja, povezana z JLA.

Konfliktne pojavitve vprašanj o odnosih Slovencev do vojaštva se je posebej kazala v obliki trdovratnega vztrajanja treh sintagm, ki so v preteklem letu funkcionirale v slovenskem in jugoslovanskem družbenem prostoru: protimarnadno razporejenost v Sloveniji, napadi na JLA, vojaške starešine, na družbeni sistem SLO in samozastite in sintagma o kontrarevoluciji oziroma specialni vojniki, ki naj bi se dogajala pri nas.

In zakaj tako? Morda zato, ker je 64,9% anketiranih mnenja, da je treba omogočiti tudi civilno služenje vojaškega roka (21,8% da ne), ali zato, ker jih 70,5% meni, da bi bilo za obrambo koristno, če bi slovenski fantje služili vojaški rok v Sloveniji. Prav tako 63,6% anketirancev meni, da daje naša država preveč denarja za oborožitev. Ob vsem tem pa 11,5% vprašanih meni, da obstajajo možnosti, da bi v še bolj zaostrenih kriznih razmerah v Jugoslaviji prevzela oblast JLA, 36% se zdi, da je to samo verjetno, 24,7% jih meni, da ni verjetno, 7,4% pa da sploh ni verjetno. Neodločnih je ob tem vprašanju ostalo 20,4% vprašanih.

Gorica: kaj prihodnje leto?

Svet krajevne skupnosti Gorica pri Slivnici je iz potrebi iz vaških skupnosti naredil osnutek A programa dela v prihodnjem letu. V osnutek se je kot prednostna naloga uvrstila sanacija vodovoda Gorica-Javorje. V prihodnjem letu načrtujejo tudi asfaltiranje 400-metrskega odcepa ceste Javorje-Helena, dokončanje asfaltiranja cest v Bukovju in Drobinskem, nadaljnjo posodobitev ceste Turno-Slivnica, asfaltiranje 400-metrskega odcepa ceste Paridol-Zapuže ter sanacijo plazov in ureitev ceste Turno-Javorje. V planu so tudi redna spremljanja dela: gramoziranje vaških cest, komunalno urejanje vasi in naselij ter širitev telefonije po vaških skupnostih. Začeli naj bi tudi z izgradnjo avtobusnega postajališča v Gorici. Načrti iz B programa pa se bodo udeležili po uresničitvi A programa. Člani sveta krajevne skupnosti so zadovoljni z letošnjo realizacijo plana samoprispevka.

BJ

Rajanje v Žalcu

V telovadnici osnovnošolskega centra v Žalcu je bilo v soboto popoldne rajanje za otroke. Pri žalski delavski univerzi, ki je rajanje pripravila, so pripravili bogat program. Otroci s starši so si najprej ogledali predstavo plesnega gledališča Mojce Horvat iz Ljubljane, sledila je otroška modna revija, kjer so mladi manekeni predstavili modele Topra, Korsa in Jutranjke. Vse, česar so se v plesni šoli Kazine, ki ima

podružnico sedaj v Žalcu naučili, je pokazalo več kot 250 šolskih in predšolskih otrok. Med odmorom je dedek Mraz delil izžrebana darila, starši z otroci pa so si lahko ogledali še razstavo igrač, razstavo otroške knjige in šolskih potrebščin Mladinske knjige. Vse so lahko tudi kupili. Na sliki: Med nastopom plesne šole Kazina iz Žalca.

T. TAVČAR

Dedek Mraz na drsališču

Celjski tekmovalci tudi letos pripravljajo drsalno revijo s prihodom dedka Mraza. Revija bo v Mestnem parku v petek 29. 12. in soboto 30. 12. ob 17. uri. Svoje nastope bodo prikazali tako najmlajši drsalc, ki so pred nekaj dnevi prvič stopili na ledeno ploškev, kot tudi starejše tekmovalke, ki imajo vidno mesto v državnem merilu, vključno s Špelo Perc. Na koncu bo vse prisotne pozdravil dedek Mraz na drsalkah.

M. H.

Peli so v Vojniku

Tudi letos so v Vojniku pripravili zdaj že 9. srečanje malih vokalnih skupin. Organizatorja sta bila KUD F. Prešeren in sekcija mešana oktet Lokvanj, pokrovitelj pa krajevna skupnost Vojnik in ZKO Celje. Prijeto prireditelj je začel Milan Brecl kot predstavnik ZKO Celje, v svojem nagovoru pa je omenil pomen takšnih srečanj, kjer manjše vokalne skupine ohranjajo lepo domačo pesem, gojijo pa seveda tudi tujo in umetno. Žal zaradi konca leta in različnih praznikov tokrat dvorana ni bila povsem polna, kar pa je velika škoda, saj so vse skupine pripravile izredno prijeten večer najrazličnejših pesmi. Predstavile so se naslednje male vokalne skupine: Podoglarji z novim imenom celjskega obrtnega združenja, Kompole, Frankolovčani, Celjski oktet, ženski vokalni sekstet iz Bukovice, Slovensko goriški no-net Centrovod iz Lenarta, Koroški oktet z Raven, Ingrad iz Rog. Slatine, Loški oktet in domačini Lokvanj, ki je 9. srečanje začel z Prešernovo Zdravljico, vse skupaj pa se je končalo s pesmijo Sveta noč, ki so jo zapeli vsi nastopajoči in tudi mnogi v dvorani.

Letošnje srečanje malih vokalnih skupin v Vojniku je bilo na lepi kvalitetni ravni, razveseljivo pa je, da je vedno popolnejša tudi organizacija samega srečanja.

T. VRABL

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Mednacionalni odnosi

Da so težnje o separatizmu zgolj sredstvo za doseg nekaterih političnih ciljev, dokazujejo tudi odgovori na vprašanja, kako so se anketirani pripravljali povezovati s pripadniki drugih narodov.

Večina anketiranih se namreč zavzema za prijateljske stike, dobre sosedske odnose in tudi dobre delovne odnose ter tudi najtesnejše stike, medtem ko so odgovori, ali bi se drugih izogibal in se z njimi družil čim manj, zanemarljivi.

Kljub temu pa so po mnenju anketiranih odnosi v Jugoslaviji za 42,2% vprašanih slabi, za 18,8% zelo slabi, le za 9% dobri in za 24,8% niti dobri niti slabi. Hkrati jih 17,9% meni, da se bodo odnosi izboljšali, 36,6% je mnenja, da se bodo poslabšali, 18,5% jih meni, da bodo ostali nespremenjeni. 27,1% anketiranih pa se ni moglo odločiti in ni vedelo, kaj bi odgovorili.

Kosovo

Kosovo je nedvomno temeljni problem jugoslovanskih mednacionalnih odnosov.

Večina anketirancev iz Slovenije v SJM 89 upravičeno sodi, da konflikti na Kosovu zadevajo vso Jugoslavijo. Večina (43,4%) se popolnoma strinja, da je to, kar se dogaja na Kosovu, rezultat politike srbskega vodstva za uveljavitev velike Srbije. 32,4% anketiranih tudi meni, da je pri dramatični gladovni stavki starotški rudarjev šlo za množičen spontan protest Albancev proti omejevanju njihovih pravic in zamenjavi njihovih voditeljev. 38,6% jih meni, da je zadeva v zvezi s tem še nejasna, 16% pa, da so z rudarji manipulirali albanski politiki.

42,9% anketiranih je tudi mnenja, da so lahko čistke, zapiranja in zamenjave le začasna rešitev, in da bodo nemiri izbruhnili še v ostrejši obliki. 30,3% jih meni, da bo to razmere le še zaostrilo, le 4,2% pa, da bo to razmere izboljšalo. 58,5% jih je tudi zavrnilo sodelovanja slovenskih miličnikov v združenem odredu, 67,9 pa jih je zavrnilo tudi sodelovanje vojnih obveznikov iz Slovenije pri vzdrževanju izrednega stanja na Kosovu. V zvezi s tem je delno ali pa v celoti odobrilo množično zborovanje v Cankarjevem domu in hkratno množično podpisovanje izjave za mir in sožitje ob dogodkih na Kosovu kar 74,4% anketiranih.

NOVOTEDNIK RADIO CELJE

NAGRADNI KUPON
Zlatarstvo
VILI KRAGOLNIK

Nagradna uganka:
FPOHPZMR

21361594 – je vrednost nagrade

Rešitev je ime mesta v Evropi, ki je znano po zlatarstvu in zlatarskem oblikovanju (vstaviti morate še dva samoglasnika)

Nagrada je ženski prstan s tremi briljanti; nagrajenca bomo izžrebali med kuponi s pravilnimi rešitvami v silvesterski oddaji Radia Celje

Zopet sta se vzela

Na Štefanovo pred 50 leti je bilo hladno kot »vrag« in snega do kolen. Vendar Lovrenc in Terezija Hribernik niti pomislila nista na mraz, saj sta bila srečna kot le malokrat v svojem življenju. Takrat sta se namreč vzela.

Lovrenc, ki je iz Razgor vsak dan hodil v službo v Emo s kolesom, je odšel od doma nekoliko prej, tako da se je lahko peljal mimo Terezijine hiše v Ljubečni čim bolj počasi. Ker se je tako oziral za njo, Terezija ni imela prav nič proti, da se poročita.

Trdo delo na hriboviti zemlji in v tovarni, ki je dala komaj dovolj kruha za njiju in otroke Francija, Stefana, Ivana in Marijo, je tako pospešilo čas, da niti pomislila nista, da letos praznujeta zlato poroko.

EDI MASNEC

KLINKER

20% popust pri plačilu z gotovino in na naročilnice stanovaljskih zadrug za vse izdelke iz proizvodnega programa.

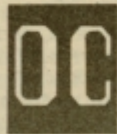
Nudijo: klinker ploščice, klinker opeko, porolite 6, 8 in 12.

Popust velja do 15. 1. 90.

STOPITE NA TRDNA TLA!

Ljubecna Celje
telefon 33-421.

OBNOVA

GRADBENO IN OBRATNO
PODJETJE

Lava II/1, 63000 CELJE

OBVEŠČAMO vse delovne organizacije in zasebnike, da DO GOP »OBNOVA« Celje nudi oz.

prodaja

DEPANDANSO NA
GOLTEH.

Morebitni interesenti se lahko osebno zglasijo na gornji naslov, ali po telefonu na štev. 063 31-231, int. 32, kjer boste dobili vse zelene informacije.

PRIJETEN ODDIH V ZIMSKI IN LETNI IDILI.

Niste Luj XIV., vendar prav tako ljubite udobje mehko in nežno tapeciranega sedeža.

Natočite si kozarec dobrega vina.

Srečno Novo leto – TAMI tapetništvo in mizarstvo Celje.

Nov občutek že znanega udobja.

S krvavega oblaka v debelo govno

Aktualna in spektakularna uprizoritev Hiengovega Osvajalca v SLG Celje

Devetnajst let po krstni uprizoritvi na odru Mestnega gledališča ljubljanskega so celjski gledališniki šele drugič na Slovenskem ponovno preizkusili in potrdili umetniško univerzalnost in aktualno vznemirljivost tragikomedije Andreja Hienga Osvajalec. Avtor je razgibano dramsko dogajanje sicer postavil v slikoviti čas španskih krvavih osvajanj Mehike v začetku 16. stoletja, a zgodovinska dejstva in junake uporabil le za razmeroma trden okvir umetniško svobodnega oblikovanja dramskega dejanja in karakterjev.

Svet Hiengovih dramskih oseb je prikazan v procesu razpada in razkroja po navidez veličastni vojaški zmagi za špansko kraljestvo in Kristusa, po razočaranju utrjevanj španskih plemičev in njihovega poveljnika Felipeja, ker ga španski kralj ne imenuje za podkralja.

Dobri vojščaki očitno niso dovolj dobri gospodarji nad osvojenim ozemljem, veličastni, samozavestni osvajalec don Felipe se pred našimi očmi razkaja v nemočnega, otročje bestastega starca, ki mu od strastne privrženosti španski kroni in Kristusu na koncu ostane le spoznanje: »Svet, moj dragi padre, je eno veliko, črno, kužno sranje!« Le življenjska pot Felipejevega sina Baltasarja se v prebliku mladeničevega spoznanja obrne proti vsesplošnemu razkroju in gnitju, od životarjenja »cunjastega človeka« k upornemu in drznemu poskusu akcije po načelih časti, a je ta obupni poskus zaustavljen z brezprizivno smrtjo. Železno kolo zgodovine nenehno grabi in požira v svoj smrtni objem osvajalce in osvoboditelje vseh vrst ter njihove otroke, vse zmage in vsi zmagovalci so le začasni, v vsaki zmagi tiči kal poraza, v vsakem življenju domuje smrt.

Hiengovo trdno zgrajeno in literarno izredno bogato besedilo je režiser Vinko Möderndorfer ob sodelovanju dramaturga Janeza Zmavca postavil na oder spoštljivo do detajlov in celote, čeprav je moral bogato gradivo mestoma selekcionirati in se ni izogibal aktualističnim poudarkom. S številnim ter prizadevnim umetniškim in tehničnim ansamblom je ustvaril zgledno ambiciozno, gledališko bogato, monumentalno in poglobljeno v detajlih, univerzalno in aktualno ter vznemirljivo uprizoritev. Če je bil v začetku sedemdesetih let v središču tedanje pozornosti mladi upornik Baltasar (vpliv izkušene generacije leta 68), se je ob aktualnih dogodkih v svetu sam vsilil v ospredje lik izvotljenega, razočaranega, zrušenega in osamljenega osvajalca Felipeja kot metafore sodobnih zgodovinskih poražencev evropskega vzhoda. Iz spektakularnega prologa, v katerem smo pričeli pristanku osvajalnih španskih ladij na viharju in tuji ameriški obali, iz občutja negotovosti v popolnem neredu, v katerem trčita dva globusa, dve civilizaciji, azteška in evropska, krščanska, nas avtor in režiser vodita skozi tri simetrično povezana dejanja. V prvem dejanju poudari režiser bleščavo, red in togost španskega osvajalskega plemstva ter uničujočo moč krščanske civilizacije, ki tako rekoč pred našimi očmi razkaja vrednote indijanske avtohtone kulture in civilizacije. V drugem dejanju spektakularno z ognjem ilustrira Baltasarjeve

ve spomine na krvave in uničevalne osvajalske pohode in njegovo napoved neustavljivega propadanja kulture španskih konkvistadorjev. V tretjem dejanju ustvari s pomenljivim zabijanjem (sodov ali krst) v ozadju, pobijanjem muh in razraščanjem sovraštva med akterji občutje končnega razpada. Če je pri Hiengu na koncu še odprt žarek upanja z jokom Baltasarjevega in Caetaninega dojenčka, se Möderndorferjeva predstava zaključuje z neuslišanim indijanskim prizivanjem življenja v mrtvo Baltasarjevo telo, azteška in evropska kultura, poganska in krščanska vera, fizika in metafizika sta ob Baltasarjevem truplu nemočni. V spominu ostaja brezuspešno kikikiranje nemega Indijanca nad truplom, nad prizoriščem pa ogromna črna krogla, ki je nadomestila dve svetli bližajoči se krogli iz začetnega prizora. Svet je zdaj en sam, človek na njem pa tako nemočen in sam. Nemočni krik nemega Indijanca je zadaj krik človeka sodobne kontinentalne civilizacije, je izrekanje neizrekljive praznine v svetu sovraštva in vsakršnega osvajalstva.

Za bogato in funkcionalno likovno podobno uprizoritev je poskrbel scenograf Roberto Stell, ki je realističnemu interierju navdihnil vtis močnega, simetrično zgrajene zgradbe, skoraj trdnjave z ogromnimi železnimi vratmi v sredini, skozi katera prihaja in odteka zgodovina. Polkrožni interier pa je hipoma tudi razpiral v fantastične prizore spominov, asociacij in poudarjenih gledaliških simbolov. V izvedbi zahtevne scenografije mu je slikarsko pomagal Štefan Marflak (redka in funkcionalna poslikava železnega zastorja), kiparsko pa Zdravko Jerković (zlasti z ogromno indijansko masko, ki jo v trenutku razčetrverja krščanski križ). Časovno in stilno pomenljiva, barvno bogata in usklajena je kostumografija Alenke Batlove, ki pomembno spodbuja občutje propadanja. Skladatelj Jani Golob je zvočno podpiral kontraste med dvema kulturama, ustvarjal primerna vzdušja in razpoloženja. Za natančno petje je poskrbel korepetitor Miro Podjed, za mestoma stiliziran odrski gib koreografka Ksenija Hribar in za tekočo odrsko izreko lektorica Emica Antončič.

Janez Bermež je v vlogi Felipeja ustvaril monumentalni lik razkrajajočega se osvajalca in oblastnika, ponosnega zmagovalca in bučno zlomljenega in uporniško vztrajnega v prvem dejanju, don kihotovski zmedenega in jasnovidnega v drugem dejanju ter kralja Leara v cunjah z dokončnim spoznanjem svojega poraza v tretjem dejanju. Bojan Umek je v liku Baltasarja gradil od razvajenega in nadvse ciničnega mladeniča, ki dolgo časa nadomešča svojo odločitev in boj z nadomestki, kot je petelinji boj. Kljub zavesti o neuspehu upora se odloči za samouničevalno akcijo, da bi se rešil iz vsesplošnega razpadanja in gnitja. Zahtevna dvojna igra otroške skrbnosti in drznega cinizma, navidezne igre in notranje krhkosti ni vselej dovolj razvidna. Jana Šmidova je v vlogi Margerite poudarila trpnost in vdanost pokristjanjene Indijanke, ki pa nosi v sebi ogromno breme ponižanja lastnega rodu in jalove ženske ter vedno težje prikriti

va globoko sovraštvo in maščevalnost do moža in njegovih. Ljerka Belakova je v vlogi Caetane najprej bistra in računska ženska, ki se zaveda, da se zlata ne prmeta ne kri in ne blato, iz razočaranja pa beži v pijanost in vedno bolj očitno sovraštvo. Bogomir Veras je Felipejevega zvestega spremljevalca, duhovnika Suanzo, obdal z nepredirljivo položnostjo in zvestobo, skozi katero nikoli ne predre odsev njegove notranjosti. Človek, ki popolnoma pripada veri, ideji, oblasti, pristaja v celoti nase kot funkcijo. Bistveno bolj sproščena, čeprav v podobni funkciji sta lika služabnikov Pedra in Pabla v izvedbi Mira Podjeda in Staneta Potiška, ki jima je zlasti na začetku manjkalo temperamenta in radoživosti, ki izhaja iz prilagodljivega pristajanja na zvestobo in služenja v varnem zavetju drugih. V vlogah mrkih in trdih vitev sta nastopila Marjan Bačko in Bruno Baranović, zvitorepega in izdajalskega tajnika je upodobil Iztok Valič. Izjemno sugestivno in pomenljivo vlogo nemega Indijanca (s katerim režiser skozi vse dramsko dogajanje poantira temeljni civilizacijski spopad) kot nemočne žrtve uničujočega evropocentričnega razizma in vztrajnega izrekovalca in prizivalca življenja samega je telesno in glasovno asketsko izrazil Drago Kastelic. V vlogah konkvistadorjev in Indijancev so nastopili še Zvone Agrež, Borut Alujevič, Marko Boben, Peter Boštjančič, Igor Sancin, Irena Mihelič, bobnar Agim Brisoni, mladi Baltasar pa je bil Anže Cater.

SLAVKO PEZDIR

Mrha, ne enodnevnica!

Delegati zaupali kulturo 11 članskemu odboru

Kultura se bo še dogajala, kljub temu, da je z 20. decembrom letos prenehala delovati skupščina Kulturne skupnosti Celje. Delegati so se bili odpoklicali sami z dvigom rok, a bi lahko rekli, da vendarle z nostalgijo v srcu.

Skupščina Kulturne skupnosti Celje je ves čas svojega delovanja po zaslugi uporabnikov, izvajalcev in predsedujočih dobro delala, predvsem pa so pomembni rezultati njenega dela. Vse do

konca. Zdaj bo njeno funkcijo prevzel 11-članski odbor, ki bo deloval pod streho izvršnega sveta. Do novega leta je v kulturi brezvladje, kar pa po številnih kulturnih dogodkih in prireditvah v teh dneh, resnici na ljubo, ni čutili.

Seja skupščine Kulturne skupnosti Celje je bila v vsem svojem obstoju in delovanju samo enkrat, pa še to za las, nesklepčna. Bile pa so seje kulturne, kakor je bilo slišati ob razpustu zadnje iz

delegatskih vrst. Še posebej vestni so bili izvajalci, saj so se seje udeleževali 80 ali več odstotno. Vsi skupaj so si prizadevali, da bi, kljub suhim časom, čimveč zastavljenih nalog uspešno uresničili.

Tudi na zadnji seji so sprejeli izhodišča za program dela za prihodnje leto. Imenovani odbor, so dodali, čaka obvezujoča naloga, zato so mu predložili, da se pri svojem delu drži vsebinskih izhodišč, in da si naj za temeljni cilj zastavi predvsem vzdrževanje tega, kar v kulturi imamo in ne dovoliti padcev. Zavzemati se je potrebno za dvig kulture, ne glede na to, da program ne predvideva večjih naložb. Tudi financiranje bo poslej urejeno drugače, v glavnem za muzeje in gledališče, ki bodo financirani iz republike, medtem ko vzdrževanje objektov ostane v skrbi domači občini. To dejstvo si mora odbor še posebno zapisati za uho. Vse ostalo ostaja v glavnem nespremenjeno. Zavest, ki so si jo v času sisov pridobili delegati, bo marsikdaj pripomogla, da ne bo potrebno govoriti ali pisati, da je potrebno položaj kulture dvigniti.

Za slovo je delegate upravičeno skrbelo, kaj bo s kulturo prihodnje, a so bili kljub temu zadovoljni, da so delček sebe vložili v kulturo, poklicno in ljubiteljsko.

MATEJA PODJED

KULTURNA SKUPNOST OBČINE CELJE

bo v skladu s 1. in 2. členom Pravilnika o nagrajevanju umetniškega in zasluznega dela na področju kulture v občini Celje

nagradila ob kulturnem prazniku slovenskega naroda 1990 kulturne delavce, ljubiteljska kulturna društva, sekcije in OZD s področja kulture

- za pomembne umetniške dosežke, objavljene, razstavljene ali izvajane v obdobju zadnjih dveh let;
- za posebne uspehe pri odkrivanju, ohranjanju in popularizaciji kulturnih vrednot v zadnjih dveh letih in
- za posebno pomembno življenjsko delo na področju kulture.

Vabimo TOZD, KS, DPO in društva ter posameznike, da pošljejo ustrezne predloge z utemeljitvami odboru za kadrovska vprašanja, štipendiranje in nagrajevanje pri skupščini KSOC najkasneje do 15. januarja 1990, na naslov Kulturna skupnost občine Celje, Gregorčičeva 5a.

PRIREDITVE

V Slovenskem ljudskem gledališču bo danes ob 11. in 12. uri profesor pantomime in mima Andres Valdes z asistentko Jano Kovač učence OŠ Ivan Kovačič Efenka iz Celja popeljal v svet tišine in giba. Ob 18. uri bo za izven predstava Štefana Zweiga VOLPONE v režiji Francija Križaja.

Jutri ob 12. uri bodo izvedli delo Auranda Harris ANDROKLES IN LEV, v režiji Helene Zajc. V soboto, 30. decembra ob 10. uri gostuje v okviru 4. Tedna otroškega programa Lutkovno gledališče iz Ljubljane s predstavo Franeta Puntarja ZA VRATI ZAJEC. Predstava je zaključena za Zlatarne Celje, sopokrovitelja programa. Ob 15. uri pa bo ista predstava za abonma Mravljica. Ob 16. uri pa bo zaključek 4. Tedna otroškega programa, na katerem bodo sodelovali: plesna skupina Pionirskega doma Cvetke Jerinove iz Celja pod vodstvom Ane Vovk Pezdirjeve, plesna skupina Igen iz Celja, najljubši gost pa bo seveda dedek Mraz.

V stalni prodajni galeriji IZBA v Celju na Slomškovem trgu 11, si lahko vsak ponedeljek, torek, sredo in petek od 10. do 13. ure ter od 17. do 19., ob sobotah pa od 10. do 13. ogledate pestro ponudbo najrazličnejših likovnih del Zavoda za kulturne prireditve Celje.

V Knjižnici Edvarda Kardelja v Celju na Muzejskem trgu 1 a, si lahko do konca letošnjega leta ogledate razstavo o Otonu Zupančiču in Vladimiru Nazorju.

V Likovnem salonu v Celju si lahko do konca leta ogledate razstavo kiparskih del akademskega kiparja Franca Purga iz Celja.

Godba rudarjev in keramikov iz Liboj ter oktet Adoramus iz Polzele, prirejata novoletne koncerte, ki bodo: v soboto, 30. decembra v Domu Svobode Liboje, 1. januarja ob 18. uri v hotelu Golding v Žalcu ter v torek, 2. januarja prav tako ob 18. uri. V Kulturnem domu na Polzeli.

V Avtorski galeriji Kelder v Sv. Marjeti št. 57 je na ogled kolekcija »mixed media« avtorja Borija Zupančiča, nagajana v New Yorku leta 1988.

V Zdravilišču Laško bo do konca leta na ogled razstava likovnih del Brede Marušič.

V Laškem dvorcu v Laškem bo do 3. januarja na ogled razstava likovnih del akademskega slikarja in grafika Petra Krivca iz Vojnika. Razstavo sta pripravili Zveza kulturnih organizacij občine Laško in Muzejska zbirka Laško.

Na graščinskem dvorišču v Laškem (pri občini) bo otroke še danes in jutri ob 16. uri obiskal dedek Mraz.

V Rimskih Toplicah bo dedek Mraz obiskal otroke pri blokih in sicer jutri in v soboto ob 16. uri.

V avli Doma kulture v Slovenskih Konjicah je le še danes na ogled razstava »Slovenske Konjice danes«, ki jo je ob svoji 30-letnici pripravila Delavska univerza Slovenske Konjice.

V Zrečah bodo danes dopoldan izvedli otroško igro Plesoči osliček, jutri ob 17. uri pa bodo vrteli film Čudež v 8. ulici.

V Muzeju grafičnih umetnosti v Rogški Slatini bo do začetka januarja na ogled razstava BOŽIČNE PODOBE V STARIH GRAFIKAH, ki si jo lahko ogledate vsak torek, četrtek in soboto med 10. in 12. ter 16. in 18. uro.

V Pivnici mineralne vode v Rogški Slatini pa razstavlja svoja dela akademska slikarka Darinka Pavletič Lorenčak iz Celja.

V Kristalni dvorani Zdravilišča Rogška Slatina bo v soboto, ob 19.30 uri novoletni koncert Celjskega plesnega orkestra Zabe ZPD France Prešeren iz Celja in Celjskega godalnega orkestra Celje. Dirigenta bosta prof. Edvard Goršič in prof. Nenad First.

V galeriji turistične agencije Dober dan v Šempetru v Savinjski dolini je odprta razstava likovnih del Jureta Cekute in Josipa Ipavca.

Danes bo v dvorani Glasbene šole v Titovem Velenju ob 18. uri novoletni koncert Simfoničnega orkestra Glasbene šole Velenje, pod taktirko Dušana Lipnika.

V knjižnici v Titovem Velenju pa bo ob 17. uri glasbena pravljica z Janezom Bitancem.

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Upri bi se

Kaj bi storili, če bi v Sloveniji prišlo do poskusa ukinitve revije Mladina, Odbora za varstvo človekovih pravic, Kmečke zveze, do preprečevanja izražanja misli in podobno?

- 1 – upri bi se, ne glede na posledice 14,8%
- 2 – bil bi ogorčen, po svojih močeh bi nasprotoval 59,9%
- 3 – ne bi mi bilo vseeno, a nasprotoval ne bi 14,2%
- 4 – odobraval bi tako ravnanje 1,1%
- 5 – ne vem, neodločen 10%

Nepriljubljeni

Ali lahko navedete kakšnega aktivnega slovenskega oz. jugoslovanskega politika, katerega ideje so za vas nesprijemljive?

1. Slobodan Milošević 60,7%
2. Stane Dolanc 4,8%
3. Miroslav Solovčič 4,4%
4. Stipe Šušar 0,6%
5. Raif Dizdarevič 1,4%
6. Mihail Kertes 1,3%
7. Branko Mikulič 0,8%
8. Radmilović 0,4%
9. Janez Stanovnik 0,9%
10. Rahman Morina 1,1%
11. Trifunović 0,4%
12. drugi 6,0%
13. ni navedel nikogar 35,4%

Podjetniki novega kova

Na Golovcu raste sodobno zasnovano mednarodno podjetje

Yu-Stip je hitreje in bolj kot kdo drug izkoristil možnosti, ki jih ponuja nova zakonodaja in daje upanje, da dolga leta planskega gospodarstva niso povsem uničila podjetniškega duha.

Iz nekdanje ideje o verigi trgovin in loklov za uslužnostno dejavnost je zrastle sodobno zasnovano podjetje, ki že uspešno tipa na tuje trge ter si ustvarja temelje za uspešno mednarodno podjetje. O Yu-Stipu in razvojnih ciljih smo se pogovarjali z Dušanom Jerebom, ki je vodja Yu-Stip Inženiringa.

Poraja se občutek, da ste vedno nekoliko pred časom; kakor hitro zakonodaja odpira nove možnosti, ste na to že pripravljeni.

Jereb: »Tu imamo srečo, da ima Nace Krumpak, ki je tudi predsednik Yu-Stipa, zelo dober občutek za politiko. Doslej je zelo dobro predvidel, kako se bodo stvari razvijale in, ko se je v zakonodaji kaj novega pripravljalo, smo mi temu že sledili prav po njegovi zaslugi. Tako je bilo na primer tudi s Kneisslom; ko so se vrata zunanje trgovine odprla tudi za zasebnike, smo mi takorekoč že imeli v žepu pogodbo o zastopanju te avstrijske firme.«

Toda glavni predmet poslovanja Yu-Stipa naj bi vendarle bil turizem.

Jereb: »Dejansko tudi je, saj se vse vrti okrog turizma, čeprav imamo registrirano zelo široko paleto dejavnosti: vodenje investicijskih projektov, trgovino v tranzitu na debelo, izvozno-uvozno dejavnost, transportni inženiring in agencijsko dejavnost (turistično). Smo pa pravzaprav šele na začetku in dohodek nam večinoma prinaša trgovina na debelo.«

Ustanovitveni kapital – 2,5 milijona šilingov – je prispevalo 6 ustanoviteljev. Največji delež ima Nace Krumpak, ki je tudi predsednik firme. Eden izmed ustanoviteljev firme je tudi avstrijski državljani, ki ima sicer že svojo firmo v tujini. O vseh pomembnejših stvarih odloča skupščina, ki jo sestavljajo solastniki. V kratkem naj bi se število solastnikov Yu-Stipa povečalo za štiri.

Zakaj pa potem silite v turizem, kjer vsi tarnajo o slabem zaslužku, če vam trgovanje prinaša dovolj?

Jereb: »Denar je potrebno nalagati, da se veča premoženje naše družbe. Mi smo se odločili za turizem, ker menimo, da ima prihodnost, saj je to najbolj učinkovit izvoz, neobremenjen s carinami, uvoznimi kontingenti in drugimi ovirami. V turizmu zato je prihodnost. Začeli pa smo kot obrtniki; potrebovali smo večji objekt, pa so nam ponudili Belo školjko pri Kotoru, ki je bila v nekem smislu zavožena investicija.«

Yu-Stip je startal v 10 kvadratnih metrov veliki pisarni s štirimi zaposlenimi. Danes imajo sodobno opremljene prostore v gobic pri Dvorani Golovec, kmalu pa bodo zgradili na Golovcu še tri gobe za poslovne prostore; 80 odstotkov denarja za to gradnjo so že zbrali.

Graditi so začeli brez zaključene finančne konstrukcije in brez raziskave trga. Mi smo se projekta lotili in v začetku aprila bomo apartmaje že ponudili kupcem. Gradimo pa še 300 apartmajev – kompleks Kamenno – na Sv. Štefanu in hotel s 580 posteljami v Poreču, ki bosta odprta konec maja. Gre za investicije skupaj vredne približno 60 milijonov zahodnonemških mark.

Kakšen je vaš delež?

Jereb: »Mi imamo v vsakem kompleksu do 10-odsto-

ten delež. Približno 64 odstotkov dobijo gradbeniki, do 30 odstotkov pa lastnik zemljišča. Gradbinci se potem običajno umaknejo, prodajo svoj delež. Mi bomo svoj delež obdržali; vsak od teh turističnih kompleksov bo samostojno podjetje, ki ga bomo iz Yu-Stipa le finančno nadzorovali. Poleg dobička-izračunali smo, da se mora vloženi denar povrniti v osmih letih – so naš interes tudi lokali v teh naseljih. Tako bomo razvijali tudi mrežo trgovin in uslužnostne dejavnosti, torej idejo, s katero je Nace Krumpak začel.«

Kdo pa bo polnil te turistične zmogljivosti?

Jereb: »V vsakem od teh kompleksov bo domicilni agent, ki bo imel svoj delež v podjetju, in bo skrbel, da bodo postelje čimbolj zasedene. Mi pa imamo registrirano tudi agencijsko dejavnost, ki jo nameravamo razvijati.«

Objekti, ki jih odpirajo prihodnjo pomlad, so vredni približno 60 milijonov zahodnonemških mark. Takoj zatem naj bi se lotili gradnje novih turističnih kompleksov v vrednosti približno 100 milijonov mark. V ta namen so formirali tudi rizični sklad. Za vsak projekt namenijo nekaj začetnih sredstev iz tega sklada, ko pa projekt uspe, se mora v sklad vrniti trikratna vrednost tega vložka.

Objekti, ki jih odpirajo prihodnjo pomlad, so vredni približno 60 milijonov zahodnonemških mark. Takoj zatem naj bi se lotili gradnje novih turističnih kompleksov v vrednosti približno 100 milijonov mark. V ta namen so formirali tudi rizični sklad. Za vsak projekt namenijo nekaj začetnih sredstev iz tega sklada, ko pa projekt uspe, se mora v sklad vrniti trikratna vrednost tega vložka.

Kako pa bodo tekli ti posli s tujino?

Jereb: »Prihodnji mesec bomo ustanovili skupaj z madžarskim Palasom in avstrijskim partnerjem podjetje na Madžarskem. To bo prav tako družba z omejeno odgovornostjo, preko katere bomo potem zgradili dva hotela ob Blatnem jezeru in zdraviliški kompleks ob avstrijski meji.«

kaj pa vam bodo hoteli na Madžarskem?

Jereb: »Gre bomo zaključili z Avstrijci. Tudi na Dunaju bomo namreč ustanovili svoje podjetje, ki bo poleg drugega skrbelo za agencijske posle. V madžarskih hotelih naj bi torej letovali Avstrijci, šilingi od prodanih

kapacitet pa se bodo stekali v Celje. Mi bomo Madžarom za ta denar nudili kapacitete ob Jadranu, za katere so zelo zainteresirani, nimajo pa konvertibilnega denarja.

Delo Yu-Stipa temelji na maksimalni kapitalski povezanosti znotraj sistema; nihče ne more voditi projekta ali opravljati kakšne ključne funkcije, če nima svojega kapitalskega deleža v Yu-Stipu. Tako dosežejo maksimalno motivacijo zaposlenih.

Krog bo tako zaključen, Madžari, ki jih Jadran zelo zanima, pa bodo ob našem morju tudi pomagali graditi hotela. To bomo realizirali z blagovnimi tokovi; Madžarska firma bo k nam izvažala razno blago, mi ga bomo prodajali in denar nalagali na poseben račun, ter ga potem vložili v turistične objekte, za katere bodo zainteresirani.«

Je s tem vaš prodor na tuje trge zaključen?

Jereb: »Naš cilj je še ZRN; tam smo pred podpisom pogodbe z nekim podjetnikom. V Italiji še iščemo primerne podjetnike. V glavnem pa bomo gradili na vzhodu. Naslednja je na vrsti Poljska.«

Zakaj na vzhod?

Jereb: »Ker smo šele na začetku, ker nimamo zgodovine; mi si naš ugled, naše reference šele ustvarjamo in vzhod je najbolj primeren za takšne posle, ker si tam krčevito prizadevajo, da bi se vključili v evropske podjetniške tokove.«

Pa so ti cilji realni?

Jereb: »Menimo, da so, čeprav se moramo kadrovske pošteno okrepiti. V Yu-Stip Inženiringu smo trije zaposleni, prihodnje leto pa bomo zaposlili še pet strokovnjakov. Potrebujemo vrhunške strokovnjake, zato ne bomo hiteli. Ker pa imamo pri nas že kar nekaj ugleda, vse kaže, da bomo privabili nekaj res uglednih in sposobnih gospodarstvenikov s Celjskega.«

Imena?

Jereb: »O tem še ne bi govoril.«

Veliko gradite v Črni gori. Zakaj?

Jereb: »Gre za minulo delo Naceta Krumpaka, ki je tam postavil hotel Palas še, ko je bil zaposlen v Razvojnem centru. Je pa črnogorsko primorje eno najlepših in tja gravitira lep del Madžarske, ker se vklaplja v naše posle. Belo školjko smo prevzeli, ker smo takrat kot zasebniki pač potrebovali večji posel. Tako kot sedaj stojijo stvari, takš-

nega posla verjetno ne bi prevzeli. Lokaciji na Sv. Štefanu se nismo mogli in tudi nismo hoteli odreči (Kamenno), prav tako ne lokaciji v Poreču. Naš prvi naslednji cilj pri nas je Medžugorje.«

Kaj pa zakonodaja pri nas: Je ustrezna za takšno podjetništvo?

Jereb: »Zakonodaja pri nas je sedaj kar ustrežna, čeprav nam tujci še ne zaupajo najbolj. Tako bomo v Celju v glavnem subzastopniki za tuje firme, pogodbe o zastopanju s tujimi firmami pa bo podpisovalo naše podjetje v Avstriji. Tako kot je sedaj primer s Kneisslom. Težave pa so tudi pri nas doma, ker razni subjekti ne spremljajo oziroma ne izvajajo te nove zakonodaje.«

kdo konkretno?

Jereb: »Banke, na primer. Problem je v tem, da banke ne spremljajo posle, ampak podjetja, torej se ne obnašajo podjetniško. Mi smo začeli z 2,5 milijona šilingov ustanovnega kapitala, sedaj pa je naša firma vredna že približno 5 milijonov šilingov. Za naše razmere je to precej, a vendarle zelo malo glede na objekte, ki jih gradimo. Banke za kredite zahtevajo ustrezno zavarovanje, kar bi nam pobralo tričetrt dobička. Če si majhen, si v takšnem bančnem sistemu obsojen, da boš tudi ostal majhen. Mislim pa, da ni vloga banke, da je v vsakem poslu trikrat, štirikrat zavarovana, banke morajo stopati tudi v riziko in prevzeti podjetniško funkcijo.«

Yu-Stip bo v najkrajšem času imel dve takomenovani strateško vodeni firmi v tujini (kar pomeni, da bodo v Celju vodili njuno poslovno politiko). Prihodnji mesec naj bi začela delati firma na Madžarskem. Ustanovitveni kapital je 5 milijonov forintov (600 tisoč šilingov), ustanovitelji pa so madžarsko podjetje Palas (50 odstotkov), dunajska firma Tour on Trade (10 odstotkov) in Yu-Stip (40 odstotkov). Pred ustanovitvijo je tudi podobna firma na Dunaju.

Pri nas je zaenkrat pripravljena za registracijo podobna firma v Črni gori (solastnika bosta vsak do polovice Yu-Stip in črnogorski Zavod za razvoj in napredek), v načrtu pa imajo še firmo v Čitluku, katere cilj bo »osvojitve« Medžugorja. Vse to so družbe z omejeno odgovornostjo.

Prejšnji teden pa so tudi podpisali pogodbo o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Yu-butik, ki je pravni naslednik poslovne skupnosti z istim imenom.

Vseeno pa nova podjetja rastejo kot gobe po dežju.

Jereb: »Podjetje v Jugoslaviji ni tako težko ustanoviti. Sedanja liberalizacija je potegnila za sabo pravo masovnost, modo ustanavljanja podjetij. Toda, to so v glavnem podjetja z dvema, štirimi milijardami ustanovitvenega kapitala in ve se, da imajo te firme kratek vek trajanja. Njihov cilj je dodaten zaslužek ali špekulacija. Te firme so začetek nekega podjetništva pri nas, vendar jih bo čas močno selekcioniral.«

Kaj pa druge jugoslovanske blokade? Bojkot, na primer.

Jereb: »To so kvazi bojkoti. Poslovodni delavci so na eni strani pod pritiskom de-

lavcev, na drugi strani pa je njihova kariera in status odvisen od političnih organizacij v občini in republiki. Ti ljudje, ki jim je ekonomski interes popolnoma jasen, so smešno ubogi. Toda ekonomski interes je še vedno prevladal nad političnim in mi še naprej dobro delamo z njimi – z nekaterimi modalitetami. V Kamenem smo povezani Slovenci (inžen-

veliko hitreje prilagodili kot veliki sistemi; tu je naša strahovitost prednost.«

Kaj pa inflacija?

Jereb: »Inflacija je bila prostor za špekulacije, s katerimi se je dalo prikrivati nedelo. Tu je bil družbeni sektor v prednosti, zato smo mi za te čase, ko bo potrebno delati, veliko boljše pripravljeni.«

Verjetno pa ste vi vseeno tudi špekulirali z inflacijo?

Jereb: »Vsak je špekuliral z inflacijo, toda naši prihodki so bili neprimerno manjši, kot prihodki velikih sistemov, zato tudi naši inflacijski dohodki niso bili veliki.«

V čem so še vaše prednosti?

Jereb: »Mi lahko tudi kakšno večjo pogodbo sklenemo v enem dnevu. V družbenem sektorju gre to skozi bolj zapleteno proceduro in traja tudi po štirinajst in več dni, v tem času pa se lahko marsikaj spremeni in posel gre po vodi. Naša velika prednost je tudi v motivaciji; vsi ključni ljudje v Yu-Stipu imajo delež v naši družbi. Tako so neposredno zainteresirani, da dobro poslujemo, ker se s tem veča tudi njihov delež, njihovo premoženje.«

Imaš delež tudi ti?

Jereb: »Tudi.«

Kaj ti osebno predstavlja mesto vodje Yu-Stip Inženiringa?

Jereb: »Zame je to velik izziv, ker lahko več in hitreje odločam. Je pa to zahtevno delo, ki terja maksimalno identifikacijo s firmo. Med tednom me družina zelo malo vidi.«

Je tudi zaslužek temu primeren?

Jereb: »Sedanje omejitve pri osebnih dohodkih so tudi nas nekoliko prizadele. Vendar na roko, ker bodo najprej prizadeli velike, centralizirane in toge sisteme, ki jim manjka fleksibilnosti, motivacije in identifikacije s firmo, njihovi fiksni stroški pa so neverjetno visoki. Zaradi kupne moči bodo morali znižati cene, ker drugače ne bodo prodajali in bodo zašli v likvidnostne težave. Toda fiksni stroškov ni mogoče tako enostavno znižati in tu bodo imeli velike probleme. Pri nas je režija minimalna in se bomo stroškovno lahko

Ko bodo turistični kompleksi Bela školjka, Kamenno in Poreč spomladi zgrajeni, bodo samostojna podjetja, ki bodo organizirana na čisto delničarskem principu. Yu-Stip jih bo nadzoroval le finančno.

dar pa se zavedam, da s tem, ko raste premoženje Yu-Stipa, raste tudi moje premoženje in to daje človeku dovolj motivacije.«

SREČKO ŠROT

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Odcepitev

O slovenski nacionalni politiki danes odprto razpravljamo in govorimo.

Pa vendar še vedno 47,5% anketiranih v SMJ 89 meni, da je slovenska politika premalo samostojna. Tem se pridružuje tudi 7,4% tistih, ki menijo, da sploh ni samostojna, medtem ko jih 24,4% meni, da je dovolj samostojna in 1,5% da je še preveč samostojna.

Kar 71,6% anketiranih je mnenja, da bi imela Slovenija izven okvira Jugoslavije nove možnosti razvoja, 8,1% jih meni, da ne bi imela nobene možnosti razvoja, 20,3% pa je neodločnih. 46,7% jih tudi meni, da je ob sedanjih razmerah smiselno razpravljanje o odcepitvi, 28% jih meni, da ni smiselno, 25,2% pa je neopredeljenih.

Proces

Leto 89 bomo pomnili tudi po procesu proti četverici

Slovensko javno mnenje kaže, da je za 37,3% anketiranih poziv Odbora za človekove pravice k državljan-ski nepokorščini zaradi tega, ker so Janšo in tovariše poslali v zapor, sprejemljiv, za 26,6% pa je nesprejemljiv, medtem ko so ostali bili neopredeljeni. Večina (44,5%) tudi soglaša z zahtevami, ki so jih sprejeli na raznih zborovanjih glede obsojene četverice, medtem ko 42% anketiranih ni nič slišalo o teh zahtevah. 38,6% vprašanih tudi soglaša z majniško deklaracijo, le 4,8% pa z njo ne soglaša, medtem ko so ostali neopredeljeni ali pa o tej stvari nič ne vedo.

In na čigavi strani so anketiranci? 22,1% podpira slovensko politično vodstvo, 15,3% podpira Odbor, 24,4% podpira vodstvo in Odbor, 22,2% je neopredeljenih, 15,9% pa ne ve za kaj gre. 42,2% anketiranih tudi meni, da je slovensko politično vodstvo izgubilo na ugledu zaradi prisilnega privoda J. Janše v zapor.

Dediščina je v zavesti vsakega človeka

Smo, ko se svojih korenin zavemo, pravi prof. Anka Aškerc

Trije glavni razlogi so mi bili povod za pogovor s prof. Anko Aškerc, ravnateljico Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Celje: v zgodovino interesnih skupnosti se je zapisala kot zadnja, a izredno uspešna predsednica skupščine Kulturne skupnosti Celje; delovno področje, ki ga opravlja kot strokovnjakinja na Zavodu je vse preveč skrito za fasade že uresničenih projektov obnove; in navsezadnje: kaj Anka Aškerc kot angažirana družbena delavka misli o vsakdanjem življenju.

V nove, lepo urejene prostore Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, nad Kompassom v Celju, ki ima s posameznimi detajli opreme pridih preteklosti, s sodobno računalniško tehniko pa se na drugi strani spogleduje s prihodnostjo, je prihajal utrip poličnega sejma in v polmrazu sij novoletnih lučk. Beseda je najprej našla na tempo zadnjih dni v letu, ko ljudje hitimo, kot da nam bo jutri kaj ušlo... Potem pogovor zastavlja o kulturni skupnosti, katere predsednica skupščine je bila do pred tednom dni.

– S kakšnimi željami boste pospremili celjsko kulturo na pot v novo obdobje, zdaj, ko je samoupravna interesna skupnost za kulturo presahnila?

– Prepričana sem, da bodo družbene dejavnosti, kljub pokopu, živele naprej. Želim, da s prekinitvijo samoupravnih interesnih skupnosti ne bi prišlo do stresnih in prelomnih situacij v kulturi, in da ne bi bilo potrebno kdaj kasneje ugotavljati, da nismo ravnali prav.

– Sisovskemu odločanju smo že pred časom pripili etiketo drugega papirnatega odločanja in apatičnega delegatske baze. Kako ste se vi soočili z njim in obremenitvami ob

vašem rednem strokovnem delu na Zavodu?

– Morda je bila naša skupščina izjema, vendar brez pridržkov trdim, da so živahne razprave delegatov, dobro vpeljana strokovna služba in dobra udeležba na sejah, vodili celjsko kulturo po pravi poti, zato se kot predsednica skupščine dodatnega dela nisem prestrašila, ampak me je, prej kot to, razveseljevalo. Moj pogled na svet je pač tak, da mora človek, ne glede v katerem času in okolju živi, živeti polno in se ne sme zapirati v stisnjen krog. Vsakdo lahko družbi nekaj da. Pač tisto, kar zna in zmore. Jaz sem dala in dajem kulturi zgolj tisto, kar znam in vem, zato o obremenjenosti niti ne razmišljam. Z izkušnjami, ki jih imam, želim na področju kulture Celju še dajati svoj delež za skladen in hitrejši razvoj. Če sem kot predsednica skupščine Kulturne skupnosti Celje ravnala tako, (to sicer naj omenjujejo drugi), sem lahko mirna in zadovoljna. Seveda pa s pokopom interesne skupnosti moje delo v kulturi v širokem smislu, ne bo presahnilo.

– Te niti pa so tako ali tako tesno prepletene z vašim poklicem in funkcijo ravnateljice zavoda, ki ste mu zvesti natančno dve desetletji. Kako pa ocenjujete to svoje poklicno obdobje?

– Kot obdobje, ki je minilo kot blisk. A če ga že naj omenjam, se moram vendarle spomniti, da smo naredili velik napredek od tedaj, ko smo bili pri zavodu zaposleni trije ljudje, do danes, ko nas je 19. Predvsem smo delo razširili na različna področja, ki prej še niso bila v zavesti ljudi. Mislim predvsem na varovanje kulturne in naravne dediščine, kar smo kot dejavnost sprejeli po letu 1981. Pri tem Zavod ni šel svojo pot avtomatično in brez težav, ampak sčasoma. Pri tem pa smo ves čas skušali držati vajeti razvoja čimbolj čvrsto v svojih rokah. To delo me je

popolnoma prevzelo in preželo, ker je tako zelo vpeto v vsakdanje življenje velikega števila ljudi in imetnikov kulturne dediščine. Daje mu svojevrstno šarm, čeprav je težko, zlasti zato, ker je bilo v teh letih včasih težko prepričevati, da gre za stvar, ki jih nikakor ne smemo pozabiti ali izbrisati iz naše zavesti in okolja, ampak, da so to korenine naroda. Le če narod zna ceniti svojo zgodovino, lahko previhari vse viharje. To je tudi izziv, ki nas na Zavodu animira za angažirano delo. Del tega nosim v sebi.

– Korenine so eno, naravnost za danes in jutri, drugo. Prav te dni so se računalniško podprli in stopili v korak s časom. Bi rekli temu nov izziv?

– Pravzaprav nuja. Dolga leta smo bili izrazito revna kulturna institucija, ljudje s pisalno mizo, svinčnikom in lastnim raziskovalnim delom. Ta čas

pa je moral tudi za nas miniti. V zadnjih letih smo dobili nekaj tehnične opreme, letos tudi nove prostore in s pomočjo Kulturne skupnosti Slovenije, dva računalnika, tretjega smo kupili sami. Prav te dni se spoznavamo z njimi. Zdaj bomo lahko dokumentacijo in urejanje posodobili in postavili na raven, ki je v svetu že pravilo. Hranimo namreč veliko trajne dokumentacije, potrebne za naše vsakdanje delo. Šele na začetku smo, vendar bomo že prihodnje leto prišli na celovito računalniško obdelavo.

– Tisto, kar je bolj na očeh, je, na primer, obnova starega mestnega jedra Celja. To postaja primer zgledne, visoko profesionalne obnove, kar priznavajo ljudje in strokovnjaki tudi od drugod. Rezultati dela so postali opazni šele v zadnjih letih, ko je Celje močno spremenilo svojo podobo.

– Ljubo nam je, da je temu tako, vendar to ni samo zasloga našega Zavoda, temveč predvsem zasluga spremenjenega odnosa do dediščine in starih mestnih jeder, pa Stanovanjske skupnosti in posameznikov. Še posebej pa me veseli, da so za fasadami obnovljena tudi stanovanja in lokali ter ulice, kar šele kot celota daje mestu svež in pomlajen videz. Pot je bila trnova, a je zdaj tako uhojena in vidna ter zasidrana v zavesti ljudi, da je ni mogoče več zaustaviti, četudi bodo časi še tako hudi.

– V bogati zakladnici obnove omeniva še en tak biser: grad Podsredo.

– To je objekt, ki smo ga začeli obnavljati, ko je bil v razsulu. Zdaj je že obnovljen in v uporabi delovne organizacije Spominski park Trebče, ki je veliko pripomogla k uresničitvi projekta.

– Kaj pa celjski grad. Celjani smo ponosni in navezani nanj. Radi bi ohranili te modre korenine. Kaj je z njegovo usodo?

– Problem svoje vrste je prav celjski Stari grad. Obnova je opletana z objektivnimi težavami sanacije kot grad iz pravljič z bršljanom. Pri našem delu je podobne obnove težko meriti z letom, dvema. V desetih letih pa se je marsikaj premaknilo. To bi rada povedala ljudem od obrambnega sistema, ki smo ga obnovili, do dviznega mostu in še kaj, a tudi mi, žal, s tempom obnove Starega gradu nismo zadovoljni. A gre pri tem predvsem za čisto klasično pomanjkanje denarja za obnovo. Prišli smo do trenutka, ko moramo na glas spregovoriti o močnejšem investitorju, ki bi bil kos sanaciji Starega gradu pospešiti in dokončati. Kultura je za to prešibka. Usodo obnove Starega gradu bo nosilo še naslednje srednjeročno obdobje. Upam.

– Anka Aškerc, da ne bi govorili samo o delu na vašem strokovnem področju: ali mi,

ali pa nam, lahko kaj zaupate še o sebi?

– O sebi pravzaprav nerada govorim. Naj morda povem, da sem se nekoč hotela zapisati matematiki, da sem se kasneje odločila za študij sociologije, in da sem se v tretjem letniku na Filozofski fakulteti zapisala umetnostni zgodovini? V sebi sem začutila vzgib dinamike za takšno delo. Celjanka sem in danes mi je ljubo, da živim in delam v Celju, ki ga imam rada. Zapisana sem temu mestu, okolju in ljudem, ki me obdajajo. Bom uporabila Stihove besede: tu imam svoj zgodovinski spomin. Korenine svojih prednikov.

– Tudi sina, za katerega živite...

– Tudi zato. Danes imamo zaposleni starši, matere še posebej, premalo časa za družino, za otroke. Kaj mislite vi? Ali pa, kaj so vam dali vaši starši?

– Mnogo več, kot lahko mi danes damo našim otrokom. Predvsem zato, ker so bile nekoč naše mame doma. To nas lahko vse tiste, ki smo močno angažirane in v službah, skrbi. Meni je dala moja mama predvsem toploto. Varnost domačega ognjišča. Nam niso starši zjutraj dali ključa okoli vratu. Pri nas je bil vedno nekdo doma. Temu se reče varno domače ognjišče. Mi smo doma ob večerih veliko prepevali. Svoje stiske smo lahko vsak hip položili v mamino naročje. Danes jih morajo otroci nositi s seboj toliko časa, da imamo starši zanje čas. Vidite, to toplino doma mi je dajala mama, oče pa širši razgled in odnos do družbe in gibanja v njej, ker je imel izrazito kritičen odnos do življenja okoli nas. Jaz imam bogato dediščino z doma in to je prednost, ki jo človek nosi s seboj celo življenje. Po svojih najboljših močeh jo skušam ohranjati. Osebnost in našo kulturno in naravno dediščino.

MATEJA PODJED
Foto: EDI MASNEC

Šest hektarov zemlje za en klobuk

Pred tridesetimi leti je bila kosilnica mitraljez, ki je streljal po socializmu

Oče slovenskega naroda Janez Stanovnik je pred časom obljubil, da bodo v delu na sončni strani Alp imenovali posebno komisijo, ki bo razkrila tako imenovane kulaške procese in ljudem povrnila škodo, ki so jo utrpeli. Moralno in materialno.

Jože Mastnak iz Lokarjev v šentjurski občini teh obljub ne jemlje prav zares. A vseeno govori o stvarih, ki so se okrog šestdesetih let zarisale v spomin trinajstletnega dečka. Spomin na jokojočo mater, ki so ji grozili s Starim piskrom. Spomin na očeta, ki ni hotel kloniti.

Ljudi je bilo treba spraviti na kolena

Danes je Mastnakova domačija ena največjih in najzgodnejših domačij v šentjurski občini. V hlevu je 45 glav živine, iz njihove zbiralnice odpeljejo vsako leto preko 70 tisoč litrov mleka. Poprečje po kravi znaša 4600 litrov mleka, s te domačije odpeljejo na tržišče 4 do 5 ton mesa. »To so čisto zahodne norme, zemljo izkoriščamo do skrajnih meja in res ne vem, kako dolgo bodo ti hektari še redili živino,« pravi Jože.

Kdove, kakšna bi bila

Jože Mastnak

Rozalija Mastnak

Mastnakova domačija danes, če ne bi bil sprejet zakon o zemljiškem maksimumu in če bi bila šestdeseta leta bolj naklonjena kmečkemu življu. Takrat so Mastnakovi izgubili šest hektarjev zemlje. »Prišli so ljudje iz sodišča, imeli so posestni list in enostavno vzeli tisto, kar se jim zdelo, da imamo preveč. Pobrli so najlepše parcele, tiste ob cesti,« je začel Jože. Potem pa: »Mati je jokala, štirje majhni otroci smo se stiskali k njej. Pa ni nič pomagalo. Sodnik je zagrozil, da se bo šla hladiti v stari pisker, če ne bo podpisala. Kaj nam je preostalo drugega, kot da smo se uklonili?« Mati Rozalija, ki je vse to doživljala na lastni koži, je dopol-

njevala njegovo pripoved: »Pritožili smo se, pa ni nič pomagalo. Nihče nas ni vprašal, kaj bodo jedli otroci, kaj bo jedla živina. Vzeli so.« Za odvzeto zemljišče je Mastnakov ata dobil obveznice. Vsako leto so mu izplačali toliko, da si je lahko kupil en klobuk. »Vsa naša zemlja je bila vredna en sam klobuk na leto,« še danes ne more verjeti Jože. Del odvzete zemljišča so Mastnakovi nekaj let imeli v najemu. »Najemnina sicer ni bila hudo breme,« pravi Jože. »Toda zemlja ni bila naša, nikoli si nismo upali vlagati vanjo, zato je zemlja siromašna. Pa je bilo kar prav, da v zemljo nismo vlagali, saj nam jo je lani kombinat odvezl. Trdili

so, da bodo bolje obdelovali to zemljišče, da jo potrebujejo. Nič ne bom rekel,« pravi Jože. »Vem le, da smo mi po vsakem strnišču zemljo porovali, sejali krmne rastline, na travniku je bilo po pet odkosov. Kako dela družbeni sektor, pa tako in tako vsak sam vidi.«

Podobna usoda, kot Mastnakove, je doletela še mnoge druge šentjurske. Jože jih našteva: »Gologrančevi na Blagovni, Brunškovi, Guzej Trnovci. Spominjam se, Gologranca so zaprli, blizu Maribora je bilo prisilno delo za tiste, ki se niso hoteli ukloniti. Vse te kmetije, ki so jih tako nasilno zatrli, so bile takrat že prave družinske kmetije. Dalo se je na njih dobro gospodariti, jih obdelovati s stroji. Skratka, to so bile kmetije, za kakršne si vsaj na papirju danes prizadevajo.«

A ni bil samo odvzem zemljišča tisto, kar Mastnakovim budi trpke spomine na tiste dni. Mastnakov ata je bil človek, ki se zlahka ni podredil oblasti. Po letu 48 bi moral v obdelovalno zadrugo. Njegov odločni ne mu je na glavo nakopal obvezno oddajo. Jože in Rozalija se spominjata skupine mož, ki so prihajali v njihov dom. »Kar jim je prišlo pod roko, to so odnesli. Svinjsko mast, kruh, v hlevu prašiče in govedo. Če smo hoteli imeti kaj zase,

smo morali vse poskriti, zakopati v zemljo. Že tako smo morali zmanjšati čredo, v hlevu je bilo le po petnajst glav. Zmanjšali smo površino s pšenico, okopavinami. In še tisto, kar smo pridelali, so nam odnesli. Prišli so ljudje z okrajnega urada, spremljali so jih njihovi hlapci, menda so bili to rudarji, močni in nasilni ljudje. Vse, kar so videli, so odnesli v Šentjur, tam je bila nekakšna zbiralnica. Še kruha nisem mogla dati svojim otrokom,« je bila trpka Rozalijina pripoved.

Kosilnica kot mitraljez

Zemljišča, ki so bila kmetom odvzeta, je dobila v upravljanje zadruga Blagovna. Ta je z zemljišči upravljala vse do združitve z zadrugo Bodočnost in ko se je Bodočnost preimenovala v Kmetijski kombinat, je zemljišče prešlo v roke lastne proizvodnje. O zadrugi na Blagovni Jože nima slabih spominov. »Ta zadruga je bila zelo uspešna. Imela je kapital, kupovali so traktorje, stroje, mlatilnice in s temi stroji potem opravljali razne storitve kmetom. Ljudje so v svojih rokah imeli celotno upravljanje. Imeli so svoj upravni odbor, zadrugo je vodil predsednik upravnega

odbora, upravnik zadruga je bil samo uslužbenec, ki je delal pod nadzorstvom upravnega odbora. Zadruga Blagovna se je kasneje, ne po svoji volji, priključila Bodočnosti in vsi stroji so šli v Šentjur. Traktorje, kosilnice – vse to je dobila lastna proizvodnja, kamione je dobil transport, gotovina pa je šla v skupno blagajno kombinata. Vse to hočemo zdaj nazaj,« pravi Jože. Dobro se spominja tudi tega, kako so kmetom prepovedali kupovati stroje. »Tistih traktorjev, ki so iz Blagovne prišli v Bodočnost, šentjurski kmetje nismo smeli kupiti. Lahko so jih kupovali kmetje iz Hrvaške, šentjurski kmetje pa ne. Podobno je veljalo tudi za druge stroje. Ničesar šentjurski kmet ni smel kupiti, da se ne bi preveč razvijal. Takrat nam je upravnik Bodočnosti dejal, da kmet ne sme imeti kosilnice. Da je to mitraljez, ki strelja po socializmu.«

Jože teh stvari še danes ne more prav dobro razumeti. Pa tudi nekaterih drugih stvari: »V vseh teh letih sem zamenjal pet, šest upravnikov. Nihče ni dolgo držal v tej naši kooperaciji. Stalno so pritiskali na nas kmete in strokovnjake v kooperaciji, stalno smo bili manj vredni. Je potem čudno, če kooperacija še danes nima potrebnih strokovnjakov?,« se sprašuje Jože. In ob tem razmišlja: »Družba kot celota se bo morala spremeniti, spremeniti svoj odnos do kmeta in poravnati krivice. Vsaj do čistih kmetov, ki jim je zemlja edini vir zaslužka.«

IRENA BAŠA

Pravljica v kruti igri profesionalizma

Ekskluzivni intervju z Moniko Seleš, našo teniško zvezdo

Šestnajst let je dopolnila 2. decembra ta deklica iz Novega Sada, ki je o nedavni zmagi na eksibicijskem turnirju v Esnu postala središče zanimanja svetovne teniške javnosti. Premagala je šest let starejšo bolgarko Manuelo Maleevo in mnogi so se spraševali, kakšen bi bil izid finalnega dvoboja z doslej nepremagljivo Steffi Graf, ki je pred tem turnirjem zbolela. Uradno je Monika zdaj na šestem mestu svetovne lestvice, realno pa jo je mogoče postaviti na stopničko, dve, morda celo tri, višje.

In zgodilo se je, da je to dekletko preživelo kar čeden kos letošnjega decembra na Rogli, v zimskošportnem in rekreacijskem centru zreškega Uniorja. Kraja, kjer naj bi si nabirala moči za nadaljnje spopade v teniškem profesionalnem cirkusu, do takrat ni poznala. Preprosto sta se z očetom odločila za predlog Večerovega urednika športne rubrike Aca Pasternjaka, četudi so bila »v igri« mnogo bolj zveneča in poznana tovrstna svetovna središča. Družina Seleš zdaj ve, da se je odločila prav. Navdušena in polna lepih vtisov se je minuli teden poslovala od zreškega Pohorja in odpotovala na Florido.

Sleherni Monikin dan bivanja na Rogli je bil skrbno načrtovan, programiran, zato so bili toliko bolj presenečeni nad njeno privolitvijo, da se sreča in poklepeta z nami, ki so bili le eni od številnih »vsiljivcev«, ki so kalili vsakodnevni utrip priprav ozidoma rekreativnega oddiha. Dobre pol ure v hotelski sobi je zadostovalo, kajti Monika govori hitro in pove več, kot bi kdo drug v pol-druhi uri. In tisti njen smeh, značilen samo za Moniko Se-

leš! Smeh, ki pravzaprav ni pavi smeh, ampak neke vrste mašilo, zadrega, vsekakor pa je ljubeč. Samo parkrat se je zasmejala drugače: iz srca, in takrat je bila to Monika izpred mnogih let. Iz nje je zasijal otrok, tisti, ki je lovil proste urice na redkih teniških igriščih Novega Sada. Takrat, ko je Monika začela s tenisom, so bila v tem mestu le tri teniška igrišča, zdaj jih je šestnajst.

leš! Smeh, ki pravzaprav ni pavi smeh, ampak neke vrste mašilo, zadrega, vsekakor pa je ljubeč. Samo parkrat se je zasmejala drugače: iz srca, in takrat je bila to Monika izpred mnogih let. Iz nje je zasijal otrok, tisti, ki je lovil proste urice na redkih teniških igriščih Novega Sada. Takrat, ko je Monika začela s tenisom, so bila v tem mestu le tri teniška igrišča, zdaj jih je šestnajst.

Od atleta do teniškega trenerja

Bila je stara pet let, ko je njen oče Karol, takrat znani jugoslovanski atlet, razpel vrv med Selešovo hišo in drevesom ob njej in napravil skromno teniško igrišče. Drobna Monika je vihtela lopar in ga kar hitro odvrгла, rekoč da tega športa ne mara. Je pa potihoma občudovala svojega brata, ki je bil zanjo pravi teniški as, si pozneje ogledovala njegove številna teniška priznanja, pokale, medalje. Pa je spet poskusila, pri sedmih letih, ko je brat osvojil državno prvenstvo. Pri dvanajstih letih je že začela razmišljati o resni teniški igri in o profesionalizmu. Oče, ki je čitno pravočasno zaznal hčerkino nadarjenost, se je atletiki povsem odpovedal in se ves predal tenisu. Začel je s prvi-

mi urami tenisa, bil je pravi začetnik, njegova stalna »nasprotnica« pa je bila Monika. Dneve in dneve, vztrajno, načrtno. Karol Seleš je postal Monikin trener, kar je še danes. Vloga očeta je bila v hčerkinem razvoju in vzponu odločilna, najpomembnejša, mama Ester pa je medtem bdela nad hčerkinimi domačimi nalogami in drugimi šolskimi obveznostmi.

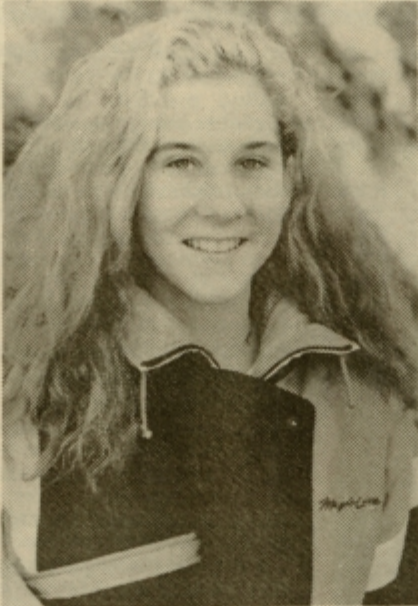
Kakšna je Monika?

Na to vprašanje se spet značilno zasmeji, rekoč: »Če bi rekla, da sem dobra, bi si kdo mislil, da se hvalim. O sebi je težko govoriti, o tem naj govore drugi. Sicer pa največ časa preživim na teniških igriščih, na treningih, tekmovalnih. Treniram vsak dan, razen sobote popoldne in nedelje, ampak na to sem navajena od malih nog. Zaradi tenisa se ne morem veliko družiti s prijateljicami, zaradi potovanja pa več izostajam iz šole, ampak to kmalu nadoknadim. Po drugi strani pa spet veliko vidim, to, kar mojim vrstnikom ni dano. Na potovanjih veliko doživim, se srečujem z mnogimi ljudmi.« Monika zdaj obiskuje pouk II. stopnje na ameriški srednji šoli, vse njene ocene pa so A, torej najboljše. Lahko bi dobila štipendijo za šolanje na Univerzi, kateri koli v Združenih državah, verjetno pa se bo odločila za profesionalizem. Zdaj že tri leta živi v Bradentonu na Floridi in takoj po jutranjem pouku prične s treningom na teniški akademiji. Na izpite se pripravlja na potovanjih, na avionu, med turnirji, v hotelih.

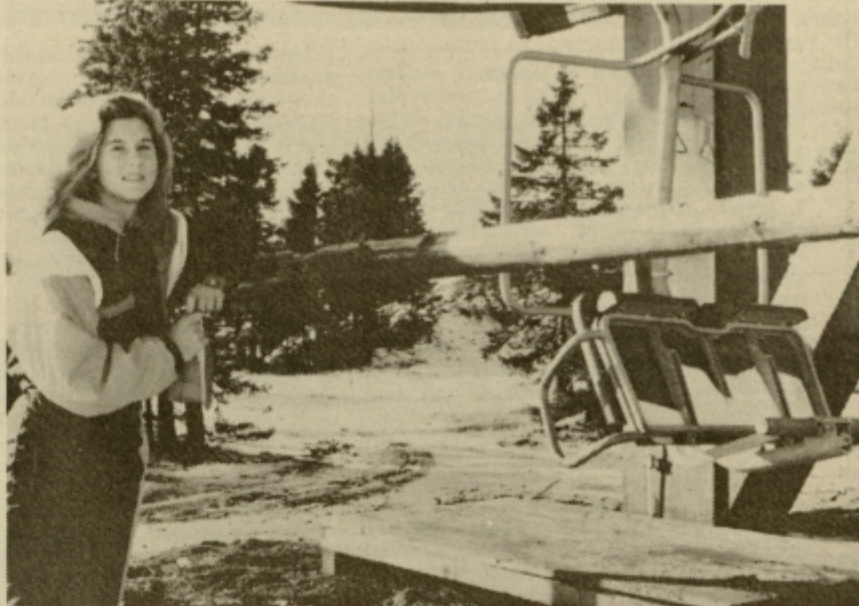
Monika Seleš je izredno močna osebnost. Po materi je prevzela lastnosti, kot sta mirnost, treznost, po očetu pa temperament, ki se kaže v njeni teniški igri. Ima svoj lasten odnos do vrhunškega športa, četudi včasih, ko govori o njem in o sebi, deluje naivno, otroško. O marsičem odloča sama, seveda pa še vedno upošteva nasvete svojega trenerja, očeta. Za Moniko je značilna tudi nepredvidljivost. Kar naenkrat jo nekaj piči in to tudi stori, na začudenje prisotnih. Vstane, na primer, od hotelske mize, prav med kosilom, odhiti brez besed in se čez čas vrne. Kot se je to zgodilo na Rogli, ko je »mimogrede« odigrala

Tale Monikin kužek je sicer majhen, a sila temperamenten in popadljiv. Ne boste verjeli, šavsniti je nameraval samega direktorja zreškega Uniorja, Marjana Osoleta.

Monika se rada fotografira, tudi Snega pa ni in ni bilo, čeprav je bilo tudi smučanje na programu. v tem je profesionalka.

Za čitaoce Novi Tednik
Puno Pozdrava i Sretna
Nova Godina od
Monike Seleš
17.12.1989.
Dec. 21. 1989.

partijo ping-ponga v športni hali. Igra pač svojo igro življenja in tudi v številnih intervjujih se igra življenje. Kot da to ni Monika, okoli katere se je začel vrteti svet, kot da še prav na zaznava, kdo je, kaj pomeni v svetovni teniški eliti. Je kot Alica, ki se zvedavo spreha po čudežni deželi, ki pa jo, z razliko od pravljicne deklice, že dobro pozna. Zato tudi ne skriva, da je njena velika želja nekoč zmagati na Grand slam turnirju in premagati, že kar v enem od naslednjih turnirjev, doslej nepremagljivo Steffi.

A posebnih pregledov si s temi načrti ne dela. Časa za zmage ima še na pretek. »Zares ni pomembno, kdaj bom osvojila svoj prvi Grand slam turnir. Bila bi vesela, če bi prihodnje leto lahko osvojila mednarodno prvenstvo Francije v Parizu.« pravi, pri

tem pa se zaveda, da mora izboljšati svoj servis, se fizično ojačati, pridobiti na hitrosti. Zdaj je gotovo, da bo leta 1992 nastopila na Olimpijskih igrah v Barceloni. V Seulu je ni bilo, in prav zaradi tega je hudo jezna na vrhove v Teniški zvezi Jugoslavije, ki jo niso hoteli povabiti na kvalifikacije za Seul. In sploh ima s to jugoslovansko institucijo slabe izkušnje, saj ji ni takrat, ko bi jo najbolj potrebovala, nikoli stala ob strani. Zdaj se Zveza na veliko zanima zanjo, a zdaj je prepozno. Vsakogar odklanja, z njimi noče imeti nobene opravke. Sicer pa bi o tem vedela še več povedati Mima Jaušovec, naša nova zvezna teniška trenerka, ki jo Monika izredno ceni in napoveduje, da bo, ne ve še sicer kdaj, zaigrala tudi za jugoslovansko teniško reprezentanco.

Brez psihologa

Monika ne potrebuje nobenih psiholoških priprav, nima strokovnjaka, ki bi bdela nad njenim notranjim počutjem. Vse opravi sama s seboj. »Pomembno je, da si čustveno močna osebnost. Pred dvobojem se okoli četrte ure ogrevam, tekam, si odpočijem. Imam pa pred vsako nasprotnico tremo, ne glede na to, kakšnega svetovnega »kalibra« je. Najresnejše konkurentke pa vidim v Martinezovi, Fernandezovi, Sanchezovi, Capiatijevi, a tu je še veliko mladih, ki se lahko kar naenkrat pojavijo in hitro povzpnejo.«

Ostala bo Jugoslovanka

Ali se bo svoji domovini kdaj izneverila, je najčeste vprašanje novinarjev, ki jo oblegajo, in vprašanje, kdaj bo premagala Steffi. Kar razjezi se, ko komentira razna natolcevanja o trganju vezi z Jugoslavijo. Demanti je že samo bivanje na Rogli in

zvestoba teniškemu klubu Branik, katerega članica je še danes. Vedno bo igrala za Jugoslavijo, pravi.

Monikina tehnika, ki čudi

Monika ima svojstven način igre: lopar drži z obema rokama in to tako pri backhand kot pri forehand udarcih. Kar neverjetno je, kako ji s takšno tehniko uspeva obvladovati tako hitro igro. Zato so mnogi teniški stro-

zgodovina tenisa sega več kot 700 let nazaj. Izmed antičnih iger z žogo nobena ni bila posebno podobna elegantni igri, ki se je v zgodnjem srednjem veku začela širiti iz Francije. Kmalu si je pridobila mnogo privrženecv zlasti med plemiči, predvsem v Italiji, Angliji in Nemčiji. V matični deželi pa so tenis igrali tudi rokodelci, ki so pri tej igri radi stavili. Že takrat uspehov v igri niso dosegali po dekadičnem številnem sistemu, marveč po sistemu, ki ima za osnovo število 60. Do tega je prišlo tudi zaradi vrednosti tedanjega denarja – kovancev. Igro so v Franciji imenovali jeu de paume in so jo igrali sprva na prostem, pozneje pa skoraj samo še v plesnih dvoranah. Okrog leta 1600 so jih samo v Parizu našli okoli 250. Vsa Evropa je prav Francozom priznavala izredno spretnost in gracioznost pri igri. Že takrat so žogo udarjali s forehandom in backhandom. Okoli leta 1450 so loparje že napenjali s črevesnimi strunami in jih v Italiji imenovali rackets, v Angliji pa racket. Polagoma se je za igro tudi udomačilo ime tenis, ki jo nekateri izvajajo iz francoske besede »tenez«, kar je bil vzklip pri servisu in je pomenil »sprejmi« žogo. Tudi v Angliji so tenis sprva igrali v dvoranah, Henrik VII. pa je leta 1529. leta zgradil znamenito igrišče Hampton Court. Kot v vsakem angleškem športu je bil tudi pri razvoju tenisa pomemben delež univerz, kjer so to igro že od nekdaj igrali na travi, ki je bila seveda posebej na kratko pristržena. Leta 1874 je major W. C. Wingfield zbral prva teniška pravila, ki so v bistvu še danes osnova tekmovalnih določil. V Nemčiji se je tenis razmahnil zlasti v času Bismarcka, a tudi pri nas so ga igrali že po prelomu zadnjega stoletja.

kovnjaki prepričani, da bi bila še boljše, če bi lopar držala z eno roko. Monika se s tem pač ne strinja. »Od vsega začetka držim lopar z obema rokama in veliko ljudi je hotelo to mojo tehniko spreminiti. Z očetom pa sva si rekla, da jaz na tak način igram do-

bro in da zato ni razloga za spremembo. Seveda sem se naučila tudi udarcev z eno roko, a ti pridejo v poštev le izjemoma. Prepričana sem, da moj forehand z eno roko ni tako dober kot z obema,« pripoveduje, in še pove, da se še ni odločila, ali bo igrala na mednarodnem prvenstvu v Melbournu. Najverjetneje bo igrala svoj prvi turnir v letu 1990 v Chicagu, neobremenjena, kdaj in kako hitro bo napredovala na svetovni lestvici. »Veste, nobena med nami ne želi igrati na preveč turnirjih, seveda pa je treba na njih iztržiti čim več točk. Strah pred poškodbami je velik in kaj lahko se zgodi, da zaradi tega prekineš za leto dve. Veliko se še moram naučiti...«

Nasvidenje na Rogli

Monika Seleš je bila s pravimi na Rogli izredno zadovoljna, prav tako njen oče Karol, mami Ester pa je bilo precej dolgčas, saj se za šport ne zanima kaj dosti. Zjutraj je Monika tekala po gozdu, veliko kolesarila, plavala, preizkušala naprave v trim-kabinetu. »Nisem verjela, da imajo v dvorani kar tri teniška igrišča,« je povedala, oče Karol pa dodal, da je Rogla resnično idealen center za priprave športnikov, takšen, ki bi se lahko kosal z najboljšimi v svetu.

Telefonski klic iz Essna

Novinar Aco Pasternjak, ki je postal že kar družinski prijatelj Seleševih, je bil tudi koordinator Monikinega bivanja v Jugoslaviji, Sloveniji in na Rogli. Neposredno po Monikini zmagi v Essnu je pri njemu doma zazvonil telefon. Povedala mu je, da so se odločili za Roglo. Ko jo je vprašal, kje je oče Karol, mu je odgovorila: »Jaz urejam poslovne reči, medtem pa moji starši slavijo mojo zmago.« Takšna je Monika, ljubljenska svetovnega občinstva, ki se je že navadilo na njene čudne glasove pri servisih. Pravi, da to počne podzavestno, prizna pa, da kar precej glasno in kar neprijetno ji je, kadar se »sliši« na televizijskem posnetku. A tudi to je del imidža Monike Seleš, svetlolase dolgaske, ki je naš ponos, njena sreča pa, da ima vedno ob sebi očeta, mamo, ki ji spleta lase v kito in majhnega kužka z imenom Astro. Peljala ga je na sprehod, ko smo se poslovili...

MARJELA AGREŽ
Foto: EDO EINSPIELER

Zavarovanje – konkurenca s severa

Naše želje po vstopu v Evropo so zaenkrat na področju zavarovanja bolj resno vzeli Avstrijci

Na prvem mestu so Japonci, sledijo Američani, Nemci, Švedi in prebivalci drugih zahodnoevropskih držav. Jugoslovanov na tem seznamu skorajda ni. Beseda je o življenjskem zavarovanju, o tem, koliko polic življenjskega in nezgodnega zavarovanja pride na prebivalca posamezne države. Dognodki zadnjega leta kažejo na to, da si bolj kot domače zavarovalnice trudijo uvrstiti nas na te lestvice predvsem avstrijske zavarovalnice, ki jim je domače tržišče že preozko. Nič čudnega, saj je zavarovalnic v sosednji deželi kar sedemdeset.

Znano je, da v tujini posvečajo veliko pozornost življenjskemu zavarovanju, saj to skozi varčevanje omogoča prebivalcem zadržati tudi v poznih letih soliden standard ali pa, v primeru nesreče, invalidnosti in smrti, zagotavlja socialno varnost družinam. Naše zavarovalnice niso iznašle pravega modela življenjskega zavarovanja niti za tiste, ki bi znali in zmogli to dobro plačati. Bo zdaj, ko prihaja tuja konkurenca, kaj drugače?

Koliko Jugoslovanov trenutno na tak način varčuje v tujini in si s tem ustvarja še drugo pokojnino? Kako je bilo sploh mogoče, da so Avstrijci tako hitro osvojili dober del jugoslovanskega tržišča? S tema in še drugimi vprašanji sva z Urošem Mencingerjem, kolegom iz mariborskega Večera obiskala g. Heinza Bernerja, direktorja graške direkcije Dunajske mestne zavarovalnice (Wiener Städtische Versicherung – WVP) in Siegmunda Birnstiengela, enega najmlajših direktorjev te avstrijske zavarovalniške firme.

»Ob nakopičenih gospodarskih in političnih problemih in ob takšni inflaciji, kot jo imate v Jugoslaviji, je težko misliti na prihodnost in na starost, zato smo bili zelo presenečeni nad odzivom v Jugoslaviji. Natančne številke nimam, vendar lahko povem, da smo samo v zadnjem letu dni

sklenili v Avstriji, na Madžarskem in v Jugoslaviji 60 tisoč novih pogodb življenjskega zavarovanja,« je bil uvodoma nekoliko skrivnostni direktor Heinz Berner. Glede na precejšnjo zasičenost avstrijskega trga in dejstvo, da so Avstrijci pričeli s prodajo na Madžarskem nekako v istem času kot pri nas, lahko sklepamo, da je v Avstriji trenutno življenjsko zavarovano med 10 in 20 tisoč Jugoslovanov. Pri tem je najboljše tržišče Dalmacija in ostali predeli Hrvaške ter zaradi bližine in gospodarske moči tudi Slovenija.

V zadnjem času je bilo največ uganj in razprav predvsem o legalnosti tega posla, saj po naših zakonih tuje zavarovalnice pri nas ne morejo sklepati zavarovanj. Povsem drugače pa je, če gredo ljudje čez mejo in tam sklenejo zavarovanje. Ob naših željah po odpiranju v svet je, kot pravijo tudi v zavarovalnici Triglav, zadevo nemogoče preganjati. Edino zdravilo proti konkurenci je boljši program.

»Že v kratkem odpiramo informativna centra v Ljubljani in Zagrebu, trudimo pa se, da bi odprli tudi prvo poslovalnico v Mariboru. Res je, da smo bili prvi s takšnim programom na našem tržišču, kar je prednost v tržnem boju. Vendar, želeli smo sodelovati z vašimi zavarovalnicami, ponudbo smo poslali tudi gospodarski zbornici, a pravih odgovorov oziroma dogovorov še ni. Primer: hrvaška Croatia bi bila pripravljena sodelovati, če bi ona dobila 85 odstotkov, mi pa le 15. Vsak količnik pameten poslovnež se lahko takšnemu predlogu smeji. Mi smo ta program razvijali več kot desetletje, z njim smo konkurenčni v Evropi,« je povedal direktor največje avstrijske zavarovalniške družbe, ki ima kar 14 odstotkov kapitala vseh zavarovalnic sosednje države.

Po besedah sogovornikov ima namreč WVP kar 27 milijard šilingov vloženih v nepremičnine, vrednostne papirje, hotele, gozdove, ceste itn., kar jim daje več kot milijardo šilingov letnega dobička. Okoli

90 odstotkov te vsote vrnejo svojim zavarovancem, ki jim za 15 letno zavarovanje nudijo približno 50 odstotni dobiček, možnost pokojnine zraven pa za isto premijo še življenjsko in nezgodno zavarovanje. Tega, kar so ustvarili, ne želijo razprodati, pripravljeni pa so se dogovarjati. To še posebej velja za zavarovanje nepremičnin. Povpraševanje pri tujcih je po tovrstnem zavarovanju pravzaprav večje kot za življenjsko zavarovanje, vendarle pa na tem področju po besedah Heinza Bernerja ne bo šlo brez dogovora z našimi zavarovalnicami. Če tega ne bodo dosegli, z zavarovanjem nepremičnin tudi ne bodo poizkušali sreče na našem tržišču.

»Kar zadeva življenjsko zavarovanje pa vsega skupaj ne gradimo le na množičnosti temveč predvsem na kakovosti. Hočemo zadovoljne stranke, ki mislijo na svojo starost,« je dodal Siegmund Birnstiengel.

Zavarovalne organizacije se bodo lahko v bodoče organizirale kot delniške in mešane družbe in kot javna in tudi zasebna zavarovalna podjetja. Vse oblike teh organizacij bodo lahko ustanovljale družbene pravne osebe razen, kadar bi šlo za družbe za vzajemno zavarovanje, kjer bi lahko bile ustanovitelji tudi fizične osebe. Te novosti prinaša nov predlog zakona o osnovah sistema zavarovanja lastnine in oseb, ki ga je nedavno tega ZIS dostavil Skupščini SFRJ. Mešane družbe bodo lahko razen domačih ustanovljale tudi tuje pravne osebe, ki pa ne bodo mogle vložiti manj kot 20 in več kot 49 odstotkov začetnega kapitala.

Avstrijci tudi priznavajo, da jim je šla na roko naša inflacija in dejstvo, da naše zavarovalnice niso smele skleniti zavarovanja v devizah. Tako je prišlo pravzaprav do absurdnega položaja, saj so naše republiške monopolne zavarovalne organiza-

cije, marsikatera teh je, kot se spominjamo, pospravila z domačo konkurenco, morale prepustiti monopol Avstrijcem in organizaciji WVP, ki ima kar pet odstotkov Lloydovih delnic in ki ji predseduje dunajski župan dr. Helmut Zilk. Vse to ponuja varnost, ki je ob obljubljenem dobičku tudi najpomembnejša pri odločitvah, kam vložiti prihranke.

»Ne zdi se nam, da bi počeli ilegalne stvari, še posebej, ker smo s tem programom prisotni v celi Evropi. Zdi se mi čudno, da bi ob vaših željah po vstopu v Evropo vi odpirali vrata le na nekatere področjih. Res je sicer, da kapital trenutno uhaja iz vaše države, a treba je vedeti, da za vas ni izgubljen, saj se bo, oplojen za 30 do 50 odstotkov vrnil k vam. Razen tega pa bomo tudi mi vlagali v vaši državi. Seveda le tam, kjer bo poslovni interes obojestranski,« je povedal Heinz Berner.

Če se napovedana konvertibilnost naše valute ne bi uresničila, tega pa si gotovo nihče ne želi, se bodo naše zavarovalnice lahko spustile v enakovreden boj le tako, da bodo smele ponujati svoja življenjska in nezgodna zavarovanja v devizah. Ali bodo zmogne obljubljeni takšni dobički, je druga stvar. Znano je namreč, da doslej svojega denarja niso vlagale tja, kjer bi bilo z vidika dobička vedno najbolj smotno (res, da tudi zato, ker so, kot npr. zavarovalnica Triglav, finančno krepko podpirale tudi takšne akcije, kot je npr. akcija »minus deset odstotkov«). Kakorkoli že, sedaj prihajajo časi, ko se bo treba soočiti z več tuje in morda tudi domače konkurence. Svoje bo pri tem morala reči tudi vlada, spremeniti se bo morala tudi invalidsko pokojninska politika, verjetno pa tudi banke, saj so takšni zavarovalniški programi konkurenčni tudi sedanjim varčevalnim.

R. P.

Ko je življenje ena sama zmeda

Rozika Gobec bi rada službo za sina

Kdo ve, kaj pričakujejo tisti, ki se s svojimi problemi obrnejo na nas? Morda verjamejo, da bodo težave s tem rešene, da se bo nekdo spomnil in priskočil na pomoč. Ali pa gre zgolj za to, da se z nekom pogovorijo, da mu potožijo in si olajšajo dušo. Verjetno je šlo pri Roziki Gobec za vse to, ko je prišla k nam in želela, da bi pisali o njeni usodi. Če smo s tem karkoli prispevali k reševanju njenih težav, pa nisem povsem prepričan.

Zgodba je zapletena in sega več kot desetletje nazaj. Začela se je srečno, tako kot pri vseh mladoporočencih. Pa kaj, ko ni dolgo trajala. Leta 1972 je družina Gobec uradno razpadla, vendar pa je še vedno živela skupaj, saj eden od zakoncev ni imel kam. Ob razvezi so sina Lojzeka in hčerko Marjančo dodelili materi. Medtem so se odnosi med zakoncem popravi in kupila sta si staro hišo v Tovarniški 6. Ko pa je življenje postalo spet nezgodno, ko so se prepri vrstili, so nekega dne Roziki popustili živci in morala je v bolnišnico. Njen bivši mož je oba otroka odpeljal na Center za socialno delo in predlagal, da gresta v rejo, dokler se mati ne vrne, ker sam ne more skrbeti zanj. Otroka sta tako leta 1977 res šla v rejništvo k Justini Fijavž na Frankolovo. Zadeva naj bi bila začasna, vendar traja ta začasnost deloma še sedaj, saj je hčerka Marjanča še vedno pri rejnici. Sin Lojzek se je medtem vrnil k materi, vendar je po končani Srednji ekonomski šoli brez zaposlitve. In to je tisto, kar

Roziko v zadnjem času posebej teži.

O skrbniških sposobnostih nekoč in danes

Tovarniška 6 je sedaj obnovljena, lepo urejena hiša. V zgornjem nadstropju si je bivši mož uredil življenje z novo družino. Spodnje prostore pa si je po nekajletnih pravdanjih priborila Rozika. Ko je namreč prvič prišla iz bolnišnice, je eno stanovanje v hiši zasedel bivši mož, v drugem pa so že ob prodaji hiše stanovali tuji ljudje. Rozika tako ni imela kam, čeprav bi ji pripadala polovica hiše. Uredila si je zasilno bivališče tako rekoč na hodniku in takrat ji zaradi stanovanjskih razmer otrok niso vrnil. Da vse to ni moglo koristiti njenemu zdravstvenemu stanju, verjetno ni treba posebej poudarjati. Spet so sledila zdravljenja v bolnišnici, otroka pa sta ostala na Frankolovem, tam obiskovala osnovno šolo in se nato vpisala na srednjo. Ohranila sta stike z materjo, ki je medtem uredila stanovanjski problem. Po podatkih Centra za socialno delo v Celju sta se leta 1985 oba otroka odločila, da bi šla k materi, Rozika pa je takrat želela vzeti le Marjančo, vendar ni vložila ustrezne prošnje za obravnavo. Zdravniki ji poleg tega niso izdali potrdila, da je sposobna skrbeti za otroka, pa tudi oče se ni strinjal, da bi zanj skrbela mati. »Če takrat nisem mogla skrbeti zanj, ko sem to želela, kako da se je to naenkrat obrnilo? Sedaj pa očitno lah-

ko skrbim za sina brez službe,« se jezi Rozika.

Lojzek na vse to molči. Leta dni je sicer delal na Združenih osnovnih šolah, vendar so ga vzeli le za določen čas. Sedaj hodi vsak teden na skupnost za zaposlovanje in zman piše prošnje. Še slabo leto bo prejel nadomestilo za brezposlenost, ki znaša po decembrskem izplačilu 12 milijonov dinarjev. Rozika je od leta 1987 invalidsko upokojena in njen decembrski prejemek

naj bi znašal 16 milijonov dinarjev. Skupna vsota je skromna, vendar po podatkih Centra za socialno delo še vedno višja kot pri rejnikih denarne pomoči kot edinega vira preživljanja, saj znaša po zadnjem povišanju ta pomoč nekaj več kot 6 milijonov dinarjev.

Dve plati rejništva

»Kako bova živela, ko Lojzek ne bo več prejemal nadomestila?« se sprašuje Rozi-

ka. »Pa tudi drugače je neiznajdljiv, nima nobene družbe, ne vem, kaj bo z njim, če bom šla spet v bolnišnico,« dodaja. Rejnici očita, da otrok ni ničesar naučila, da je Lojzek napravil svojo mladost pri delu na kmetiji. »Čelo pretepala sva se, kadar sva se z rejnico sprla,« dodaja Lojzek in pove, da je moral podnevi delati, ponoči pa se je lahko učil. »Škoda, da se že prej nisem vrnil k mami in da sem toliko časa napravil na Frankolovem,« ugotavlja Lojzek. In zakaj je sestra še vedno pri rejnici, če je tako nevzdržno, sprašujemo. »Z mamom sta povsem različni značaji, pa se ne razumeta najbolje,« pravi Lojzek.

Rejnica Justina Fijavž seveda pove drugačno zgodbo. O tem, da so bili z Lojzkom ves čas problemi, da se ni učil, čeprav si je stvari hitro zapomnil, da ni hotel pomagati pri delu, da sta se res stepla, ko mu je nekoč ugasnila televizija sredi napetega športnega dogajanja... Zelo je bil navezan na mamino, ugotavlja rejnica. Očitno ga je ločitev zelo prizadela in to se je poznalo tudi pri njegovem vedenju. »Nazadnje sem ga pustila raje pri miru, kot da bi si bila ves čas v laseh,« pravi Fijavževa, ki je vdova, brez svojih otrok, z majhno kmetijo in ena od številnih rejnic na tistem območju. Sedaj je pri njej le še Marjanča, ki je bila ob našem obisku v šoli, obiskuje namreč VEKS in se zaenkrat menda sploh ne misli vrniti k mami, niti stikov z njo ne mara imeti. »Zelo ji je zamerila, ko je ni vzela k sebi takrat, ko bi jo lahko,« pravi rejnica.

Ko bi imeli čarobno paličico...

Zgodba ima torej več plati, predvsem pa ozadje, ki ga ni mogoče izbrisati. Neurejene razmere v družini so prizadele tako otroke kot mater, to kar se dogaja sedaj, je le logična posledica vsega doživljenega. Zgodbo zaokrožujejo delavci Centra za socialno delo v Celju. S problemom družine Gobec so se ukvarjale Neda Lebič in Romana Tomineš, ki sta zadolženi za rejništvo, pa tudi Zinka Romih, ki skrbi za denarne pomoči v krajevni skupnosti.

Direktor Centra Branko But ugotavlja, da so vsa leta ogromno delali pri reševanju težav, spodbujali odnose med starši in otroki. Rejništvo naj bi bilo vselej začasni ukrep, vendar pa v večini primerov postane stalni, saj se razmere v domačem okolju ne spremenijo. V primeru Gobčevih But ugotavlja, da je bilo rejništvo zelo uspešno, saj sta oba otroka končala srednjo šolo, Marjanča pa se je vpisala tudi na višjo, kar ni pogost pojav med otroki v reji. Center je pomagala pri iskanju prve zaposlitve za Lojzeka, sedaj pa ga obravnavajo enako kot vse ostale občane, saj so svojo funkcijo zaščite otrok opravili. Poleg tega v primeru Rozike in Lojzeka ne gre za materialno ogroženost, kot bi veljalo za številne primere v celjski občini, meni Branko But.

Zgodba se tu konča. Vsaj zaenkrat. Rešitve, ki bi zadovoljila Roziko, ni in tudi mi je nimamo. V prihodnje bomo o podobnih usodah pisali vse bolj pogosto in vse slabši občutek bomo imeli pri tem. Kakšen smisel ima vse skupaj, če rešitve in pomoči ni?

TATJANA CVIRN
Foto: EDI MASNEC

Če bi pomagal k skupni blaginji in če bi lahko, bi postal komunist

Tako pravi župnik Dorl Pečovnik iz Brez nad Laškimi

Izidor Pečovnik se je rodil leta 1955 na Vranskem. V osemdesetih letih je kot mlad kaplan prišel v šentpavelsko župnijo (Prebold). Kaj kmalu je postal eden izmed najbolj znanih Savinjančanov. Vključil se je v kraj, prepeval v pevskem zboru Svobode, bil aktiven pri Partizanu, se družil z mladimi in starimi in našel stotine prijateljev, od najbolj prepričanih komunistov do vernikov.

Predstavljamo torej Dorčija, župnika, ki trenutno opravlja svoje poslanstvo v Svetem Rupertu nad Laškimi (op. p. Breze).

Ste videli oddajo Zdravo in v njej reklamni film Peka, Zlatarn Celje, Pivovarne Laško in M Cluba? V tem reklamnem filmu župnik najprej opravi poročni obred v cerkvi, potem pa sledi seveda poročno slavlje. Če je kdo mislil, da je v vlogi duhovnika nastopil igralec, se moti. To delo je odlično opravil župnik Dorči, sicer tudi eden izmed vodilnih v nogometnem klubu Pax, v katerem igrajo duhovniki. Naj mi bo v tem intervjuju oproščeno, če bom Dorčija tikal. Tako sam hoče in pravi, da je to najbolj sveta in hkrati normalna stvar ogovarjanja med znanci in prijatelji.

– Kako si se kot mlad človek, tam nekje proti koncu šestdesetih let, odločil za duhovniški poklic? Časi so bili takšni, da je bila to bržčas morda še težja odločitev kot danes?

Pečovnik: »Za to morajo biti močni nagibi. Zase lahko rečem, da je odločitev dozorala v enem popoldnevu. Deževalo je in v župnišče sta me poklicala prejšnji župnik na Vranskem, sedaj naslovni škof Vekoslav Grmič in Vlado Rutar, ki je sedaj tajnik slovenskega duhovniškega društva. Vprašala sta me, kaj mislim po osnovni šoli. Dejal sem jima, da bi rad postal modni krojač, ker se mi je to zdelo čisto normalno, saj je bil tudi oče krojač. Predlagala sta mi, da bi šel v malo semenišče v Maribor in obiskoval tamkajšnjo gimnazijo. Po štirih letih bi se seveda lahko odločil, če bom šel študirat teologijo. V primeru, da bi si premislil, ne bi imel nikakršnih obveznosti do malega semenišča. Moram reči, da je bila botra tista, ki je na mene versko precej vplivala, pa tudi Grmič je bil tako širok človek, da sem dobil mnogo navdihov tudi od nje. Do srečanja v župnišče nikoli nisem pomislil, da bi postal duhovnik. To je bila nekakšna skrivnostna odločitev.«

– Kakšna so bila leta, ko si v Mariboru obiskoval gimnazijo, stanoval pa v malem semenišču. Kakšen je bil odnos profesorjev do tistih, ki naj bi morda kasneje postali duhovniki?

Pečovnik: »Vtaknili so nas v razred, kjer je bila struktura drugačna kot v paralelah. Med petnajstimi fanti nas je bilo enajst iz malega semenišča, poleg nas pa še petnajst deklet. Deklet je bi-

lo torej v našem razredu več kot v ostalih. Mislim, da je bilo to načrtno, saj si lahko predstavljate srednješolce v letih, ko se človek najbolj išče. Trije profesorji so nas tolerantno jemali in nas obravnavali kot bodoče teologe, ostali pa so se ves čas nekako trudili, da bi nas onemogočili. Bili so celo poskusili, da bi kdo od nas dobil ugodnejše štipendije kot ostali, vendar moram reči, da kakšnih večjih problemov ni bilo. Če si je kdo ob maturi premislil, pa tudi ni bilo pritiskov s strani cerkvenih predstojnikov in je imel vsakdo svobodo izbire. Sicer pa naj povem, da sva od tistih enajstih iz malega semenišča postala duhovnika ob koncu le dva.«

– Se danes pozna pomanjkanje duhovnikov?

Pečovnik: »To ni le naša značilnost, pač pa je to problem tudi v drugih državah. Povprečna starost v mariborski škofiji je šestdeset let. Preko štirideset župnij je izpraznjenih in treba jih je soupravljati. Tako ostane manj časa za pastoralno dejavnost, saj je treba reševati probleme, v katere smo vsi skupaj

vkleščeni zaradi gospodarskih oziroma ekonomskih težav. Osebnostno pa menim, da bi se morali tudi v malih semeniščih bolj prilagoditi času in razmeram. Preveč togi je še, ki marsikoga kasneje odvrnejo od želje po duhovniškem stanu, čeprav je nekaj sprememb že opaziti.«

– Po maturi v mariborski gimnaziji ste se torej odločili za študij teologije...

Pečovnik: »Tri leta sem študiral v Ljubljani na teološki fakulteti. Po drugem letniku smo morali k vojakom, kjer je prav gotovo bilo veliko izzivov. Vojaški rok sem služil v Sarajevu in oficir za varnost me je mnogokrat skušal prepričati, da še imam čas za to, da bi se odločil za kakšen drug poklic, bolj atraktiven in času primeren, kot je poudarjal. Vendar tudi tu takrat še ni bilo tako hudo ali pa smo opazili manj pritiskov kot danes. Bil sem tako rekoč pisarniški delavec v komandi stana. Verjetno so oficirji ves čas mislili, da si bom premislil, po drugi strani pa je služenje vojaškega roka sredi

študija na teološki fakulteti tudi preizkus za cerkvene predstojnike. Kdor ne bo spremenil mišljenja niti v JLA, ta bo verjetno vztrajal tudi kasneje.«

– Po vrnitvi od vojakov se je nadaljeval študij na teološki fakulteti...

Pečovnik: »Tretji letnik sem opravil še v Ljubljani, zadnje tri letnike pa smo bogoslovci s Štajerskega nadaljevali v Mariboru, na oddelku ljubljanske fakultete. To je bila želja mariborskega škofa (op. p. takrat dr. Maksimilijan Držičnik). Veliko zaslug za zadnje tri letnike študija v Mariboru je imel Vekoslav Grmič, ki je v Ljubljani predaval dogmatiko, ko pa je postal škof v Mariboru, v Ljubljani ni mogel več redno predavati, v Mariboru pa je še lahko. Sreča je, da je Grmiča razumel tudi njegov predhodnik, škof dr. Maksimilijan Držičnik. Oba sta bila prepričana, da se dokončna duhovnikova osebnost oblikuje v zadnjih treh letih študija. V Mariboru je bila miselnost v mnogočem drugačna, zato je bilo v Ljubljani nekaj časa kar precej odporov proti mariborskemu

oddelku. Bile so celo zahteve, da se ukine. Sedaj, ko Grmič ni več škof, razlik skorajda ni več in vsa stvar se je utišala.«

– Kot mlad duhovnik si prišel v župnijo Sveti Pavel (Prebold). Se je bilo težko znajti?

Pečovnik: »Srečo sem imel, da sem prišel v kraj, ki je zelo liberalen, saj se imam tudi kot duhovnik za zelo liberalnega človeka. V tistih zgodnjih osemdesetih letih so se začeli odpirati ventili v naši družbi, graditi mostovi dialoga in srečanja z drugače mislečimi in to ne le v Cerkev, pač pa v vsej družbi. Tu sem se zares znašel in lahko vam povem, da sem imel dobre odnose tako s sekretarjem partije kot predsednikom občine in ne nazadnje najbolj vernimi farani. Mislim, da so me imeli ljudje radi in še danes imam zares mnogo prijateljev v Savinjski dolini. Po nekaj letih sem bil premeščen v Maribor, v eno največjih župnij, v župnijo Svetega Rešnjega telesa. Tu sem imel manj možnosti za stike s tistimi iz-

ven Cerkev. Ogromno je bilo pastoralnega dela, srečaval pa sem se z izredno napredno in sproščeno mladino. Trikrat na teden smo imeli srečanja z mladimi in študenti. Pri tem sem odkril, kako hitro lahko še vedno mlad človek pride v razkorak z mišljenji le malo mlajših. Le nekaj let mlajših včasih nisem mogel povsem razumeti. Ščasoma sem si zaželel v kakšno podeželsko župnijo, kjer bi imel več stikov z vsakodnevnim življenjem. Škof mi je predlagal Soštanj, kamor sem tudi odšel, sedaj pa sem v Svetem Rupertu (Breze).

– V teh časih seveda ne gre, da te ne bi vprašal za mnenje o naših trenutnih družbenih gibanjih, strankah in seveda tudi o tem, v kolikšni meri sta povezani Cerkev in politika.

Pečovnik: »V interesu cerkve je, da se duhovnik ne bi neposredno ukvarjal s politiko. To bi bilo seveda idealno. Moram pa reči, da je kljub temu vendarle še precej duhovnikov, ki bi radi na tak ali drugačen način tudi politično delovali, če že ne neposredno, pa vsaj posredno. Moram pa reči, da so tisti duhovniki, ki jim največkrat očitajo političnost, še najmanj politični. V času velikih sprememb je naloga vsakogar, da se opredeli. Mene so vabili, da postanem član socialdemokratov, vabili so me zeleni, pa kmečka zveza in krščanski demokrati, vendar lahko mirno trdim, da je za duhovnika najprimernejše mesto socialistična zveza, kjer so vsaj za zdaj bili združeni vsi, ne glede na prepričanje, mišljenje in tako naprej.«

– Zanima me tvoj odnos do komunistov. So lahko komunisti tudi verni in verniki komunisti?

Pečovnik: »Vernik je po mojem lahko član partije, mislim pa, da je zveza komunistov zamudila, ker tega ni dala v svoj statut. Sam bi se verjetno takrat, ko sta se Cerkev in država odprla k dialogu, odločil in vstopil v zvezo komunistov, če bi s tem lahko pomagal k skupni blaginji.«

– Misliš, da Cerkev danes dovolj hitro sledi spremembam in gibanjem v svetu?

Pečovnik: »Pozitivni premiki v Cerkev so se začeli pred dobrimi dvajsetimi leti pod vplivom vatikanske-cerkvenega zbora, ki je želel,

da bi v cerkev vnesel neko pomlad. V začetku je bilo to pomlad čutiti, vendar so prevladale težnje, češ da preveč hitre spremembe niso dobrodošle in proces se je zaradi delovanja konzervativnih sil začel počasi zaustavljati. Kljub temu je še čutiti etiko koncilskega duha, ki prodira sicer bolj posamezno. Jaz sem še vedno za to, da bi bila cerkev bolj demokratična in decentralizirana ter da bi posamezne škofije zaživele v vsej svoji pristnosti. V tem času je bilo res že nekaj pobud, ki so jih ljudje z veseljem sprejeli. Mislim na primer na skupno odvezo. Sedaj se pojavljajo novi pogledi na ločene, ki kljub vsemu želijo živeti z zakramentom cerkve. To sta denimo problema, ki ju bo treba čim prej rešiti, če cerkev ne želi, da bi izgubila te ljudi.«

– Kaj pa celibat?

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 1988/89

Dovolj verske svobode

Slovensko javno mnenje 88/89 teži v večini k temu, da je glede svobode osebnega izpovedovanja vere, dovolj verske svobode.

Takšnega mnenja je namreč 63,3% anketiranih, medtem ko je nasprotnega mnenja, 32,1% vprašanih. 38,1% anketiranih tudi meni, da sta vera in povezanost s cerkvijo potrebni tudi današnjemu človeku, 23,4% meni, da je vera potrebna le človeku, ki si ne more, ali ne zna drugače pomagati v stiskah in težavah vsakodnevnega življenja, medtem ko 5,9% vprašanih meni, da vera človeku danes ni potrebna (17,4% o tem nima mnenja, 11,4% pa jih je prepričanih, da človeku danes zadoščaj osebna verska prepričanja, medtem ko mu cerkev ni več potrebna). 81,1% slovenske populacije pa odobrava obisk papeža Janeza Pavla II. v Jugoslaviji in Sloveniji.

Zunanja politika

Med Slovenci je izrazita, lahko bi rekli odločilna usmerjenost v evropski kulturni, družbeni, civilizacijski prostor, kar se izraža skozi pripisovanje prednosti pomenu povezave z evropskimi državami.

Hkrati s tem javno mnenje v večini teži k prizadevanju za mir in enakopravnost med narodi (43,3%) ne glede na to, ali je to velikim silam všeč ali ne. 16,4% anketiranih sicer še meni, da moramo biti za ta načela, vendar tako, da se velikim silam ne zamerimo, 19,8% pa jih meni, da naj skrbimo le za svoje probleme, svetovne probleme pa naj si ureja vsak sam. 14,7% je pri zadevi še neopredeljenih, 5,8% pa misli, da se bomo prej ali slej morali priključiti enemu ali drugemu bloku.

V zvezi s konferenco neuvrščenih, ki smo jo imeli v letu 1989, pa skoraj 45% anketiranih meni, da ta sploh ni pomembna oz. da je imela zelo majhen pomen, srednji pomen ji je pripisalo 19,5% anketiranih, dokaj velikega 16,3%, izjemno pomembnega 4,1%, neodločnih pa je ostalo 15,3% vprašanih.

Pečovnik: »To je še vedno problem. Ko duhovnik 'dori' morda začuti, da je mogoče celibat potreben. Težko pa je to za teologa, ki se odloča za posvečenje, torej takrat, ko še nima stikov s prakso cerkve na terenu. Mislim, da bo to vprašanje v bodoče težko rešiti. Druge cerkve so to sicer storile, mislim pa, da so delno izgubile moč in edinost. Res pa je tudi, da celibat lažje razumejo duhovniki kot laiki.«

– Povrniva se vsaj k delu politike in povezanosti cerkve z njo. Papež je obiskal že skoraj ves svet, pri nas pa ga še ni bilo. Se kot duhovnik zaradi tega počutiš prikrajšanega?

Pečovnik: »Nimam nič proti, če papež pride v Jugoslavijo. Trdim pa, da bi bilo veliko bolje, če bi bil več časa v Vatikanu oziroma doma. To bi bilo v prid verskemu življenju. To, kar počenja sedaj, je bolj v prid cerkveni politiki. Ker papež veliko potuje, prav gotovo dela škodo Cerkvi, saj ima premalo časa, da bi prisluhnil naprednim teologom in škofom. Treba je namreč razlikovati cerkev kot institucijo in cerkev kot božje ljudstvo.«

– Odnos do božiča se je uradno spremenil tudi pri nas...

Pečovnik: »Kar se sedaj dogaja z božičnim praznikom, ni usluga cerkvi, pač pa potrošništvu. Prepričan sem, da bo recimo pri polnočnicah že drugo leto manj obiska kot letos. Sedaj pa smo po letih zatišja nekatere prisilili k praznovanju, drugim pa vzeli intimnost praznika.«

– Povrniva se k začetku. Imate zaradi svoje miselnosti tudi kaj težav?

Pečovnik: »Tudi te se kdaj pa kdaj pojavijo, toda človek mora biti iskren najprej do samega sebe, potem lahko lažje prenaša kakšne krivice. Če pa si me želel vprašati, kakšni so bili komentarji za moj nastop v reklamnem filmu na televiziji, potem moram reči, da so mi zanj čestitali celo cerkveni predstojniki. Graj vsaj zaenkrat še nisem slišal.«

JANEZ VEDENIK
Foto: LJUBO KOTBER

NASVET, KI PRIHAJA IZ DOBRE HIŠE

Enkrat tedensko in to v četrtek

Tu smo zato, da tudi vi izveste, kaj je novega. Z leve na desno (od spodaj navzgor): Bojan Batistič, Mitja Umnik, Nataša Gerkeš, Valter Leben, Cvetka Arlič, Mojca Aužner, Edi Masnec, Franček Pungrečič, Tatjana Cvirn, Vojko Zupanc, Irena Baša, Ivana Stamejčič, Marjela Agrež, Mateja Podjed, Brane Jeranko, Tea Podgoršek, Evgen Žohar, Janez Vedenik, Nada Kumer, Srečko Šrot, Jože Cerkovšek, Boris Rosina, Erika Majcen, Mitja Tatarevič, Manja Žohar, Sašo Matelič, Rado Pantelič, Franjo Bogadi, Edo Eilnspieler, Branko Stamejčič. (Na fotografiji manjkajo: Zdenka Stopar, Tone Vrabl, Milena Brečko-Poklič, Milica Leber, Majda Klanšek, Janez Klanšek, Bojan Pišek, Brane Piano, Jožica Dajčar).

NT&RC

ODMEVI

Protestno pismo

Občinski odbor ZZZB NOV občine Zalec, predsedniki in tajniki KO ZZZB NOV iz 15 krajevnih skupnosti smo na seji dne 15. 12. 1989 med drugim obravnavali tudi članek pod naslovom »Grobišče pod jezerom – krvava drama Teharij«, objavljen dne 14. 12. 1989 v NT in ogorčeno ugotovili neresnico, da je v Grižah bilo pobitih 140 mladoletnih fantov.

Ker so neresnične informacije povzročile veliko nezadovoljstvo med ljudmi, posebno še med borci NOV, ne le Griž, pač pa celotne občine Zalec, je bil sklep razširjene seje, da se zahteva od odgovornega avtorja vesti o pobitju mladih fantov v Grižah, da to dokaže, kdaj in kje se je to dogajalo. Za dokazano neresničnost pa bomo zahtevali kazensko odgovornost.

Pripominjamo, da nihče od občanov Žalske občine, ali krajanov Griž ni nikoli vedel za nobeno množično grobišče pobitih okupatorjev ali kvizlinških vojakov.

Dejstvo pa je, da so množična grobišča pobitih slovenskih rodoljubov, ki jih je okupator s svojimi hlapci in kvizlingi pobil samo zato, ker so ostali zvesti slovenskemu ljudstvu in se vključili v borbo proti okupatorju za osvoboditev izpod nacističnega jarma.

Spomenik v Grižah priča, da je dalo življenje za svobodo 145 krajanov od katerih sorodniki še večinoma živijo in so še žive priče dogajanj pred, med in po drugi svetovni vojni.

Od odgovornih ljudi Novega tednika Celje zahtevamo, da vzamejo zadevo resno in da o rezultatih ugotovljenih dejstev nas in javnost v najkrajšem času informirajo.

RADO CILENSEK
predsednik OO ZZZB NOV
občine Zalec

V vašem listu sem lahko 18. 12. 1989 prebral reportažo »Krvava drama Teharij« izpod peresa vašega novinarja tov. Panteliča. Dobil sem tudi anonimne grozilne telefonske klice, toda še preden sem sploh vedel za omenjeno reportažo.

Najprej sem sklenil, da vam ne bom pisal, a sem se premislil. V zvezi z dne 14. 12. 1989 objavljeno reportažo »Krvava drama Teharij«, v kateri se brez osnove omenja moje ime, s čimer se nanaša škoda moji osebnosti integriteti in poslovnemu ugledu, objavite zato prosim sledeče.

Moje ime se je, se in se bo nedvomno pojavljalo v različnih povezavah s polpreteklo zgodovino, nikakor pa ne s Teharijem in njemu podobnimi kraji. Zakaj? Med vojno sem bil namreč 1943. leta sprejet v VOS in kasneje v OZNO. Služba, kateri sem s ponosom pripadal, se je v vojnem viharju spopadala z nasprotniki vseh barv. Vedno sem pripravljen za to svoje delovanje odgovarjati pred organom, ki je za to pozvan – to pa je skupščinski organ za nadzor dela SDV.

V Teharijih nisem nikoli bil, razen če ne štejemo svojih občasnih voženj, toda po letu 1956, skozi ta kraj, ker sem odhajal iz sorodstvenih, zdravstvenih in poslovnih razlogov v Rogaško. V času, o katerem govori reportaža (maj, junij 1945), sem se nahajal službeno v Milstattersee, visoko v avstrijskih Alpah s posebno nalogo. Vrnil sem se šele koncem junija. Zelo kratek čas sem služboval v Ljubljani in bil premeščen v Maribor. Po letu 1950

sem v Murski Soboti opravljal naloge v zvezi s kontrolo gibanja sovjetskih in madžarskih oboroženih sil na način kot to pač dela obveščevalna služba. Po letu 1953 sem opravljal iste naloge v Subotici. Od leta 1957 do novembra 1968 sem bil funkcionar v Zvezni službi DV, nato pa do konca leta 1973 podsekretar v RSNZ.

Na mnoge naloge sem in bom ostal ponosen.

EGON CONRADI

Franc Šolar je bil po vojni za Bežigradom, kjer je bilo taborišče za nemške ujetnike, ne pa na Tehariju, kjer je sedaj smetišče, in je bilo tam civilno taborišče.

FRANC KOŽELJ
Bukovžlak

Odgovor na protestno pismo

Presenečen sem nad vašo »ugorčeno ugotovitvijo«, da je grobišče v Grižah nestvarno. Prililili me boste, da tudi grobišče v Grižah odkrijemo in vam ponovno dokažemo vašo štiridesetletno resnico. Borci Zalcia o Teharijih, Joštovem mlinu, o kosteh, ki so bile in še ležijo pod trgovino Lesnina, Grižah, predstavljajte vprašanja svojim soborcem, kot so Štefka Čater (por. Klančičar), Tatjana Jezernik, Emilija Gabrovec, Ivo Jurčec, Edvardu Golcu, Golčevem sekretarju Bogataju in mnogim drugim.

Tovrstna vprašanja ne zastavljajte meni. To so dejanja vaših »soborcev«.

V protestnem pismu se oslanjate na okupatorja in njihove zločine. Zavedajte se že enkrat, da zločini okupatorja ne morejo in ne smejo opravičevati zločinov vaših soborcev! Ubijanje otrok in žena je vedno bil in bo zločin. Kost otroka, ki sem jo videl in imel v rokah v Košnici ni pravljica ampak...

Morali boste ponovno odgovoriti o okoliščinah smrti komandanta 13. brigade Milenka Kneževića, ki je skupaj s 24 borci umrl 25. 4. 1945 v Žižah. Ljudje govorijo čudno zgodbo!

Borci ne dovolite sebi, da se tako dopisujemo. O polpretekli zgodovini boste morali sami spregovoriti. Mislil, da je minil čas, ko je lahko naprimer borec Starc iz Hude luknje poklical policijo in dal legitimirati Leljaka, ker se je ta zanimal o »drhali«, kot je on imenoval žrtve boljševizma. V primeru da tega ne boste storili, bomo o tej prelomnici narodne zgodovine spregovorili mi mladi.

Sam želim podpreti vse rojake v tujini, ki se še vedno morajo truditi za priznanje pravice do slovenskega državljanstva. Sam želim resnično demokratično sožitje naroda. Le kulture in gospodarska prostost, kadar imata zagotovilo v politični svobodi, moreta ustvariti pogoje za mir in blaginjo. Ob teh vrednotah, ki so jamstvo za rast vsake družbe, bo mogoče zbrati vse narodne sile (tudi one izven rodne grude). Se pravi narodna sprava.

Zavedam se, da ste se gledali preko pušk. Toda te puške, milo rečeno, ne morejo biti krive za zmote, ki ste jih počeli. Ne morejo pa biti tudi obveza nam mladim, da živimo samo v vašem izročilu, ki v celum svetu doživlja poraz.

Torej! Moja proizvodovna nima za cilj razburkati revanšizma, maščevanja. Imajo za cilj zanamcem in nam mladim povedati, da lahko živimo edinole v spravi. V spravo pa ne moremo brez obojestranske resnice.

In še. Šolar Franc je demantiral svojo prisotnost v lagerju na Teharijih. Maja letos se z mano ni hotel po-

govarjati, dne 19. 12. po objavi intervjuja pa me je poklical. Povedal mi je, da je on bil v taborišču za nemške ujetnike in da ni imel zveze z lagerjem OZNE. Res pa je, da se je 14. 7. 1945 preselil v lager OZNE, toda takrat bi naj bil lager že prazen. Od mene je zahteval opravičilo.

Povem naslednje. Tine Velikonja, ki je bil zaprt v lagerju na Teharijih je dne 9. junija 1989 v intervjuju za Mladino povedal, da je 500 preživelih iz lagerja bilo izpuščenih 15. avgusta 1945.

Ostro protestiram zaradi početja Šolarja, ki je dan za objavljeno reportažo strašljivi ljudi po Tehariju in silil v njih, da ne govorijo.

Za prisotnost Evgena Conradia v lagerju na Tehariju nimam drugih dokazov razen spominov in govoric vaščanov. Še naprej naj ostane ponosen na delo, ki ga je tako zvesto opravljal. Resnično mu želim, da bi njegovo ime ne bilo na spisku nadzornih organov SDV. Je eden izmed redkih vedevejcev, ki je danes v nepolicijski službi podjeten.

ROMAN LELJAK

PREJELI SMO

Še nekaj o vrtcih za našo in avstrijsko mejo

Sodelovanje s slovenskimi – dvojezičnimi vrtci na avstrijskem Koroškem se tvorno nadaljuje. Majsko srečanje predstavnikov društva »Naš otrok« iz Celovca, vzgojiteljic iz slovenskega vrtca z istim imenom in njihove avstrijske inspektorice v vrtcu Anice Černejeve v Celju je rodilo več dogovorov. Tako smo se junija trije predstavniki celjskih vrtcev in skupnosti otroškega varstva udeležili praznovanja jubileja 40-letnice predšolske vzgoje in vzgojiteljske šole v Celovcu – s skupnim delovnim naslovom strokovnih posvetov »Vrtci v spremenjanju – šola v spremembi«. Z avstrijske tako strokovne kot politične strani smo bili toplo sprejeti. Naš dvodnevni obisk je bil izpeljan z ogledom Izobraževalnega centra v Celovcu, v katerem je tudi vzgojiteljska šola, ki ima svoj vrtec – vadnico za bodoče vzgojiteljice. Tu smo lahko videli vrtce »po meri otroka«, ki si ga povsod želimo. Šolanje vzgojiteljic je pri njih do letos trajalo 4 leta. Z novim šolskim letom pa so prešli na 5-letno izobraževanje. Tu smo, kar se tiče trajanja izobraževanja, po dolgoletnih prizadevanjih, korak naprej, ker imamo višjo vzgojiteljsko šolo. Prednost njihove šole pa vidimo v učnem načrtu, po katerem se učenke od 1. letnika dalje sistematično praktično usposablja v vadicni. Tako jim je zagotovljena boljša in neposrednejša povezava med teorijo in prakso. Vzgojiteljice, ki delajo v dvojezičnih vrtcih so imele pouk v nemščini, ob tem pa so obiskovale krajši tečaj slovenskega jezika.

Ko smo si ogledali nekaj vrtcev, smo ugotovili, da so zelo različno organizirani in financirani. V deželi Koroški obiskuje vrtce okoli 30% vseh predšolskih otrok (v Sloveniji okoli 60%). Na posvetu je bil izpostavljen problem nezadostnih finančnih sredstev, da bi lahko zadovoljevali vsestranske razvojne potrebe predšolskih otrok v vrtcih. Enotnega sistema družbenega financiranja predšolske vzgoje in varstva otrok tu nimajo.

Videli smo slovenski – dvojezični vrtec »Naš otrok«, ki je nastal čisto na pobudo staršev, mimo vseh strank. Z občasno pomočjo nekaterih društev in zvez ga večinoma sami financirajo z enakim deležem, ne glede na višino ustvarjenega družinskega dohodka. V dvojezičnih vrtcih najdemo tudi samo avstrijsko govoreče otroke, ki so iz soseske dvojezičnega vrtca. Drugi avstrijski vrtci so organizirani v stanovanjskih soseskah v okviru podjetij, strank in tudi cerkve, ki jih v velikem deležu tudi sofinancirajo.

Vrtci delujejo v Avstriji v različnih pogojih in standardih. Povsod pa je otrokom na voljo opazno več prostora kot pri nas, tako v vrtcu kot zunaj njega. V skupini največ 30 otrok, ki imajo na voljo dve igralnici, delata dve vzgojiteljici. Prehrano in počitek otrok nimajo tako organizirano kot pri nas. Ker imajo starši drugačen delovni čas, lahko jutraj zajtrkujejo skupaj. V vrtcu si otroci prinašajo s seboj svojo malico. V nekaterih vrtcih imajo organizirano kosilo, v nekaterih pa pridejo starši po otroka po 4 ali 5 urah, ker jim gre predvsem za to, da je otrok deležen v vrtcu vzgoje in socializacije, ki jo bo potreboval za nadaljnji razvoj.

Naše sodelovanje se je nadaljevalo prve dni septembra na seminarju, ki ga je organizirala Krščanska kulturna zveza iz Celovca v Mladinskem centru na Reberci. Udeležile so se ga vzgojiteljice, ki delajo v slovenskih dvojezičnih vrtcih. Iz naših predlogov so izbrale teme Igra in dobre igrice ter Estetska-likovna vzgoja predšolskega otroka, ki smo jih popestrili še s predstavitvijo dobrih igrice – izdelkov nekaterih naših drobnih proizvajalcev in z razstavo likovne ustvarjalnosti predšolskih otrok iz vrtca Anice Černejeve. Z video kasetami na teme o družbenoorganizirani skrbi za predšolske otroke, ki jih je financiral ZC – TOZD Zavod za socialno medicino in higieno, smo predstavili udeleženkam seminarja pogoje življenja otrok v naših vrtcih.

V delovnem in domačem vzdušju se je med nami sprostil pogovor o raznih aktualnih – skupnih problemih predšolske vzgoje, v slovenskem jeziku, s prijetnim prizvokom koroškega narčja.

Ob ljubili smo si, da se bodo naša srečanja še nadaljevala, če ne prej, se dobimo na sejmu Vse za otroka v Celju, ki ga je organizator SRC Golovec s tedna otroka v oktobru letos žal prestavil na maj prihodnje leto.

ANA CETKOVIČ-V.

Koncentracije radona v Celju niso nevarne?

V zvezi z radioaktivnostjo stanovanj v Celju dajemo dodatno obrazložitev za naše stališče, da gre za velik problem, ki ga skuša del stroke bagatelizirati. Pri tem izhajamo iz osnovne opredelitve, da je vsaka radioaktivnost nad naravnim ozadjem škodljiva in jo je treba preprečevati, skratka ukrepati. Če samo dejstvo, da gre za povečano radioaktivnost, z medicinskega vidika, povzroča zaskrbljenost, strah in tesnobo, kar vse pomeni resno škodo za zdravje. To velja ne glede na to, ali gre za utemeljeno ali nemišljeno nevarnost. Če je tveganje za zdravje neke doze sevanja majhna, s tem še ni rečeno, da je sprejemljivo. Podcenjevanje problema ne pomeni nič drugega kot poizkus zaščite neodgovornosti in neučinkovito-

sti tistih, ki so dolžni ukrepati. Pošteno bi bilo, da ti prepušijo delo drugim. V tej zvezi opozarjamo na gradivo ZKS Evropa zdaj, kjer so zapisali: »Breme storjene škode in odgovornosti nosijo predvsem dosedanj nosilci državne oblasti in tisti, ki so imeli moč političnega, gospodarskega ter znanstvenoraziskovalnega odločanja«. Pri tem je očitno, da so »dosedanj« še vedno na oblasti in da bomo o »novih« lahko začeli govoriti šele po splošnem volitvah v naši republiki.

Strokovnjaki in predstavniki oblasti, ki zatrjujejo, da gre za nenevarno stanje, bodo resnico dokazali najlaže na ta način, če bodo sami stanovali v takšnih stanovanjih kot so v Celju in s tem dokazali, da zaupajo svojim trditvam.

Predvsem je nerazumljivo, da za tako pomembno področje naj ne bi bilo denarja, čeprav so projekti za celovito ugotavljanje problema stari že nekaj let. Od tistih, ki so projekte pripravili, pričakujemo, da bodo javno objavili, komu so jih poslali, skupaj s predračuni in obrazložitvijo, od tistih, ki so jih dobili, pa javno pojasnili, zakaj so financiranje zavrnili.

O tem, da je sevanje opeke, proizvedene iz elektrofilterkega pepela iz Šoštanske termoelektrarne, škodljivo, pa predvsem tole: če bi ta opeka ne bila škodljiva, bi jo zagotovo izdelovali še naprej, zlasti, ker je bil zanjo, zaradi privlačne cene, velik interes.

Glede na tolmačenje škodljivih in neškodljivih vrednot na tole: po zmernih ocenah v Veliki Britaniji pomeni koncentracija 100 bekerelov na m³ sevalno dozo 5 milisivertov na leto, kar predstavlja nevarnost za smrt zaradi pljučnega raka pri 0,5% populacije, ki je tej dozi stalno izpostavljena. Agencija EPA iz ZDA trdi, da koncentracija radona 150 bekerelov na m³ daje v enem letu dozo 20 milisivertov, kar pomeni življenjsko nevarno sevanje za 6% ljudi, ki so stalno izpostavljeni takšni dozi. Po nemških podatkih daje poprečna koncentracija 50 bekerelov za bronhialni epitel sevanje 15 milisivertov.

Glede opravljenih meritev v Celju smo prepričani, da – glede na čas meritev – predstavljajo poprečje. Pri tem se opiramo na meritve v Titovem Velenju, ki so bile opravljene v daljšem časovnem obdobju, praktično v vseh letnih časih. Nelogično bi bilo, da bi smeli biti celjski stanovalci nekajkrat bolj obremenjeni kot tisti, ki pri nas delajo poklicno z izotopi. V Celju je treba še posebej povedati, da ne manjka industrijskih snovi, ki so tudi radioaktivne in da je Celje nasploh onesnaženo mesto. Treba je torej na problem gledati z vidika celovitega vpliva onesnaženega okolja na človeka. Znano je tudi, da je efekt sevanja odvisen od jakosti in trajanja, osebne občutljivosti, življenjskega okolja, starosti, spola, predhodnih bolezni. Pri dejavnosti »trajanje« zato sprašujemo: Kako lahko nekateri strokovnjaki trdijo, da celjske doze niso škodljive za daljše obdobje, da o potomstvu ne govorimo, če pozna problem le kakih pet let?

Ob zatrjevanju strokovnjakov, da je meja škodljivosti 800 bekerelov, pa se sprašujemo, zakaj naj bi sploh opravljali meritve. Se splošno porabi milijarde dinarjev za to, da bi ljudem lahko svetovali, naj stanovanja zračijo. Pri tem pa posebej poudarjamo, da zračenje v Celju, zaradi inverzije in onesnaženega zraka, v 105 do 165 dni na leto sploh ne pride v poštev.

Tudi sicer prezračevanje ne pomeni sanacije, saj osnovni razlog sevanja ostane.

K ugotavljanju stanja v Celju in drugod sodi zagotovo še dejstvo, da poleg radona poznamo še druge sevalce v stanovanjih, kot so U-238, Th-232, K-40.

Zato smatramo, da je treba premagati dosedanje miselnost in da se morajo o problemu izreči tako fiziki kot medicinci, biologi, pravniki, politiki, še zlasti pa javnost. Za zdaj smo slišali predvsem mnenja nekaterih fizikov in politike. Ob zaključku pa znova poudarjamo našo osnovno opredelitev: Vsaka radioaktivnost nad naravnim ozadjem je škodljiva in jo je treba preprečiti!

JANEZ ČERNEJ

PRITOŽNA KNJIGA

Zakaj tako?

Pod tem skromnim naslovom bi lahko zapisali preprosto vprašanje celjskemu Izletniku, zakaj ni možno na avtobusni postaji v Zalcu že dalj časa kupiti vozovnic za lokalni promet. Ko so pred meseci uvedli te vozovnice, jih je bilo v Zalcu možno kupiti najprej v kiosku s časniki in revijami, nato pa v okrepčevalnici Izletnika. Oboji pa so se tej prodaji odpovedali iz preprostega razloga, ker za prodajo niso bili nagrajeni. Tako so za tretje prodajno mesto našli blagovnico Nama, ki pa je žal vsak dan odprta šele od pol osmih jutraj dalje, zaprta pa je v večernih urah, ob sobotah popoldne, nedeljah in praznikih. Ljudje pa se vozijo v službo jutraj, na obiske ob koncu tedna. Saj je res, da lahko kupijo vozovnico pri šoferju, vendar krepko dražje kot običajno. Sprašujem se ali je res potnik kriv, da ne more v redni prodaji kupiti vozovnic, le-to pa dražje plačuje v avtobusu. Tisti, ki kupi več vozovnic na »zalogo«, pa lepo kreditira Izletnik. Rekli so tudi, da bodo šoferji pri tem sistemu razbremenjeni. Nasprotno, imajo še več dela s prodajo vozovnic in menjavanjem denarja. Najboljša je bila preprosta varianta s sprevednikom, pa kaj, ko želimo s »tehniko« naprej. TV

Vhod v Stari pisker

Ko sem 31. oktobra, tako kot vsako leto, obiskala Stari pisker in prižgala svečo na kraju, kjer so bili ustreljeni talci, sem spet žalostno ugotovila, da je vhod v ta objekt takšen, ko je bil pred letom dni. Pri tem mislim na zanamjenost in umazanijo, ki je prisotna povsod v tem prostoru. Vhodna vrata so obdršana, prostor, skozi katerega se pride na dvorišče, kjer je bilo morišče, pa daje videz zapuščenosti. Prav klavrn je pogled na njihova vrata, ki so potrebna pleskanja, razbite lestence na stropu, kjer je polno pajčevin, oguljene in umazane stopnice, ki vodijo v zgornje prostore, ter umazano in zanemarjeno okno na stopnišču. Skratka, »šlamparija« na vsakem koraku.

Res je sramota za Muzej revolucije in stanovanjsko skupnost, da ne moreta skupaj z uporabniki stanovanjskih prostorov (odvetniki, javno tožilstvo), ki so v stavbi, kjer je vhod v Stari pisker, ustrezno urediti tega objekta, da bi imel dostojen izgled, ki ne bi bil v sramoto Celju in Celjanom. Tudi občinski odbor ZZZB Celje bi se pri reševanju tega problema lahko bolj angažiral, ker na to opozarjam že več let.

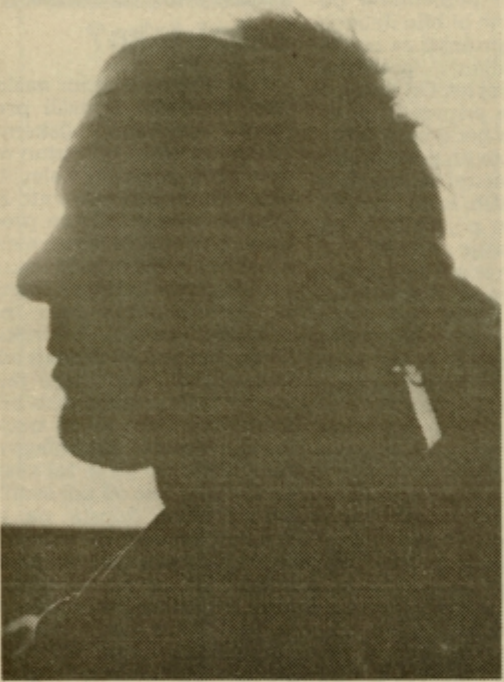
ANA MOŠKOTEVC

Ko si sam, si izpostavljen viharjem

Iz avanturizma v pustolovščino, ki bi mladega Celjana lahko stala tudi življenje

Tujska legija, v originalu *Légion Étrangère* – zatočišče raznolike družine pustolovcev, kriminalcev in deklasiranih ljudi iz vsega sveta, po drugi svetovni vojni pa tudi pribežališče političnih vojnih zločincev. Prve tujske legije so nastajale že davnega leta 1831 kot bojne francoske enote izven ozemlja Francije z namenom, da s plačanimi najemniki različnih narodnosti razširi svoj kolonialni imperij.

Po uspehih v kolonialnih ekspedicijah proti domorodcem v Severni Afriki (Alžir, Maroko) so njene enote uporabljali za intervence v drugih državah: na Krimu (1855), v Italiji (1859), v Mehiki (1862), v Ammanu, Tonkinu, na Formozi. 1911 je tujska legija sodelovala v pacifi-

kaciji Maroka, po prvi svetovni vojni pa pri zadušitvi domorodskih vstaj v Maroku in Siriji. Med drugo svetovno vojno je intervenirala na Norveškem. Obnovljena in modernizirana se je 1946. borila v Indokini proti narodno-osvobodilni vojski Vietnama vse do zaključka te vojne leta 1954. Danes je to še vedno legalna organizacija pod okriljem Francije, ki ima svoje čete v Džibutiju, Južnoafriški republiki, na Korziki in še kje. Še vedno jo tvorijo vojakiplačanci z vsega sveta, ki v legiji izgubijo identiteto, ki nikoli ne vprašajo koga in zakaj ubijajo, njihov cilj je le vojskovanje. In med te je iz pustolovskih nagibov zašel Celjan, ki danes šteje štiriindvajset let, ko je bil v legiji, pa mu jih je bilo osemnajst. Nadeli so mu ime Jean Duvalis. Naj ostane zavrt v meglo pod tem imenom tudi v naslednjih vrsticah.

Celjska »ulična fakulteta«

Skoraj deset let bo že, kar je Jean prvič odšel z avtostopom v Nemčijo. Bilo mu je petnajst let. Kasneje so si potovanja sledila, nemirni Jeanov duh je neprestano iskal nekaj novega, vznemirljivega. Ko je obiskoval krajši čas piransko pomorsko šolo, je bil pogosto v sosednji Italiji. Genovo, Benetke, Rim je poznal kot lasten žep in takrat je slišal številne vznemirljive zgodbe. Ker v Piranu v šoli ni šlo, se je vrnil v Celje in poizkusil ali bi mu ustrezalo postati avtomehanik. Prosti čas je preživel z mešano družino. Igral je kitaro pri nekem celjskem bandu, s kolegi pa so radi popivali, cigaretam je sledila marihuana in še ne polnoletni Jean je brodil v umazano godljo, ki je postajala vse gostejša.

Bolj kot ne prepuščen sam sebi in ulici je opravil ulično fakulteto, ki mu je vtisnila svoj pečat in način življenja in razmišljanja. »Vse mi je nekako 'laufalo', kar preveč fino je bilo. Spili smo kaj, vzeli kakšen joint in uživali.« Toda življenje je zavito in nepredvidljivo in lepega dne se je Jeanu vse uprlo. Spoznal je, da mu do propada manjka le še korak in kot rešilne bilke se je oklenil misli, da bi prekinil stike s svojo družino. To mu je, kot pravi, lahko nudila le tujina.

»Že leto dni preden sem šel v tujsko legijo sem čutil, da bom nekam moral iti, da tako ne bom mogel več živeti. Zapustila me je tudi punca in morda je bil to povod, da sem se malo zamislil nad vsem. Trdno sem se odločil, da prekinem stike s prijatelji, z alkoholom in z drogo. Če človek nima urejenih družinskih razmer, če si na cesti, si izpostavljen viharjem. Ko vidiš, da prihaja do meje, ko ne boš več videl prihodnosti, se odločiš za veliki korak.«

Toda tujska legija vendar ni rešitev? Tam ljudje popivajo, uživajo drogo, da o drugih

stvareh sploh ne govorimo? »Na to takrat, ko sem šel, nisem mislil. O legiji sem vedel toliko kolikor veš o njej sedaj ti, to je skoraj nič. Kako priti vanjo pa človek, ki se za to resno zanima, na ta ali oni način že izve. Danes prihajajo k meni mladi fantje in me sprašujejo, kako bi prišli v legijo. Tisti, ki pride in vpraša, prav gotovo ni primeren zanj. Če bi bil res trdno odločen, me ne bi zasliseval, kako je tam. In ko mu povem dovolj groznih stvari, namenoma vse še potenciram, ga mine veselje.«

Pred petimi leti, bilo je pozno jeseni, se je Jean odpravil v Marseille v Francijo. »Ko sem izstopil iz vlaka, sem na zidovih postaje videl plakate, ki so vabili v legijo. Vprašal sem nekega šoferja, na katero številko avtobusa moram gledati, da bom prišel do vojašnice. Mislim, da je tja vozil avtobus številka šest. Pred vhodom me je ustavil stražar. Ko sem povedal, da bi rad med legionarje, me je prišel naganjati. Ker me ni mogel odvrniti od namere, je vdan v usodo poklican oficirja. Tako sem padel v to 'sceno'.«

»... Tu je bikovska glava generala François de Negriera, čigar vojaška filozofija, zgoščena v en sam zlovesč stavek, še zmerom pozdravlja novince, ko prihajajo v marsejsko polkovno vojašnico: Vam, legionarjem, je namenjena smrt, in poslal vas bom tja, kjer jo boste srečali zagotovo.«

(vsi navedki z mastno odtisnjenimi črkami so povzeti po knjigi Hughha McLeaveja »Prekleti umirajo počasi«)

»Pasje« življenje legionarjev – novincev

Prihodnji dan je moral podpisati petletno pogodbo ter opraviti temeljite zdravniške preglede. Legionar mora biti brezhibnega zdravja. Gorje, če zdravniki odkrijejo, da ni zdrav! Takšen novinec namreč čez noč izgine. Kam, lahko legionarji le ugibajo. Po natančno opravljenih pregledih prideš v roke »gestapu«. Gre za legionarsko policijo, ki ima svojo mrežo razporedeno po vsem svetu. O tvojem bivšem življenju skuša izvedeti vse, navadno pa novincu koga iz svojih vrst podtaknejo, da ga kakšen mesec dni opazuje. Tega se novinci najbolj boje.

Potem, ko legionarjevi dokumenti izginejo, ko njegovo ime izbrišejo, ko mu s francoskim imenom skušajo vtisniti novo identiteto, se prične trdo delo. Urjenje. Za vse to so plačani. Vsak mesec prejemajo po 4 tisoč frankov, od tega jim polovico izplačajo, ostalo pa nalagajo na bančni račun in smejo skupno vsoto dvigniti šele po petih letih legionarjenja.

»Mesec in pol smo hodili samo po gozdovih, trenirali, se učili orientacije, izvajali napade in obrambe, hranili so nas z na pol surovim mesom, da bi tudi tako v nas ubili Človeka. Ne smeš imeti vesti, biti moraš zaprt, čim bolj ubijalski. Vojak mora prenesti vse in nikoli ne sme omagati. Z avtomatskim orožjem streljaš kar na pamet, nikamor ne meriš. Pravega legionarja lahko njegov nadrejeni pretepe, pa se ta za to ne bo zmenil in bo šel kar dalje, ne bo se spraševal zakaj. Prestopiti mora neko mejo, ki je v realnosti, pri običajnih ljudeh ni mogoče. In ravno zato, ker moraš zatreti vse kar je človeškega v tebi, se toliko legionarjev zapija in drogira.« Tisti, ki vsega tega ne zmorejo, delajo ali v kuhinji ali kot zidarji ali pa jih preprosto ni več. Skratka – legija je začarani krog brez izhoda. Veliko je dezertirjev, toda kar v sedemdesetih odstotkih se begi ne posreči.

»Nekoč smo imeli neko zabavo. Ko je eden izmed legionarjev pričel oponašati junaka risane filma, je neki oficir ponorel. Vpil je, da si legionarji tako neumnih šal ne smejo privoščiti, pri tem pa je legionarja pretepal in bral, ne da bi gledal kam padajo njegovi udarci in koliko ga bo poškodoval.«

»Vzravnajte se, golazen! Trebuh not, prsa ven. Zdaj pa napnite ušesa. Légion Étrangère se je začela leta 1831, ustanovil jo je francoski kralj Louis Philippe, ker jo je potreboval za operacije zunaj Francije. Vselej so jo uvrščali med najelitnejše oddelke francoske vojske.«

Oficirji, ki so jim Človeka izbili že davno preden so to postali, se zživljajo nad legionarji, zato si je, kot pravi Jean, treba prizadevati, da najkasneje v desetih letih postaneš nekdo s činom, saj dlje takšnega maltretiranja prav gotovo ni mogoče vzdržati.

K urjenju sodita temeljita fizična in psihična pripravljenost. Med drugim so bili ob zaključku več mesečnega urjenja sposobni s 25 kilogrami bojne opreme na sebi preteči 40 kilometrov. Vsak dan so imeli tudi dve uri pouka francoščine, kajti oficirji v komuniciranju ne priznavajo drugega jezika. Vse legionarske bit-

ke novejši dobe snemajo na video kamere, posnetke pa prevajajo novincem ter jih učijo kakšnih napak naj ne delajo.

Ko so osnovne, štirimesečne priprave mimo, imajo legionarji nenadoma časa na pretek. Pričenjajo popivati, uživati drogo in skoraj ves denar porabijo le za to. Pa še izposojati si morajo. Tudi kasneje, v Afriki na primer, je med legionarji alkoholizma in narkomanije veliko zato, ker so v neprestani bojni pripravljenosti, toda v 95 odstotkih ne počnejo ničesar, čakajo na akcijo, v petih odstotkih pa jo izvajajo.

»... samomorilcev je v legiji preveč, da bi to v francoski armadi kdajkoli priznali.«

Jean pripoveduje, da se je drogi in pijači v legiji z lahkoto uprl, ker je kmalu spoznal, da bo moral od tam pobegniti. Hotel je med »misijonerje«. Gre za ilegalno organizacijo, ki jo podpira kapitalistična mafija. Pogoj za vstop v to organizacijo je opravljenost urjenje v tujski legiji, dolžnost »misijonerjev« pa je za denar početi vse, kar jim naročijo. Mesečno prejemajo deset tisoč dolarjev. »Nameraval sem tam ostati dve leti, nato pa bi dezertiral in si v Avstraliji kupil kakšen gostinski lokal. Toda še pred vsem tem sem moral dezertirati iz legije.«

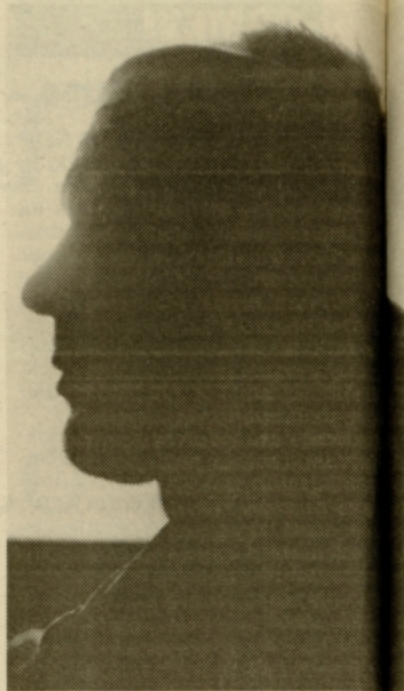
Po sedmih mesecih legionarjenja je del načrta uresničil.

Beg

»Urjenje sem opravil zelo uspešno, saj sem se uvrstil med deset najboljših. Lahko sem izbral, kam bi rad šel. Namenoma sem se odločil za 6. regiment v Džibutiju, kjer bi bil miner-diverzant. S tem sem hotel zabrisati oficirjeve dvome, saj je slutil, kaj nameravam. Njim je namreč v interesu, da legionarji popivajo in se drogirajo, saj jih lahko imajo tako pod komando. Že med urjenjem v Franciji sem ugotovil, da je vse skupaj sranje, da nas vlečejo za nos. Vedel sem, da če me bodo poslali v Afriko, beg ne bo več mogoč. Nameraval so me poslati tudi na Korziko, kjer bi moral opraviti še skoke s padalom, zato sem se odločil za hiter beg. K sodelovanju sem najprej pridobil nekega Jugoslovana, ki pa je vsem sonarodnjakom zadevo hitro razbobil, zato s tem ni bilo nič. Več sreče sem imel z Italijanom, ki je izhajal iz zelo bogate družine in je bil v legiji zato, da bi vsem dokazal, da je lahko samostojen, da zmore prenesti marsikaj. Domenila sva se, da greva oba med »misijonerje« in da morava zato ostati na evropski celine. Predlagal sem mu, naj prosijo preko nekega prijatelja svojega očeta za pomoč pri begu. Iz legije namreč brez nekoga, ki ti od zunaj pomaga, ni mogoče pobegniti. Italijanov oče je poskrbel, da naju je na bližnji črpalki čakal nekdo z avtom. Že nekaj dni pred begom sem opazoval nihajna vrata, skozi katera naj bi pobegnili in ko ni bilo nikogar v bližini, sem jih mazal z maslom, da ne bi škripala. Tiste noči sva se ob pol enih dobila z Italijanom na stranišču. Potem sva se splazila mimo dežurnega oficirja, ki je bral časopis. Pred vojašnico, ki jo obdaja ograja iz bodajoč žice, se je sprehajal gor in dol stražar na razdalji 300 metrov. Vedela sva, da gre pri begu za veliko tveganje. Ko nama je stražar obrnil hrbet, sva stekla do ograje, jo preplezala, kar nama ni bilo težko glede na to kako izurjeni smo bili, in na drugi strani legla na tla, saj se je stražar obrnil in koračil nazaj. Ko nama je zopet obrnil hrbet, sva stekla do nizkega vinograda, zopet legla, ker se je stražar obrnil, in nato na vso moč zopet tekla. Ko sva prišla v bližino bencinske črpalke, sva se vrgla na tla in čakala, kdaj bo prispel avto. Nisva čakala dolgo. Nato smo morali v pol ure priti do italijanske meje, ki smo jo prestopili v Ventimigliu. Tik pred mejo naju je plačanec odložil in nama razložil, kje morava po hribih prestopiti mejo, da ne bi naletela na patruljo. Proti šteti zjutraj sva bila v Ventimigliu. Tam naju je čakal Italijanov prijatelj in odpeljali smo se proti Rimu. Prišel je siliti vame, češ, zakaj hočem še kar riniti nekam dalje. Povedal sem mu, da sva se z Italijanom tako dogovorila, zato naj nama da mir. Toda moj pobegli tovariš se je skisal in ni hotel dalje. Potem me je prepričeval še njegov oče naj ostanem v Italiji, kjer da mi bo našel službo z vsaj tolikšnim zaslužkom kot sem ga prejemal v legiji. Zavrnil sem ga in se odločil, da grem domov. Opozorili so me, da ne smem na ambasado, temveč naj grem kar na mejni prehod. V Gorici sem se prijavil carinikom, da sem brez dokumentov, potem so me dolgo zasliševali miličniki in me končno pustili domov. Iz Nove Gorice sem telefoniral mami, da prihajam.«

Ko je šel v legijo, je Jean dom zapustil ne da bi povedal kam odhaja. Šele po treh mesecih je poklical mamo. Ko jo je klical sedaj iz Nove Gorice, pravi, niti ni bila posebej presenečena.

In kako se je vživel v nekdanje okolje? »Po vrnitvi sem se počutil zelo zajebrano. Začeti

znova je bilo obupno. Imel sem še nite da bi kam šel, potem pa so me prijati kolegi, prepričevali so me, da bi mi pripravili koncerte, pričel sem hoditi, nato sem prejel še poziv za vojskisel služiti vojaški rok. Tam sem bil polno v štabu, kjer so me gnjavili z vprašanji, risal naj bi jim celo načrte! Kaj pa šev hecno se mi je zdelo v naši vojski, jo primerjal z legijo. Tisto streljanje in podobno...«

Jeanov celjski vsakdan

Danes je Jean zaposlen v eni izmed delovnih organizacij. Pravi, da je kar dolgo in da morebiti prihodnje leto, kajti nemirni in pustolovski duh jedno je v gibanju in nenehno nekaj išče, ki jo je imel pred odhodom v legijo prekinil. S pijačo in drogami je opre se mu zdi zakotno mesto in zato imobilno, pa K 4, kjer se dobiva s kolegi vadi tudi z bandom, pri katerem igra je pravzaprav samotar. O legiji in njeni ne razmišlja več.

Njegovo obzorje je brez formalne ne neverjetno široko, način razmišljanja koga nenavaden, toda v bistvu pravzaprav pozitiven in v njem ni niti sledu agrein nasilja. »Si morebiti iz legije pobegnato, ker se ti je uprlo, da bi v tebi ureka?« Zamislil se je, pokimal in dejarebiti tudi zato. »Sovražim nasilje inna živce, toda vsak, ki mu omeniš legije pomisli nanj. Tisti, ki ni bil tam, ne more in ne zna predstavljati kaj to lah je.« Jean ne mara filozofiranja. Trdna tleh. Ne pogloblja se v podrobnosti, šel, zakaj se je vrnil, zakaj je bil priiti tudi med »misijonerje«.

Ko se je vrnil iz legije so starši ntemu njegovemu kolegu prepovedatje z njim, češ, kaj boš z legionarjem! Tsi tega ni dosti jemal k srcu. »Mene njo klasične stvari, rad pa imam življenjsvako uro življenja in moje bistvo jere-tano kaj počnem.«

Ali ga ni strah, da bi ga legija nekočnse mu za dezerterstvo maščevala? »Se vrnil, sem se ponoči včasih res zbujal, da mi sledijo, potem sem to prebolese zavedam, da sem bil premajhna ribne iskali. Res pa je, da je pri njih že nečto, da so vame vložili veliko denarja, mjim ušel. Toda rad imam razburljiva-vadno življenje, zato se s tovrstnimi obremenjujem.«

Preden sem pripravila pogovor z se nisva poznala. Toda ko sem se spustela razburljivo pustolovščino, obredolžnosti pa bi se Jean krohotal na, me je bilo, priznam, nekoliko strah. jnjih krožijo strašne govornice in v žerosti sem bila nekoliko v skrbeh. Že je predlagal sestanek za ob pol devet, me je nemalo šokiralo in ko je ob čni uri z avtom prišel pome in predlagav v Titovo Velenje, sem na debelolila slino. Skušala sem vztrajati, da bi delju, pa me je razorožil z vprašanjese bojiš vožnje z avtom?« Seveda je or odklonil in že sva drvela proti Titlenju. Iz minute v minuto sem se in preživela sem razburljiv večer z ki v svoji notranjosti skriva mehko oko mero inteligence ter vrlino, ki jo oko srečamo – odkritost. Marsikaj sem bi-sala, nekaj sem namenoma zamolč-

In marsikaj mi je povedal, a gotovetno, da je še več obdržal zase.

NATAŠAŠ
Foto: EDO EIDR

Damjan je hitro postal »Srečko«

Deček s Klanca nad Dobrno že ima električni voziček

»Če bo akcija uspela, bo Damjan postal »Srečko«, so povedali Skutnikovi s Klanca nad Dobrno pred začetkom akcije za nakup električnega invalidskega vozička za enajstletnega petošolca. »To se je uresničilo. Bolj srečen ne bi mogel biti,« je vesel in ganjen hkrati Damjanov oče.

»Čisto samostojen sem... in srečen,« pove deček, do nedavnega odvisen od drugih, ki že ima nov, tako želeni invalidski voziček. »Peljem se lahko do prijateljev, igram se, vse je drugače. Zdaj se lahko premikam sam, s prejšnjim invalidskim vozičkom pa sem moral vedno koga poklicati, da me je kam peljal.«

Damjanov oče, Rudi Skutnik se spominja, da sprva kar ni mogel verjeti, da je voziček že doma, pri hiši. »Akcija naj bi se predvidoma končala do novega leta, voziček, ki je stal 15 tisoč nemških mark, pa so dobili »zgodovinskega« 12. decembra. »Damjan ni mogel verjeti, da je voziček že doma. Prej mu tudi nisem hotel povedati. Ko sem ga konec tedna pripeljal iz Kamnika in položil na nov voziček, je samo gledal ali je to mogoče. Bil je presrečen. Tudi jaz sem hodil tistega dne gledat voziček vsake pol ure. Sam nisem mogel verjeti, da je voziček tukaj. Saj pravim: beseda hvala je premalo. V srcu čutimo, da so ljudje še pripravljeni pomagati. Danes je ta akcija, jutri bo druga in tudi, če bo še kakšna, sem osebno pripravljen

Za družino Skutnik se je z novim vozičkom začelo novo življenje.

pomagati sočloveku. S skupnimi močmi se da nekaj doseči. Če ni denarja, ne moreš nič,« ne skriva veselja Damjanov oče.

Skutnikovi povejo, da se je Damjan, ki ima cerebralno paralizo, zelo dobro privadil novega vozička: »Vozi se lepo, umirjeno, tako, da ni težav.« Koliko sošolcev v kamniškem zavodu za usposabljanje invalidne mladine, od koder ga pripelje oče vsak

teden domov, ima takšen sodoben, nujni življenjski pripomoček, kot ga ima zdaj Damjan: »Maja iz Šmarja ga ima, a ne istega in pa »eden« iz drugega nadstropja.« Maja ga ima s pomočjo akcije Sentjurčanov, kjer je zaposlena njena mama in tudi zdomcevi. Damjan pa ga je dobil s pomočjo sodelavcev njegovega atinja v zdravilišču Dobrna in akcije Novega tednika in Radia Celje. V za-

četku akcije Novega tednika in radia Celje se je že v prvem tednu nabralo 5 starih milijard, ki so takrat pomenile več. Nato smo v akciji kmalu zbrali že 41 starih milijard. »Vse kaže, da mu bo uspelo,« smo zapisali. In tako naprej.

Ko so Skutnikovi na začetku opazili odmev, so tihoma začeli upati v uspeh akcije. »V srcu upamo, da je sin danes močnejši. Tudi midva z ženo sva močnejša. Fant je le samostojen in se že vozi od sosedu do sosedu.« Po makadamu, pa vendar. Prihodnje leto bodo poskušali tudi urediti cesto v strmini nad Do-

brno. Starša z invalidnim otrokom pravita, da ju je nova Damjanova samostojnost tudi notranje pomladila. S sodobnim električnim vozičkom je odpadlo precej dodatnih bremen.

V šoli se Damjan seveda počuti boljše kot prej. Veseli se bližnjih počitnic: »Vozil se bom.« Ležita mu matematika in telovadba, manj pa slovenščina, družba, narava in angleščina. Lani je izdelal z dobrim uspehom. Ko sem ga vprašal kaj bi rad delal, ko bo odrasel, je rekel da še ne ve. Mogoče svojih tihih želja še noče izdati. S sodobnim električnim vozičkom bo

prihodnja življenjska pot prav gotovo bližja in lažja. Zlasti v teh strminah.

V njem in v njegovih starih bo ostala zavest, da v največji stiski ni ostal sam. S sednjega klanca se pripodi fante, ki se je razveselil Damjanovega konca tedna. Damjan se mu je tokrat odpeljal nasproti sam. Vsem, ki so v akciji sodelovali, je invalidnega dečka res uspelo vrniti njegovim vrstnikom.

Hvala!

BRANE JERANKO
Foto: EDI MASNEC

Damjan in prijatelj – vsak s svojim vozičkom.

1 KRVAVA DRAMA TEHARIJ

Piše ROMAN LELJAK

Teharje je dokončno prelomilo dve dobi. Govori o vojaškem kaosu, kaosu ideologije. Govori o tem, govori pa predvsem, da človeku ni uspelo ohraniti svojega dostojanstva, svojega nedotaknjene ponaša, govori o popolnem moralnem razsulu človeka.

Ob teh besedah bi se človek moral globoko prestrašiti. Mnogiča neprijetnih vprašanj je, ki se zgrinjajo nanj. To bi moralo biti težko breme. Odtujenost časa je bila očitna. Po prihodu partije na oblast je bila pahnjena s poti kakršnakoli duhovna moč posameznika, na dan je prišla politična ponižanost in še marsikaj. Prihujumela je zanesenjaška, fatalna, slepilna in vsekakor meglena doba.

O tem času je treba jasno povedati, da je bil popolnoma v rokah partije in da se je moralo do pike natančno izvajati tisto, kar je velevala.

Bližnji konec vojne, očitna zmaga partizanskih enot, je prislila vse protikomunistično nastrojene oborožene enote, predvsem slovenske domobrance, pa tudi člane njihovih družin, da so se umaknili iz države. Na pragu je bila popolna sovjetizacija. Zlorabljen beseda demokracija se je pričela širiti prav iz Sovjetske zveze. Sta-

lin je obljubil močne, neodvisne in suverene države. V Potsdamu je Stalin celo obljubil Churchill, da bodo v vseh državah, kjer bodo Rusi sodelovali pri osvoboditvi ali pa jih osvobodili, imeli svobodne volitve, v katerih bodo udeležene vse politične stranke razen fašističnih. Kakšna ironija! Danes po štiridesetih letih to zlorabljeno besedo, častitljivo in vzorno besedo, prvič postavljamo ali vsaj poskušamo postaviti v pravo luč.

Vrniti se ji mora prvotna vsebina in to je vladavina, v kateri narodi vladajo sami sebi prek političnih strank, ki enakovredno tekmujejo v postavljanju svojih kandidatov za parlament in vlado. Samo to je resnična demokracija.

Diktatura partije

Med drugo svetovno vojno je partizansko gibanje v Sloveniji in v Jugoslaviji zahtevalo, da se mora vsak posameznik podrediti njihovem vodstvu in povelju. Od samega začetka so hoteli imeti popolno politično subordinacijo, popolno vladavino. Svoje gibanje so razumeli kot edino popolno, edino pravo za boj proti okupatorju, imeli so se za »demokracijo«. Dogodki so pokazali, da so že od samega začetka

želeli pričeti komunistično revolucijo, izkoristiti trenutek in jo poimenovati kot ljudsko, vseljudsko revolucijo.

To kaže predvsem leto 1943, po kapitulaciji Italije. Takrat so zastopniki Slovenske ljudske stranke izdelali načrt, kako bi skupno s partizani rešili slovenske ljudi iz italijanskih taborišč. Komunistično vodstvo v Ljubljani naj bi načrt odobrilo, zavrnila pa ga je partizanska komanda. Globina tega neskladja kaže tisto, kar se dogaja danes. Po revoluciji, po zmagi partizanstva, mora vladati jugoslovanska partija. To je bil sveti cilj in vsak tekmeč bi bil preveč, odveč. Komunistična partija je želela svojo diktaturo, druge stranke so kot režim, v katerem bi bilo njihovo delovanje neomejeno, parlamentarno. Bratomorna vojna, ki je nastala kot posledica, je predvsem produkt trenutka, ki je bil takrat v Evropi takšen, da so divjali vojaštvo, moč, fašizem in boljše življenje.

Končni obračun bratomorne vojne, divjanja v Sloveniji, se je pričel po kapitulaciji Nemčije v Evropi. Domobranstvo je bilo neupravičeno in upravičeno obtoženo kot sodelavec okupatorja in pod tem imenom je bilo v isti koš strpano tudi ostalo domoljubno slovensko ljud-

stvo, ki se ni strinjalo z režimom, kakšen mu je visel nad glavo.

Obračun je bil krvav, veliko bolj krvav kot bi si človek to lahko predstavljaj.

Spomnim se svojega šolanja. Belogardistično in sovražno ljudstvo, so me poučevali, je skupaj s sovražniki bežalo pred narodno oblastjo. Tajni, prikriti arhivi, prepoved branja tujega časopisja je omogočilo takšno zavajanje, takšno pitje mladih ljudi z lažmi. Domobranske enote so se umaknile nekaj kilometrov za sedanjjo državno mejo v roke britanske vojske. Britanske, ne nemške. Razlika je očitna in govori popolnoma drugače, osvetljuje novo plat zamolčane krute zgodovine slovenskega ljudstva.

Mestno smetišče

Teharje se danes počasi utaplja, molče umira. Steje morda še samo tisoč prebivalcev. Nekoč, takoj po vojni je bilo Teharje občina, danes pa ni niti denarja za tajnika KS. Kraj umira med železarno Štore, Cinkarno in Emom, tremi največjimi onesnaževalci.

Teharje ima svojo zgodovino že iz fevdalnega časa, teharski grofje še danes ponosno kraljujejo v vseh turističnih in zgodovinskih bukvah.

Od 45. leta naprej na Teharju niso zgradili niti enega državnega ali družbenega objekta, ne delovne organizacije, ne podjetja. Življenje teče otopelo, prebivalci o njem ne govorijo z optimizmom. Ni politične organizacije, ki bi spremenila njihovo zavest, prelomila brezbriznost. Teharje je v večnem zimskem spancu. Tako lahko kratko in jedrnat opišemo Teharje kot samo še krajevno skupnost.

Nekoč je bilo drugače, cvetelo je od kmetijstva, cvetele so močne kmetije.

Takšen oris Teharja pa potrjuje tudi načrt celjske občine: ta pravi, da je Bukovžlak primeren za deponije smeti. Tako se lahko Teharje danes pohvali edinole z mestnim smetiščem, z eno polno deponijo odpadnih surovin in še z eno, ki prav sedaj raste pod vasjo Proseniško.

Ali pa, kakor je povedala tajnica KS Teharje: »Ne morem verjeti, da je bilo na Teharju taborišče, da se je vse to res dogajalo. Moram priznati, da sem bila ponosna na Teharje, predvsem zaradi »grofovške« zgodovine. Na žalost pa nas občina Celje ne priznava in nas ima za krajevno skupnost smetišče.«

O mraku, ki je legel nad glave in duše ljudi, tajnica krajevne skupnosti ni vedela ničesar. Je že tako, da drugi veliko več vedo o našem domačem pragu in to o senčnih plati. Tega je krivo politično zgodovinskega.

Nekateri še vedno živijo v slavni preteklosti, še vedno imenujejo našo državo oazo miru, še vedno pleteničijo o obljubljeni deželi in podobno. Pozabljajo pa na osnovna izhodišča moderne

Evrope, ki jih ta obljubljena dežela vztrajno in vestno krši. Ni jim mar za načelo brezprizivnega Spoštovanja mednarodnega prava, krši pravice narodov do samoodločbe, ne uveljavlja osnov človekovih pravic in svobod, nima posluha za humanitarno vprašanja, tržno izmenjavanje idej ima za sovražna dejanja, avtorje teh idej za sovražnike in še in še.

Jugoslavija je podtalna rdeča zarotnica, bi lahko govorili o nas in mnogi nas res gledajo tako.

Je pa tudi res, da se človek vsega navadi, tako rekoč mora se soočiti z resnico, da postaja državni teror vsakdanja stvar oblastnikov socializma. Kosovo in Kitajska zgovorno pričata prav o tem.

Vedno ko poslušam povečevanje briljantnih trenutkov polpretekle zgodovine, pridem do sklepa, da nisem za prihodnost vreden ničesar in celo, da sem odveč. To kar so oni storili, je in mora biti božanstvo.

Bitko šele začnemo

Kdo je izbral prav Teharje za obračun ideologij, da je kot takšno poleg Kočevskega Roga madež domoljubnega in zavestnega ljudstva? Usoden je bil geografski položaj Teharja. Kolone hrvaških domobrancev z družinami, veliko število ustašev in četnikov se je prav mimo Teharja valilo naprej proti Koroški. Železnica iz smeri Zidanega mosta je imela pomembno vlogo v prevozu »nasprotnega tabora« iz notranjosti Slovenije.

Nadaljevanje prihodnjic

NOČNE
CVETKE

• Danijel G. iz Zgornje Hudinje je spet zavlil k Bernardi H. Tokrat je tako dolgo tolkel po vratih, da jih je precej zdelal in si zaslužil ovadbo za kaznivo dejanje, ker je poškodoval tujo stvar. Danijela obiski pri Bernardi kar precej stanejo.

• Mladoletnik Cvjetin Z. se je dobro opremil v žep je vtaknil bokser in spray solzilec napotil v restavracijo v Novi vasi. Tam je pripravil krajšo predstavo, ki pa so jo prekinili miličniki in mu zaplenili rekvizite.

• V petek sta Marko D. iz Ulice frankolovskih žrtev in Bogdan D. iz Vrnčeve na Titovem trgu v Celju napadla Fuada A. Fuad ni prostovoljno sodeloval

v predstavi, prav tako kot tudi Marko in Bogdan verjetno nič kaj rada ne bosta šla k sodniku za prekrške.

• V petek zjutraj so razdejali gostilno Brioni v Trnovljah Martin S. iz Ipavčeve, Boris K. iz Košnice, Alfonz K. iz Malgajeve in Janko O. iz Stanetove. Vsi štirje so že gostovali v naši rubriki. Tokrat so naredili precej neprijetnosti oštrju, saj so tudi napadali goste, očitno pa le niso bili v premoči, ker so približno ob drugi uri pobegnili z avtomobilom. Daleč v takšnem stanju niso bili sposobni priti – že na Ljubecni so se prevrnili z avtomobilom in pridno počakali miličnike.

• V nedeljo je Zoran M. v Levstikovi brez vzroka udaril Mojco Z., čeprav jo niti ne pozna. Zoran bo moral pred sodnika za prekrške, Mojca pa ima še možnost, da ga zasebno toži zaradi razžalitve.

S. Š.

Prehiteval v škarje

Celjsko višje sodišče je zvišalo kazen na 8 mesecev zapora 22-letnemu Petru Klinarju iz Radeč, ker je na magistralni cesti v Košnici pri Celju prehiteval v škarje in povzročil nesrečo, v kateri je voznik, ki je pripeljal iz nasprotne smeri, umrl.

Do nesreče je prišlo lani prvega julija, približno pet minut pred šesto uro, ko je Klinar vozil v koloni iz Laškega proti Celju. V Košnici se je v desnem nepreglednem ovinku, kjer je na sredini ceste tudi neprekinjena bela črta, odločil za prehitevanje. Zapeljal je čez črto na levi vozni pas, iz nasprotne smeri pa je takrat pripeljal prav tako z osebnim avtomobilom Slavko Z.. Prišlo je do silovitega trčenja, v katerem je Slavko Z. dobil tako hude rane, da je še isti dan umrl v celjski bolnišnici.

Prvostopenjsko sodišče v Celju je Klinarja obsodilo na pogojno kazen leto dni za-

pora na preizkusno dobo 3 leta. Za takšno kaznivo dejanje je sicer v kazenskem zakoniku zagrožena kazen od enega do osem let zapora, prvostopenjski senat pa je pri izreku kazni upošteval, da Klinar prej še ni bil kaznovan, da je dejanje priznal in obžaloval.

Pritožil se je javni tožilec in predlagal izrek nepogojne kazni, višje sodišče pa mu je pritrnilo. Klinarjevo vožnjo je ocenilo kot izredno drzno, saj je začel prehitevati v nepreglednem ovinku in gre torej za visoko stopnjo krivde, ki je pravzaprav na zgornji meji zavestne malomarnosti. Upoštevali pa so vse olajševalne okoliščine in mu izrekli kazen 8 mesecev zapora, kar je kljub temu še pod zakonskim minimumom in gre za izredno omilitev kazni.

S. Š.

Prodaja
avtomobila

Celjsko sodišče je obsodilo na 2 meseca zapora, pogojno na eno leto in na denarno kazen 500 tisoč dinarjev Marjana G., zasebnega gostinca s Kidričeve ceste v Celju. Marjan G. je bil obsojen, ker se je pri prodaji avtomobila izognil plačilu davščine.

Marjan G. je marca leta 1987 uvozil rabljeni osebni avtomobil Opel Kadett na ime Petra H., potem pa ga brez pogodbe, registrirane na občini, prodal naprej. Kupec je avto spet prodal naprej, nova lastnica pa je zahtevala registracijo pogodbe in v njej vpisan znesek, ki ga je dejansko plačala za avtomobil. Na to pa Marjan G. ni pristal, ker bi moral plačati prevelike davščine.

Sodišče je pri izreku stranske (denarne) kazni upoštevalo tudi okoliščino, da je obtoženez lani posloval z izgubo. Na sodbo se je pritožil obdolženec, vendar pa je višje sodišče menilo, da pritožba ni upravičena in je potrdilo prvostopenjsko sodbo.

S. Š.

Umrl v bolnišnici

V mariborski bolnišnici je v sredo zvečer umrl 46-letni Alojz Tavčar iz Podvina pri Polzeli. Tavčar se je ranil že pred dnevi, ko je padel s kolesom z motorjem, vendar sprva ni kazalo, da bi bil huje ranjen. Naslednji dan pa se mu je stanje poslabšalo; odšel je v zdravstveni dom, od koder so ga poslali v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno lobanjsko dno in so ga zato odpeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu tudi niso mogli rešiti življenja.

Vožnja po levi

V soboto popoldne je 39-letna Marija Karmen Trglavčnik Koren iz Celja vozila z osebnim avtomobilom iz Žalca proti Celju. Približno 200 metrov pred odcepom za Babno je zavila na levo stran ceste, nasproti pa je takrat pravilno po desni strani pripeljal z osebnim avtomobilom 30-letni Janko Horvat, prav tako iz Celja. Horvat je zaviral in se umikal, vendar nesreče ni mogel preprečiti. V nesreči sta se oba voznika huje ranila in so ju prepelejali v celjsko bolnišnico.

Nevarno prehitevanje

V petek zvečer je 26-letni Zvonko Krajnc iz Bodreža med vožnjo z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Šentjurja proti Ponikvi v naselju Hotunje po klancu navzdol prehiteval drugo vozilo. Zaradi neprimerne hitrosti je vozilo zaneslo na levo stran ceste, kjer je trčil v nasip in obstal v jarku. V nesreči sta se voznik in sopotnik, 30-letni Milan Rojc, prav tako iz Bodreža, huje ranila. Miličniki sumijo, da je Krajnc vozil vinjen.

KOMENTIRAMO

Voznik, kdo bo
tebi pamet dal?

Konec leta je krasen čas za obračune in preštevanja. Bojim se, da bilanca vseslovenske prometno-preventivne akcije ne bo takšna, kot bi si želeli. Celotno leto se moram vprašati, kako je bila akcija izpeljana. Sem namreč (kot vsi) tudi udeleženec v prometu, takorekoč uporabnik akcije –10%.

Bolj čuteče zmoti že naslov: –10%. Šlo naj bi vendarle za človeška življenja in ne za proizvodni načrt kakšne tovarne. To bi sicer še zlahka spregledali. A če pogledamo podrobneje, naslov kar ustreza tistemu, kar se (ne) skriva za njim.

Marketing je široka znanost, brez njega se ne prodaja ne čevlji, ne zlati prepečenec in tudi takšne akcije ne. Štiri desetletja vaze za verovani realistični politiki so spoznali, da je treba ljudi kar naprej informirati, prepričevati, snubiti. Žuganje s prstom: vozite previdno, ne sedajte vinjeni za volan... in upanje v nenadno samoosveščenost voznikov, motoristov, kolesarjev, pešcev, je prazna iluzija. Preventivne prometne kontrole so zaradi smešnih kazni, ki jih sproti požira inflacija, izguba časa.

V tujini so ugotovili, da je več kot polovica takojmenovanih žrtev nesreč, torej tistih, ki formalno pri nesreči niso ničesar zakrivali, s svojimi napačnimi reakcijami po-

magala, da se je zgodila nesreča. Ponekod so že pripravili posebne, izpopolnjevalne tečaje za reagiranje v nevarnih situacijah. V naših avtošolah se kandidat komaj kdaj sreča z zasneženo cesto, kaj šele s poledico ali čem drugim.

Mastno zaračunani zdravniški pregledi za kandidate tečejo po tekočem traku. Dokler si le kandidat, velja zdravniško potrdilo leto dni, ko postaneš lastnik rožnate izkaznice, se živ krst več ne zanima, ali si še sposoben sesti za volan.

Avtomobili s prižganimi lučmi so sredi belega dne izjema. Še celo v polmraku niso redki brez njih. Prav zanimivo bi bilo izvedeti, kolikokrat bi bil namesto »Izsilil prednost« v črni kroniki bolj upravičen naslov: »Spregledal ga je«. Sicer pa se je na lastne oči mogoče prepričati, koliko slabše so že v oblačnem vremenu vidni razni esembejčki in drugi zamolke obarvani avtomobili.

Kresničke, odsevni znaki za pešce, so na naših cestah zamrli prej kot muha enodnevnik. Kdo torej še računa na zavest o lastni varnosti?

Naj me torej kdo prepriča, da so se snovalci lotili akcije zavzeto in premišljeno in ne le zato, ker morajo pač tudi miličniki imeti svoj letni plan.

NADA KUMER

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE ŽALEC

Objavlja na podlagi določil Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) ter odloka o oddajanju stavbnih zemljišč v občini Žalec in na podlagi 31. seje Upravnega odbora sklada z dne 20. 11. 1989

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo stanovanjskih hiš v zazidalnih soseskah: ZAHODNI DEL »VRT PETROVČE«, soseski »D« ŠEMPETER ter SOSESKI IV. B POLZELA

Parc. oznaka	Parc. št.	k. o. skupna izmera m ²	cena zemljišča	prisr. za skupna urejanje st. zemljišča	vrednost	
I. ZAZIDALNA SOSESKA ZAH. DEL VRT PETROVČE						
1	392/6	Petrovče	575	297.907.500	740.352.300	1.038.259.800
2	403/6	Petrovče	454	235.217.400	740.352.300	975.569.700
3	402/7	Petrovče	515	266.821.500	740.352.300	1.007.173.800
II. ZAZIDALNA SOSESKA »D« ŠEMPETER						
1	496/13	Šempeter	200			
	496/20	Šempeter	102	346.608.900	408.529.600	755.138.500
	501/3	Šempeter	367			
		669 m ²				
III. ZAZIDALNA SOSESKA IV. B POLZELA						
1	923/5	Polzela	727	376.658.900	65.105.600	441.764.300

V vseh soseskah je predvidena gradnja individualnih stanovanjskih objektov. Tipi stanovanjskih objektov bodo določeni z lokacijsko dokumentacijo. Cena stavbnega zemljišča kot odškodnina za pravico uporabe zemljišča znaša 518.100 din za m² zemljišča.

V tej ceni ni upoštevano:

- prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča
- prispevek za zaklonišče
- prispevki za priključitev na komunalne naprave, ki jih plača investitor pred izdajo gradbenega dovoljenja
- stroški pridobitve dokumentacije za izgradnjo objekta.

KOMUNALNA UREDITEV OBSEGA: SOSESKA ZAHODNI DEL VRT PETROVČE: cestno omrežje v asfaltni izvedbi, kanalizacijsko omrežje, vodovodno omrežje, javna razsvetljava.

SOSESKA »D« ŠEMPETER: cestno omrežje v asfaltni izvedbi, vodovodno omrežje, elektroenergetsko soglasje za priključek stanovanjskega objekta.

SOSESKA IV. B POLZELA: cestno omrežje v makadamski izvedbi, vodovodno omrežje.

Sklad stavbnih zemljišč občine Žalec si pridržuje zase in ostale izvajalce pravico posega v zemljišče za popravilo oziroma izgradnjo komunalnih naprav.

Ponudniki za pridobitev stavbnega zemljišča morajo do pričetka razpisa vplačati varščino v višini 10% skupne vrednosti gradbene parcele na žiro račun SKLADA STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE ŽALEC št. 50750-654-175.

Ob uspehi ponudbi se varščina upošteva kot delno plačilo kupnine. Ob neuspehi ponudbi se ponudniku vrne brez obresti najkasneje v 8 dneh po izvedenem javnem razpisu.

Varščina se uspelemu ponudniku ne vrne v kolikor po opravljenem javnem razpisu odstopi od sklenitve pogodbe.

Prednost pri pridobitvi zemljišča se ugotavlja na podlagi stanovanjskih, socialnih ter zdravstvenih razmer ponudnika in njegovih družinskih članov ter oddaljenosti stavbnega zemljišča do kraja zaposlitve ponudnika.

Rok za pričetek gradnje objekta je eno leto po sklenitvi pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča v uporabo, rok za izgradnjo objekta do III. gradbene faze je tri leta po sklenitvi pogodbe.

Ponudbe se dostavijo v zaprti ovojnici na naslov: SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE ŽALEC ulica SAVINJSKE ČETE 5, ŽALEC z oznako na ovojnici »ZA JAVNI RAZPIS«.

Ponudbi je potrebno priložiti:

- potrdilo o višini povprečnega osebnega dohodka ponudnika in njegovih družinskih članov
- potrdilo o premoženjskem stanju
- potrdilo o zdravstvenem stanju v primeru bolezni ali invalidnosti ponudnika – družbenih članov

Rok za dostavo ponudbe je 12. januar 1990.

Prispele ponudbe bo obravnavala komisija za oddajanje stavbnih zemljišč dne 15. januarja 1990 v prostorih ZAVODA ZA PLANIRANJE ŽALEC.

Stavbno zemljišče za katero je objavljen javni razpis, se odda ponudniku, ki najbolj izpolnjuje razpisane pogoje. Komisija bo o izboru obvestila vse ponudnike.

Komisija bo obravnavala samo ponudbe prispele do navedenega roka.

Uspehi ponudnik je dolžan skleniti pogodbo o oddaji stavbnega zemljišča v roku 8 dni po pravomočnosti sklepa o izboru uspelega ponudnika. Vrednost celotne odškodnine mora uspehi ponudnik plačati najkasneje v roku 15 dni po sklenitvi pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča.

Interesenti si lahko ogledajo zazidalne načrte – parcelacijske načrte stavbnih zemljišč pri ZAVODU ZA PLANIRANJE ŽALEC ul. heroja Staneta 3, ŽALEC.

Prišli posiljevalca

Velenjski miličniki in celjski kriminalisti so komaj dva dni po posilstvu prijeli 21-letnega Bogomirja Š. iz Lipja pri Titovem Velenju. Bogomir Š. je utemeljeno osumljen, da je 14. decembra v enem od velenjskih stanovanjskih blokov posilil 14-letno deklico in jo tudi ranil. Gre za kvalificirano obliko posilstva nad osebo, mlajšo od štirinajst let. Bogomirja Š. so predali preiskovalnemu sodniku.

Prišel vlomilca

Delavec Železarne, 21-letni Darko M. je v noči na ponedeljek ob treh zjutraj vlomil v prostore mladinske organizacije v Štorah in odnesel črno-beli TV sprejemnik in kasetofon z zvočnikom. Pri tem ga je zalotil Bojan S. Prišlo je do prerivanja, vendar ga je Bojan uspel prijeti in zadržati do prihoda miličnikov.

Zaprl pot kolesarki

Prejšnjo sredo popoldne se je pripetila nesreča na ljubljanski cesti v Celju, ko je 58-letni Edvard Pulko iz Celja pri izpeljavanju iz Ulice pete Prekorske brigade z osebnim avtomobilom zaprl pot 52-letni kolesarki Štefki Rataj iz Celja. Kolesarka je padla in se huje ranila.

Neprimerna hitrost

V nedeljo zvečer je 20-letna Brigita Vovk iz Trat pri Grobelnem vozila z osebnim avtomobilom iz Mestinja proti Šmarju pri Jelšah. V kraju Belo jo je zaradi neprimerne hitrosti na mokrem in spolzkem cestišču zaneslo v levo, tako da je trčila v nasip ob cesti, vozilo pa se je prevrnilo na desni bok. V nesreči se je sopotnik, 21-letni Boris Zapušek iz Grobelnega, huje ranil. Voznica in sopotnik nista bila privezana, ker v vozilu ni bilo varnostnih pasov.

Meso v ognju

Svoj čas so imeli celjski železničarji svojo sušilnico mesa kar na podstrešju čuvajnice ob Mariborski cesti. Vendar pa so jo kasneje, ko so prišli na trg zamrzovalniki, počasi opustili.

Slavko H., ki sedaj dela v tej čuvajnici kot referent mehanizacije, pa si je spet zaželel prekaženega mesa med prazniki, zato je prinesel v službo deset kilogramov mesa in ga spravil na podstrešje čuvajnice ter zakuril v lesenj sušilnici.

Ko pa je prejšnjo sredo ob dveh popoldne odšel domov, se ni prepiral, če v sušilnici gori. Manj kot dve uri po njegovem odhodu se je vnelo podstrešje. Gasilci so hitro posredovali, tako da škode ni za več kot 150 milijonov dinarjev. Zgorelo je del ostrešja in pa, seveda, meso.

Organi za notranje zadeve so Slavka zaradi tega ovadili javnemu tožilcu, osumljen pa je kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti.

S. Š.

93 POROČA

Celjski poklicni gasilci so prejšnji teden k sreči samo enkrat resneje posredovali, ko so gasili »službeno« prekaževalnico mesa v železniški čuvajnici. V tkanino na Lavi so morali zaradi napake na alarmni napravi, opravili pa so še gasilske straže v gledališču in Kovinotehni, kjer je obstojala nevarnost, da bi zagorelo.

Sicer pa so bili gasilci tudi prejšnji teden precej vsestranski. Pri Tkanini so se šli elektricarje; ker so »pravi« elektricarji preobremenili novoletno razsvetljavo, so jo morali gasilci odklopiti. Poleg tega so prejšnji teden odprli vrata avtomobila pozabljenemu vozniku, podirali drevesa, prevažali pitno vodo in opravili 14 cestnih reševanj.

V Zrečah razglasili športnika leta

V soboto zvečer so v športni dvorani v Zrečah razglasili najboljšo slovensko športnico za leto. V tradicionalni anketi Društva športnih novinarjev Slovenije je sodelovalo 89 novinarjev in stalnih sodelavcev uredništev. Za najboljšo slovensko športnico so proglasili Matejo Svet, za najboljšega športnika pa Andreja Jelenca. Izbirali so tudi najboljša moštva. Tako so si prvo mesto med moštvami v tako imenovanih

posamičnih športih razdelili slalomisti (Abramič, Štrukelj, Čizman) in kajakaši, na četrto mesto pa so se uvrstili kegljarske Ema. Najboljše slovensko moštvo v športnih igrah pa je postal nogometni klub Olimpija. Izbirali so tudi najbolje pripravljeno tiskovno službo na velikih prireditvah v Sloveniji v iztekajočem se letu. Največ glasov je prejela tiskovna služba, ki je delovala na svetovnem prvenstvu v veslanju na

Bledu, tiskovna služba na mladinskem svetovnem prvenstvu v kegljanju v Celju pa je prejela le en glas in se uvrstila na šesto mesto.

Prireditve v Zrečah je bila slabo obiskana, nekoliko predolgevni pa so bili tudi pogovori novinarjev z nagrajenimi športniki, zato bi podobne prireditve nujno potrebovale nov, svež koncept.

Foto: LJUBO KORBER

Velenjčanke končale z zmago

Tekmovanja za točke v posameznih ligah v prvem tekmovalnem delu so se v prejšnjem tednu pretežno končala. To velja tudi za rokometarje v 2. zvezni ligi, kjer so razočarali Celjani, ki so doživeli tretji zaporedni (usodni?) poraz proti novincu Vojvodini v Novem Sadu, ko so po streljanju sedemkrat izgubili 31:29 (14:14, 25:25, 27:27).

Najboljša strelca sta bila Ivandija 6 in Jeršič 5, vsaj z golli pa sta razočarala Jašarevič in Krka, saj sta dala vsak samo po enega.

Znova so odlično zaigrali rokometarji Šoštanja, ki so doma premagali Železničarja 30:26. Lesjak je dal 10, Šerbec pa 9 golov, tako da sta oba bila najzaslužnejša za nov lep uspeh šoštanjskih rokometarjev.

Lestvica: Aero je kljub porazu še vedno na 2. mestu, vendar z 8 osmimi točkami zaostanka za Istraturistom. Šoštanj je o zadnji zmagi na odličnem 4. mestu, zanimivo pa je, da se je drugi in tretji ekipi (Aeru in Partizan Bjelovar) približal na dve točki.

S prvenstvom bodo nadaljevali 24. februarja, ko bo Aero gostoval pri Metalcu, izredno zanimivo srečanje pa bo v T. Velenju med presenečenjem prvenstva Šoštanjem in vodilnim Istraturistom. Zdaj je na potezi Šoštanj, da pomaga z eventualno zmago Celjanom. Bomo videli!

Prvi del prvenstva v 2. zvezni ligi so uspešno končale tudi rokometarice Velenja, ki so v zadnjem kolu doma premagale ekipo Lokomotive 23:19.

Znova je bila najuspešnejša strelka Zidarjeva, ki je dala sedem golov. Zanimivo je, da so Velenjčanke nastopile brez v prvem delu sezone najboljših Kariceve, ki je odšla iz T. Velenja, ker se pač ni mogla dogovoriti s klubom glede finančnih zadev. Njene zahteve so bile previsoke za klub, ki se že vrsto let ubada prav s pomanjkanjem denarja. Seveda pa je v takšni situaciji težko dati nekemu (pa čeprav je izredno dober) mnogo več, kot ostalim, ki tudi dajejo svoj delež k uspehu velenjskega ženskega rokometarja. Velenjske rokometarice so v trinajstih kolih sedemkrat zmagale, enkrat igranje neodločeno (kasneje so točko dobile) in petkrat izgubile. Tako imajo po prvem delu 15 točk in zaostajajo za vodilno ekipo Podravke za pet točk. Od ekip v drugem delu lestvice pa so

toliko odmaknjene, da se ni bati za obstanek. Spomladanski ali drugi del prvenstva se bo začel 24. februarja, ko bodo velenjske rokometarice pod novim trenerskim vodstvom (dosedanji uspešni trener Miro Požun bo v klubu prevzel koordinacijo za delo vseh ekip) nastopile doma proti Mlinotestu, ki je na 12. mestu.

Premor do drugega dela pa bodo v velenjskem rokometnem klubu tudi izbrali, da bi izboljšali organizacijo, saj je doslej breme ležalo preveč na ramenih skupnice entuziastov in igralcev. Klub se mora organizacijsko okrepiti.

TV

KOMENTIRAMO

Presenečenje se imenuje Šoštanj

Končan je prvi del prvenstva v 2. zvezni rokometni ligi. Veliko smo pričakovali in tudi mnogo dočakali. Prijetnega in neprijetnega. Prijetno presenečenje se imenuje Šoštanj, neprijetno Aero Celje. Slednji so bili med glavnimi tremi kandidati za naslov prvaka in vrtnitev v 1. zvezno ligo. Žal pa so po začetnem porazu s Slobodo Dita v Tuzli nanizali v zadnjih treh kolih še tri (v Umagu z Istraturistom, doma s Šoštanjem ter v Novem Sadu z Vojvodino), tako da bodo »prezimirali« na sicer drugem mestu, vendar z osmimi točkami zaostanka za vodilno ekipo Istraturista.

Ob tem je prijetno presenetil neobremenjeni Šoštanj, ki se je kot novinec uvrstil na odlično četrto mesto s samo dvema točkama zaostanka za Aerom in Partizanom Bjelovar. Ko smo pred začetkom prvenstva mislili, da bodo Šoštanjčani »pomagali« Celjanom s pre-

govanjem ostalih preprek pa zdaj vidimo, da jih s tem pohodom celo ogrožajo.

Še posebej napeto bo spomladi, ko je razpored srečanj med vodilnimi izredno zanimiv. Vodeča ekipa Istraturist gostuje tako pri Aeru kot Partizanu in Šoštanju. Ta igra v prvih dveh kolih doma z vodečimi in Partizanom (z obema je v prvem delu v gosteh kot novinec izgubil z golom razlike). Celjani morajo na pot k Partizanu v Bjelovar in Šoštanju, doma pričakujejo Istraturista. Kje torej nadoknaditi osem točk. Če smo veliki optimisti – samo v spodrsljaju drugih ekip, razen Aera in Šoštanja, ki je odlična asistenta v boju za vrh. Če bosta bitko držala, pa je vprašanje, ki naj najbolj muči tiste, ki vodijo celjsko rokometno ekipo in ki so polnih usmeha o končnem uspehu zdaj daleč od njega.

TONE VRABL

Celjanke tretje

Končan je tudi prvi del prvenstva v republiški ženski odbojkarški ligi, kjer so se z našega območja najbolje uvrstile Celjanke.

Pristale so na 3. mestu pa čeprav bi z malo več sreče in ob bolj zbranih igrah lahko bile tudi višje. Vrsto prvih kol so bile celo na samem vrhu. Ljubno Glin Nazarije je šesto in Topolšica Kajuh osma med dvajsetimi ekipami. Rezultati zadnjega kola v prvem delu: Koper Cimos – Celje 3:1, Mislinja – Topolšica Kajuh 3:0 in Triglav – Ljubno Glin 1:3. S prvenstvom bodo nadaljevali 11. februarja.

Slabše so se uvrstile ekipe v moški republiški ligi, saj so vse tri v drugem delu lestvice. Topolšica je osma, Sempeter deveti in Braslovče zadnje, dvanajste. Rezultati zadnjega kola: Mislinja – Topolšica 3:1 in Sempeter – Braslovče 3:1. Tudi moški bodo nadaljevali s prvenstvom 11. februarja.

Ocena po prvem delu bi bila naslednja: Celjanke bi lahko dosegle več, to pa velja tudi za Ljubenčanke, medtem ko je Topolšica ostala v mejah zmoglosti. V moški ligi so vse tri ekipe razočarale, kar še posebej velja za Braslovče, ki so bile nekdanji znan odbojkarški kraj.

TV

Kors tone na lestvici

Košarkarice Kors Rogaške so po torkovem porazu doma s Splitsko trgovino ponovno izgubile, tokrat na gostovanju pri ekipi Bečejja s 65:58 (31:27).

Pri Korsu so uspeli zbrati denar za pot, igralke so same pripeljale novega trenerja Jamnika iz Ljubljane, vendar ladje, ki se je nenadoma začela potapljati, niso prav nič zaustavili na jeni poti navzdol. Organizacijsko so sedaj tako slabi, da se v klubu ne znajdeš, ko bi se rad obrnil na koga z namenom dobiti informacijo, izjavo ipd. Nesreča pa nikoli ne pride sama, in na poti proti Bečejju se jim je pokvaril avtobus, nakar so morali počakati na drugega, vendar na tekmo niso prišli pravočasno. Na nedeljo dopoldan preloženo srečanje so Slatince odigrale šele proti večeru, po mnenju kapetanke ekipe Mojce Ciglar pa tako slabo letošne niso igranje. Strelke za Kors: Pešić 15, Virant 10, Germ 40, C. Jezovšek 9. A. Jezovšek 2, Kokolj 10, Ciglar 4 in Jurše 3. Liga še ni končana, Kors ima štiri poraze in je četrta na lestvici, Splitska trgovina pa le dva po srečni zmagi doma po podaljških. V naslednjih dveh kolih (13. in 20. januarja) bodo Slatince doma gostile ekipo Partizana (52:101) in Novega Zagreba 88 (73:74), pri katerih so v prvem delu osvojili obe točki.

Menci Weilguni, član Izvršnega odbora KK Kors: »DO Kors in TKS nam ne zmoreta

zagotoviti dovolj denarja za nemoteno tekmovalno, v zaradi neugodnih potovanj zelo dragi 1. B ZKL. Če tem težavam dodamo še kratak stik, do katerega je prišlo med igralkami in trenerjem Lukičem, je jasno, da so bile igralke pod pritiskom in so »izgorele« v želji po zmagi nad Splitsko trgovino. V novem koledarskem letu si moramo zagotoviti dovolj finančnih sredstev, izbrati novega predsednika kluba in najti trenerja za daljše obdobje. Če bomo uspeli na kakšnem težjih gostovanjih, še lahko dohitimo in tudi prehitimo vodečo Slatince. Trenutno prevladuje predlog, da bi se kljub združil s košarkarji Rogaške.

Košarkarice Cometa so izgubile v 12. kolu že osmič. V Divači jih je premagal Cimos s 61:59 (40:29). Deset minut do konca so Konjičanke zaostajale 16 točk in skoraj bi jim po dobri igri v obrambi uspel preobrat. Comet bo 6. 1. gostil ljubljansko ID Ježico.

Medtem ko so košarkarji v republiški ligi počivali, so košarkarji Polzele, ki se borijo za vstop vanjo, v II. republiški ligi na gostovanju pri Litiji izgubili z 91:85, čeprav so ob polčasu vodili za dve točki, kasneje pa celo za 15 štiri minute pred koncem (70:85). Polzelani do konca niso več uspeli zadeti koša, domači pa so jih dali zaporedoma 21. Turnšek 32, Benčan 23 in Cizej 13 so bili najboljši strelci ekipe Polzele.

DEAN ŠUSTER

Zmaga in poraz celjskih kegljavk

V dveh zaostalih srečanjih zvezne kegljarske lige so kegljarske EMO Celje odigrale srečanja proti Adrii v Ankaranu in zmagale za 127 kegljev, medtem ko so dan pozneje v enem od pomembnih srečanj izgubile na Reki proti istoimenskem klubu za 52 kegljev.

Zanimivo je, da so celjske kegljarske imele najboljše moči v izredni Mariki Kardinar, ki je s 447 podrtimi keglji v Ankaranu in 476 keglji v srečanju proti Reki postavila dva rekorda kegljišča. Ob njej je bila zelo dobra še Mikčeva 412 in 465 ter Petakova 425 in 421 podrtih kegljev. S tem so celjske kegljarske trenutno na drugem mestu in zaostajajo za Rijeko 4 točke. Toda v drugem delu tekmovalja imajo mnogo ugodnejši razpored in lahko zamujene nadoknadijo.

JOŽE KUZMA

Novoletni turnir v judu

V soboto je celjski judo klub Ivo Reya skupaj s COŠ Frana Roša pripravil deseti Novoletni turnir v judu za pionirje. Udeležilo se ga je dvanajst ekip iz slovenskih klubov oziroma okoli 100 tekmovalcev. Pionirji so merili moč v 11 kategorijah, odlično pa so nastopali mladi Celjani, ki so se ekipno uvrstili na drugo mesto in za prvouvrščenim Impolom iz Slovenske Bistrice zaostali le za dve točki.

V treh kategorijah so Celjani zmagali. Tako so bili prvi Klemen Ferjan v kategoriji 34 kg, Jernej Petrak v kategoriji 38 kg ter Mlinarevič v kategoriji 60 kg. Ostali Celjani so se uvrstili po naslednjem vrstnem redu: Cvitan je bil v kategoriji 28 kg tretji, Bevc-Lakner drugi v kategoriji 38 kg, enako tudi Bednjički v kategoriji 42 kg ter Košir v kategoriji 50 kg. Novoletni turnir so vzorno pripravili Celjani, ki so jim finančno na pomoč prisločile celjske delovne organizacije. Najboljši posameznik turnirja je bil Aleš Kunst iz Branika. Mlade Celjane čaka prvo tekmovalno je bil prvi vikend novega leta, ko se bodo udeležili turnirja Pohorski bataljon v Slovenski Bistrici.

N. G.

Poraz hokejistov na Bledu

V nadaljevanju 1. B zvezne hokejske lige je Cinkarna gostovala na Bledu, kjer je izgubila z domačini 10:5 (1:3, 4:0, 5:2).

Strelci za celjsko ekipo so bili Zolek in Perčič vsak po dveh Bulatovič 1. Kazenske minute: Cinkarna 10, Bled 6. Pred okoli 500 gledalci so tekmo sodili Jeseničani Dremelj, Pogačar in Ulčar. Tudi v tem derbiju kola so celjski hokejisti nastopili oslabljeni, saj imajo še vedno veliko poškodovanih igralcev. Priložnost so dobili mladi, ki pa kljub dobri igri niso bili kos nasprotniku.

Vodja ekipe je bil Jože Dojer: »Nastopili smo oslabljeni,

vendar so naši mladi igralci navdušili, saj so igrali tako dobro kot že dolgo ne. Žal pa proti ekipi, ki ima pet Jeseničanov iz prejšnje sezone, kaj več nismo mogli doseči. Upam, da bodo poškodovani igralci kmalu okrevali in da bomo prvenstvo nadaljevali v popolni postavi. V soboto, 30. decembra bomo ob 18. uri igrali doma v Mestnem parku naslednje kolo za točke, nasprotnik pa bo ekipa Zagreba.

Gostovali so tudi pionirji Cinkarne, ki so v Kranju premagali Triglav 5:3 (1:0, 1:1, 3:2). Strelci so igrali zelo dobro, kar velja za vse peterke, tako da si pohvalo za uspeh zasluži celotna ekipa. Tudi pionirji Cinkarne bodo v soboto, 30. decembra nastopili doma, ko se bodo ob 12. uri srečali z ekipo Zagreba.

Močno pomlajeno moštvo celjske Cinkarne.

Foto: TONE TAVČAR

Tešovič misli na svetovno prvenstvo

Dejan Tešovič, plavalec celjske Klime Neptuna, šteje osemnajst let, ponaša pa se že z nekaj odličnimi rezultati. Letos je zasedel odlično četrto mesto na Evropskem prvenstvu v daljinskem plavanju. Tekmovanje je bilo septembra v Starem gradu na Hvaru, proga pa je bila dolga 5 km. Zaradi dobre uvrstitve so ga izbrali tudi med kandidata za svetovno prvenstvo, ki bo januarja 1991 v avstralskem mestu Perthu. Med šestimi kandidati za udeležbo s kar štirje Slovenci.

Selektor državne reprezentance za daljinsko plavanje Vinko Soljan meni, da ob Nacetu Majcnu in Draganu Kvrđiću vidi priložnost za uspeh tudi v plavalcu Dejanu Tešoviču, vendar je poudaril, da bo za to potreboval priprave na morju.

In kaj meni o tem Dejan? »Vesel sem, da sem na seznamu kandidatov za svetovno prvenstvo v Perthu v Avstraliji. Tam bomo nastopili kot tričlanska moška in ženska ekipa. Največji reprezentančni problem bo zbiranje denarja za pot, moja naloga pa bo, da se pripravim za okronanje moje plavalne poti, saj plavam že od sedmega leta, ko sem zaradi boleznih moral splavati v zdravilišču Meline pri Hercegnovem.

JOŽE KUZMA

RADAR

NA KRATKO

Strelci Kovinarja Store tretji

SD Impol je v Slovenski Bistrici pripravila tradicionalni novoletni turnir z zračno puško, kjer je nastopilo kar 30 ekip iz vse Slovenije, med posamezniki pa tudi jugoslovanski reprezentant in olimpijec Raymond Debevec. Na odlično 3. mesto so se uvrstili strelci Kovinarja Store v postavi Franc Hočevnar, Vili Ravnikar in Branko Malec, ki je s 374 krogi med posamezniki osvojil 7. mesto.

Strelci Kovinarja Store so nastopili tudi na tekmovanju v Leskovcu pri Krškem, ki ga je pripravila SD SOP. Zmagala je ekipa Impol iz Slov. Bistrice, znova tretji pa so bili predstavniki Kovinarja Store v isti postavi, kot je nastopila na prejšnjem tekmovanju. Prvi dve mesti sta osvojila predstavnika Kovinarja Store Vili Ravnikar, ki je zmagal in Branko Malec.

T. JAGER

Štirje plavalci v Beogradu

Štirje mladi plavalci PK Klima Neptun so se udeležili mitinga mladih plavalcev do 14 let v Beogradu. Organizator je bil PK Vračar. Odličen je bil Goran Jurak, ki je osvojil štiri prva mesta (50 m kravl, 200 m kravl in 400 m kravl ter 200 m mešano) in eno drugo (100 m prsno). Ostali trije tekmovalci Ljubiša Stojanović, Andrej Ocvirk in Andrej Košar so se uvrstili od 4. do 13. mesta. Vsa četvorka pa je bila uspešna tudi v štafetah: 3. na 4 × 100 kravl, 2. na 4 × 100 m mešano. V štafeti 4 × 100 kravl so s časom 4:14,55 dosegli tudi rekord Slovenije za pionirje. Na

mitingu je nastopilo kar 266 plavalcev iz 33 klubov, zato so upehi Celjanov še toliko pomembnejši.

Državni rekord Matjaža Kolčana

V Mariboru je bil velik plavalni miting za mlajše in starejše pionirje, katerega so se udeležili tudi plavalci iz Celja. Zanimivo je, da so vsi plavalci izboljšali svoje dosedanje osebne rekorde, kar je zelo obetavno. Med posamezniki so bili odlični Sanja Kranjc, ki je svojila 3. mesto na 100 m prsno pri st. pionirkah, pri ml. pionirkah je bila Katja Roš prva na 100 m mešano, ponovno pa je blestel Matjaž Kolčan, ki je na 50 m hrbtno osvojil 2. mesto, na 100 hrbtno pa celo 1. ter pri tem s časom 1:14,36 postavil še državni rekord za ml. pionirje.

Dva uspeha Marjana Črepana

FIDE šahovski mojster Marjan Črepan iz Petrovc je dosegel dva nova lepa tekmovalna uspeha. Tako je nastopil na mednarodnem turnirju v Italiji, kjer se je pomeril med 56 tekmovalci in zmagal. Šestkrat je zmagal in trikrat igral neodločeno. Drugi je bil tudi Jugoslovan Komenjevič, tretji pa Italijan Pangnoti.

Črepan se je udeležil tudi vikend turnirja v Beogradu, kjer je med devetdeset šahistov (nastopili so tudi predstavniki Italije in Bolgarije) osvojil 3. do 4. mesto. Ob tem je treba omeniti, da so nastopili tudi trije vele mojstri, 15 mednarodnih mojstrov in 53 FIDE mojstrov, torej je bil turnir kvalitetno iz-

redno dobro zaseden, uspeh Črepana pa še toliko večji.

V zadnjih dneh letošnjega leta pa Črepan nastopa na močnem turnirju v Brnici v Avstriji.

JOŽE GROBELNIK

Najboljši strelci iz Rečice

Na strelišču v Rečici pri Laškem je bilo 7. kolo občinske strelske lige z zračnim standard orožjem, kjer je nastopilo 67 strelcev. Med ekipami je zmagala SD D. Poženel I iz Rečice pri Laškem, sledijo pa SD S. Rozman Laško, SD T. Bostič Z. most, SD A. Kerše Pivovarna Laško, SD D. Poženel II Rečica itd., medtem ko so bili med posamezniki najboljši Roman Erazem, Damjan Sajovic, Tone Kožar, Boris Gorišek in Franc Plaznik.

VINKO LAVRINC

Uspešni mladi karatelsti

V Murski Soboti so pripravili 3. novoletni turnir za mlajše in starejše pionirje ter mlajše mladince, kjer je nastopila tudi skupina šestnajstih članov društva za karate iz Celja ter v različnih kategorijah osvojila osem zlatih, srebrnih in bronastih medalj.

Med mlajšimi pionirji sta bila Alojša in Simon Naglič drugi oz. tretji, med mlajšimi pionirkami je zmagala Nina Deržek, Ana Kanduč je bila tretja, med starejšimi pionirji je bil Zoran Baltić drugi, tretja mesta pa so osvojili še Dijana Šalinočki med starejšimi pionirkami, Matjaž Korošec med mlajšimi mladinci in Dolores Šalinočki med mlajšimi mladinkami. Nastopilo je 80 tekmovalcev. Lani so Celjani osvojili samo eno medaljo, letos pa osem, kar je dokaz dobrega dela z mladimi tekmovalci, ki obetajo lepo prihodnost društvu.

KOVINOTEHNA

SEZNAM NAGRAD IN DOBITNIKOV V NOVOLETNEM NAGRADNEM ŽREBANJU, KI JE BILO V SOBOTO, 23. 12. 1989 V KOVINOTEHNI CELJE – TEHNIČNA TRGOVINA – PC HUDINJA OB 11.00 URI

1. Garnitura posode EMO – Alojz MARTINČIČ, Jagnjenica 12, 61433 Radeče
2. Garnitura posode EMO – Pavel GNUS, Košnica 30, 63000 Celje
3. Lesni premaz BOHOR – Jože LOVEC, Rilmška 18, 62319 Poljčane
4. Lesni premaz BOHOR – Hilda ČRNILOGAR, Ul. Frankolovskih žrtv 34, 63000 Celje
5. Garnitura kozarcev Steklarne Rogaška Slatina – Darko Poljšak Maistrova 14, 63000 Celje
6. Garnitura kozarcev Steklarne Rogaška Slatina – Blaž KRŽE, Livada 10, 61000 Ljubljana
7. Parni likalnik ELMA – Irena ROTER, Šentrupert 7, 63303 Gomilsko
8. Parni likalnik ELMA – Anton GAJŠEK, Gorica pri Slivnici 72, 63263 Gorica pri Slivnici
9. Kavni mlinček GORENJE – Jože LIPOVŠEK, Čopova 25, 63000 Celje
10. Kavni mlinček GORENJE – Tomo KOLARIČ, Cesta na Dobrovo 79, 63000 Celje
11. Mešalec za sadje ISKRA – Adam GOBEC, Breze 26, 63471 Breze pri Celju
12. Mešalec za sadje ISKRA – Vesna ROJC, Kardeljeva 10, 63310 Žalec
13. Ročni mešalec GORENJE – Ivan ALIF, Ob Železnici 2, 63000 Celje
14. Ročni mešalec GORENJE – Franc ARLIČ, Škale 20, 63320 Titovo Velenje
15. Vrtalni stroj ISKRA – Štefan DOLER, Petrovče 25, 63301
16. Vrtalni stroj ISKRA – Mira KREMPUŠ, Mariborska 218, 63211 Škofja vas
17. Bojler TIKI – Anica LANG, Goce Delčeva 6, 21000 Novi Sad
18. Bojler TIKI – Karolina MIKOLA, Grobelno 50, 63231 Grobelno
19. Sesalec ISKRA – Olga SKUTNIK, Šerčerjeva 10, 63320 Titovo Velenje
20. Sesalec ISKRA – Ivan ŠUSTER, Cesta na Pečevje 9, 63220 Štore
21. Hladilnik GORENJE – Ivan ALIF, Ob Železnici 2, 63000 Celje
22. Košilnica MIO STANDARD – Roman KOROŠEC, Cvetna ulica 28, 63230 Šentjur pri Celju
23. Barvni televizor GORENJE – Jože LAPAN, Gallusova 3, 63000 Celje

OSTANITE ŠE NAŠ KUPEC TUDI V NOVEM DESETLETJU.

SREČNO 1990 VAM ŽELI VAŠA TRGOVINA KOVINOTEHNA CELJE – Prodajni center Hudinja

DOBRE STVARI

SE SAME HVALIJO

ZATO JE NAŠA NALOGA PREPROSTA

POVEDATI VAM MORAMO SAMO, KJE JIH LAHKO VIDITE!

HOČE, LEVEC, LJUBLJANA, KRANJ

Eternit®

KRITINE, KI PRINAŠAJO PROFIT!

ZASTOPA IN UVAŽA

Hmezad

PRODAJA GRAMEX LJUBLJANA IN HMEZAD EXPORT IMPORT ŽALEC

ZAUPANJE ZA ZAUPANJE

NAKUPNA KARTICA »TEKO«

Izid žrebanja z dne 26. 12. 1989

1. dobitnik TV sprejemnik prenosni št. »TEKO« kartice 00600
2. dobitnik Multipraktik št. »TEKO« kartice 00232
3. dobitnik Ž. plašč »MURA« št. »TEKO« kartice 00197
4. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00051
5. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00458
6. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00725
7. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00936
8. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00124
9. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 01011
10. dobitnik darilna košarica št. »TEKO« kartice 00293

Dobitke lahko dvignete v komercialnem sektorju TEKOCelje, Veleblagovnica T

Vsem dobitnikom iskreno čestitamo

MERX

TEKO CELJE

PETROL

DO Trgovina Ljubljana p. o.

TOE Celje

Celje, Trnovlje pri Celju 215

Delavci Petrola iskreno čestitamo vsem poslovnim partnerjem in našim odjemalcem ob Novem 1990 letu

Z Avseniki, ki so predstavili novo skladbo o dedku Mrazu so nastopili tudi otroci iz Vinske Gore.

Avseniki silvestrovali v Vinski gori

V Vinski gori v žalski občini, so prejšnjo soboto že nazdravili novemu letu. In to v imenitni družbi svetovno znanih Avsenikov. Kozarce so v čast 1990 letu visoko dvignili milionskemu TV avditoriju silvestrskega Video meha, ki bo na sporedu ob polnoči na silvestrovo.

Da je bilo veselo ne gre

dvomiti, saj so poleg gostiteljev in gledalcev iz vse Slovenije sodelovali vsi naši najboljši narodno zabavni ansambli. Poleg Avsenikov, ki so imeli »glavno« besedo, so na novoletni oder stopili še Slaki, Henček, Slovenija, Celjski instrumentalni, Zajc, Ottavio Bradjko, Robert Smolnikar ter domači Sentjanski fantje. Za oder pa smo

stopili tudi mi in za naše bralce skušali zvedeti, kar največ zanimivosti v pogovoru z ustvarjalci novoletnega Video meha.

Slavko Avsenik: »Že na koncertu ob naši 35 letnici smo videli, da je v Vinski gori odlična publika ter zelo primerna večnamenska dvorana. Ne premajhna in ne prevelika, takšna, da lahko postavimo odlični stik s poslušalci. Naša želja je bila, da to oddajo izpeljemo tu.«

Franc Špegl – TD Vinska gora: »Prodali bi lahko tudi 10 tisoč vstopnic, če bi bile za to možnosti. Ko je bilo v prejšnji oddaji Video meha objavljeno, da bo novoletna oddaja pri nas, so po Vinski gori pričeli peti telefoni, klici iz vse Slovenije. V nekaj urah smo prodali vseh tisoč vstopnic za obe predstavi. V odboru TD dela nekaj čez 20 ljudi, v večini poročenih parov, tako da ni slabe volje, če se po kakšni uspehi prireditvi ali sestanku vrnemo kasneje domov.«

Jože Klobovs – režiser: »Skoraj vse kamere ljubljanske TV so nam pobrali na partijskem kongresu, tako da smo morali poprositi za sodelovanje kolege zagrebške TV. Priznati morate, da »dečki« ali slovenski narodni noši kar dobro izgledajo, nov ambijent pa jim je dal inspiracije za odlične posnetke.«

Boris Kopitar – voditelj: »To je bila Evropa sredi Vinske gore. Odlično vzdušje, odlična publika in še boljši nastopajoči. Razume se, da je sodeloval ansambel Nika Zajca s katerim tudi sam prepevam. Bog ne daj, da nam bi kdo žvižgal, saj smo imeli s sabo kakšnih sto na-

vijačev...«

Lojze Slak: »Nekateri so nas že odpisali za vekomaj, pa se ne damo. Po odhodu kitarista, smo k sodelovanju začasno povabili Štefana Franceta (Savinjskih 7). Razumeti morate, da se z glasbo ukvarjamo amatersko, da hodijo člani našega ansambla v službe in so pogosti nastopi nekaterim že v breme. Verjetno bomo odslej le snemali in se tu in tam podali na kakšno turnejo. Februarja nas čaka naporna turneja po ZDA.«

Mirko Polutnik – CIK: »Menim, da so vsi naši ansambli v trenutni krizi. To pa zaradi »velikih rib«, ki jedo manjše. Hočem reči, da ansambli (Avsenik, Slak, Muženič...), ki vzame člana drugemu ansamblu in ta mora vzeti zopet drugemu, potegne za sabo celo verigo sprememb, ki se ne umirijo tako kmalu. Skoraj ni nastopajočega, ki ne bi na tej prireditvi imel sprememb v svojem sestavu.«

Henček Burkart: »Naša pevka Metka Kastelic je zbolela in v ansambel se je dobro vklopila njena sestra Ema. Odslej z nami nastopa tudi Janko Ropret.«

Jože Galič – Slovenija: »Sodeloval sem na Lojtrci v Celju in na tej v Vinski gori in moram reči, da sem se v tej dvorani, če že ne boljše, pa vsaj drugače počutil. Mislim, da bo to odlična oddaja, gledalci pa bodo lahko obe primerjali na TV zaslonih ob novem letu. Sicer pa smo polno zasedeni z božičnimi koncerti po Sloveniji, katerih bo pred novim letom kar 20.«

EDI MASNEC

RADIO CELJE

Četrtek, 28. 12.: 8.00 Napoved, 8.05 Poročila, 8.30 Dopoldne z vami, 10.00 Poročila, 11.00 Opoldanska mavrica; **Popoldanski spored:** 14.00 Napoved, 14.15 Aktualni trenutek, 15.00 Poročila, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 17.00 Kronika, osmrtnice, 17.15 Novoletni ples, 19.00 Zaključek sporeda.

Petek, 29. 12.: 8.00 Napoved, 8.05 Poročila, 8.30 Petkov mozaik, 10.00 Poročila, 10.30 Žveplometer, 11.00 Zaključek; **Popoldanski spored:** 14.00 Napoved, 14.15 Aktualni trenutek, 15.00 Poročila, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 17.00 Kronika, osmrtnice, 18.00 Glasbeni večer na RC, 19.00 Zaključek sporeda.

Sobota, 30. 12.: 8.00 Napoved, 8.05 Poročila, 8.30 Dopoldne z vami, 10.00 Poročila, 10.15 Koledar prireditve, 11.00 Zaključek; **Popoldanski spored:** 14.00 Napoved, 14.15 Aktualni trenutek, 15.00 Poročila, 16.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 17.00 Kronika, osmrtnice, 17.15 Lestvica zabavnih melodij, 19.00 Zaključek sporeda.

Nedelja, 31. 12.: SILVESTRSKI SPORED RADIA CELJE!

Ponedeljek, 1. 1. 1990: NI ODDAJE!

Torek, 2. 1. 1990: NI ODDAJE!

Sreda, 3. 1.: 8.00 Pozdrav in napoved, 8.05 Poročila, 8.15 Pogled v Delo, 8.30 horoskop, 9.00 Pokličite in vprašajte: bivalna kultura, 10.00 Poročila, 11.00 Opoldanska mavrica, 13.00 Novo do 13-tih, 13.30 Za najmlajše, 14.15 Aktualni trenutek, 14.30 Prireditve, 15.00 Poročila, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 17.00 Kronika, osmrtnice, 17.30 Studio CE, 19.00 Zaključek sporeda.

Radio Celje oddaja na UKW frekvencah 100,3 in 95,9 MHz – stereo, in SV 963 kHz od 8.00 do 19.00.

Silvestrski program Radia Celje

Poslušalci Radia Celje so se v zadnjih letih že navadili, da lahko zadnji dan v letu poslušajo program ves dan. Letos je bilo takšnih oddaj že več, še posebej z uvedbo oddaje »Opoldanska mavrica«, ki naj bi bila po novem letu redna oddaja.

Silvestrski program na Radiu Celje bo letos predvsem razvedrilen in po duši poslušalcev. Zato bodo voditelji programa poizkusili vzpostaviti z njimi čimbolj neposreden stik ter v razgovorih izvedeti kar največ zanimivosti in seveda izpolniti tudi glasbene želje. Stalnih rubrik v tej oddaji pravzaprav ne bo, če odšteje-

mo prebiranje horoskopa za dvanajst mesečnih znamenj in pa predstavitev najbolj poslušanih skladb zabavne in narodnozabavne glasbene scene pri nas in v svetu. Od nagradnih ugank lahko napovemo samo žrebanje kuponov iz Novega tednika za nagradno igro Zlatarstva Vilija Kragolnika, ko bo srečni izžrebanec dobil prstan z briljanti v vrednosti več kot dve (stari) milijardi din.

Poslušalce Radia Celje in tudi bralce Novega tednika vabimo, da letošnji zadnji dan od 8. do 19. ure preživijo ob poslušanju tega programa in tudi sodelujejo v njem.

Radio Šmarje pri Jelšah

Ponedeljek: 13.00 Napoved, 13.30 Šport, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.30 Novice, 19.00 Zaključek.

Torek: 13.00 Napoved, 13.30 Kultura in Turizem, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.30 Novice, 19.00 Zaključek.

Sreda: 13.00 Napoved, 13.30 Aktualno, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.30 Novice, 19.00 Zaključek.

Četrtek: 13.00 Napoved, 13.30 Iz domačih krajev, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 17.30 Lestvica domačih, 19.00 Zaključek.

Petek: 13.00 Napoved, 13.30 Zabavnoglasbeno popoldne in prispevki o mladih, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.30 Novice, 19.00 Zaključek.

Sobota: 13.00 Napoved, 13.30 Za vsakogar nekaj, 14.00 Novice, 15.30 Dogodki in odmevi (prenos RLJ), 16.00 Čestitke in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.30 Novice, 19.00 Zaključek.

Nedelja: 8.00 Napoved, 9.00 Za najmlajše, 10.00 Poročila, 11.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Zdravstveni nasveti, 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.

Radio Šmarje oddaja na UKW frekvenci 93,7 kHz.

Lestvici Radia Celje

Zabavne melodije:

1. LAMBADA – KAOMA (7)
2. MIXED EMOTIONS – ROLLING STONES (4)
3. DON'T WANNA LOSE YOU – GLORIA ESTEFAN (5)
4. THE WAY THAT YOU LOVE ME – PAULA ABDUL (3)
5. OBLAKI SO RDEČI – DON MENTONI BLUES BAND (7)
6. OBRISI SUZE GENERACIJO – NOVI FOSILI (3)
7. THE BEST – TINA TURNER (9)
8. TOI SOLDIERS – MARTIKA (8)
9. ANOTHER DAY IN PARADISE – PHIL COLLINS (1)
10. ZATE – POP DESIGN (1)

Lestvica zabavnih melodij je na sporedu Radia Celje vsako soboto ob 17.15.

Domače melodije:

1. SLOVENCISMO VESELJAKI – RUPAR (6)
2. LJUBEZEN – DOBRI ZNANCI (9)
3. VRAČAM SE Z GORA – NAGELJ (5)
4. KO MLADA SVA BILA – ŠTAJERSKIH 7 (3)
5. FLORJANSKA POLKA – VESNA (7)
6. TVOJA LJUBEZEN NAJ ME VODI – MIHELIČ (2)
7. CVETJE V VETRU – STRMINA (7)
8. MUZIKANT IMEJ ME RAD – PTUJSKIH 5 IN SESTRI POTRČ (2)
9. ZA MATERIN PRAZNIK – BRATJE IZ OPLOTNICE (1)
10. SPET SVA SKUPAJ – HMELJARSKI INSTRUMENTALNI KVINTET (6)

Lestvica domačih melodij je na sporedu Radia Celje vsak ponedeljek ob 17.15.

KUPON

lestvica zabavnih melodij _____
izvajalec _____
lestvica domačih melodij _____
izvajalec _____
ime in priimek _____
naslov _____

Nagrajenca: Franc Žumer, Vodnikova 14, Celje
Roman Gorenjak, Šentjanž 45, Store

Pišite na naslov: Novi tednik – Radio Celje,
Trg V. kongresa 3a, 63000 Celje
Vsakič nagrada – velika plošča, ki jo izžrebanca izbereta v prodajalni MELODIJA v Celju.

Ansambel Slovenija se najde povsod, kjer odmeva dobra domača glasba.

Discoteka Casablanka pokrovitelj LZM

Lestvica zabavnih melodij bo v leto 1990 štartala z novim pokroviteljem, discoteko Casablanka, ki domuje v prostorih Zavoda Golovec v Celju.

Ta discoteka se je lepo uveljavila tako med mlajšimi kot tudi med starejšimi obiskovalci, saj razen klasične disko glasbe v svoje goste večkrat povabi tudi znane izvajalce raznih glasbenih zvrsti. Tako bo na silvestrski večer goste zabaval ansambel Hot, hot, hot, na novega leta dan pa bo v tej diskoteki nastopal ansambel Neki to vole vruče.

**Sobota,
30. dec. 1989**

LJUBLJANA I

7.35–1.00 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 7.50 VIDEO STRANI; 8.00 OTROŠKA MATINEJA: PONOVITVE ODPAJ TEDNA; 8.00 RADOVEDNI TAČEK: BISER; 8.15 LONČEK, KUHAJ: FIŽOLOVA TORTA; 8.30 ZBIS: Matija Valjavec: PASTIR; 8.55 CIBAN, DOBER DAN: MALI ČAROVNIK IN SNEŽINKA; 9.10 OTROCI GLASBE, ameriška zabavnoglasbena oddaja; 9.30 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA: JAGUARJEVI DIAMANTI (Argentina); 9.55 ZSOLNY, likovno glasbena miniatūra; 10.15 KONCERT ZA UNICEF, ponovitev; 11.15 Televizija: SEDANJOST IN BODOČNOST, angleška dokumentarna serija; 12.10 DINAR, ponovitev; 12.50 EPP; 12.55 OBERST-DORF: SMUČARSKI SKOKI, prenos; 15.10/15.30 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBEL OTTAVIA BRAJKA; 15.45 VIDEO STRANI; 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev; 16.25 EP VIDEO STRANI; 16.30 TV DNEVNIK 1; 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE; 16.50 RISANKA; 17.00 ZADNJI SAMOROG, ameriški risani film; 18.30 EP VIDEO STRANI; 18.35 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dokumentarna serija; 5/12; 19.00 RISANKA; 19.15 TV OKNO; 19.20 EPP; 19.30 TV DNEVNIK 2; 19.55 VREME; 19.59 EPP; 20.05 U. Koder-K. Hribar: BIKEC FERDINAND, MUSICAL; 20.50 MOPED SHOW; 21.15 TRIBUTE TO TOMMY DORSEY, 2. del; 22.15 JU HU HUJ, ČRTOVA KLAVIROLOŠKA RAZMISLJANJA; 22.45 ZLATA KASETA; 0.25 NOVOLETNA VIDEOGODBA; 1.25 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV JRT; 2.25 ČLOVEK KOT MEDUZA, angleški film (do 4.15)

LJUBLJANA II

10.00 DANES ZA JUTRI, oddaja za JLA in GENERAL, AMERIŠKI FILM (ČB); 12.50 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI; 15.05 ŠPORTNO POPOLNE; 16.55 K. A. Hoefner: HAREM, ameriška nadaljevalna oddaja; 2/4; 17.45 CARMINA BURANA, opera, Prenos iz Berlina; 18.55 DROIDA, risanka; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.05 MATI POSIŠAJ PESEM MOJO, španski film; 21.30 NOVOLETNO ŽREBANJE LOTA; 21.35 NADREALISTI, oddaja tv Sarajevo; 22.35 ČESTITKE IZ TUJINE; 23.05 NOVOLETNI VIDEOMEH; 0.45 LABIRINT, angleški film; 2.20 ROPOT V BABILONU; 3.10 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 4.30)

LJUBLJANA II

10.00 DANES ZA JUTRI, oddaja za JLA in GENERAL, AMERIŠKI FILM (ČB); 12.50 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI; 15.05 ŠPORTNO POPOLNE; 16.55 K. A. Hoefner: HAREM, ameriška nadaljevalna oddaja; 2/4; 17.45 CARMINA BURANA, opera, Prenos iz Berlina; 18.55 DROIDA, risanka; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.05 MATI POSIŠAJ PESEM MOJO, španski film; 21.30 NOVOLETNO ŽREBANJE LOTA; 21.35 NADREALISTI, oddaja tv Sarajevo; 22.35 ČESTITKE IZ TUJINE; 23.05 NOVOLETNI VIDEOMEH; 0.45 LABIRINT, angleški film; 2.20 ROPOT V BABILONU; 3.10 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 4.30)

LJUBLJANA II

13.50 VIDEO NOČ, ponovitev; 18.10 KAKO BITI SKUPAJ, oddaja TV Zagreb; 18.40 K. A. Hoefner: HAREM, ameriška nadaljevalna oddaja; 1/4; 19.30 TV DNEVNIK; 20.10 Filmske uspešnice: ciklus filmov Richarda Burtona: KOMEDIJANTI, ameriški film; 22.30 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 1.00)

ZAGREB I

8.50 TV KOLEDAR; 9.00 IZBOR IZ OBRAZVALNEGA PROGRAMA; 9.00 POŠTNI NABIRALNIK; 9.15 TV LEKSIKON; 9.30 MOZAIK IN FREŠKE RIMSKEGA CESARSTVA; 10.10 NEMŠČINA; 10.35 HE-MAN IN GOSPODARJI VESOLJA, risanka; 11.10 ZAKON V LOS ANGELESU, ameriška nanizanka; 11.50 PREZRLI STE, POGLEJTE; 12.50 TELEVIZIJSKI DRUŽINSKI MAGAZIN; 14.20 FANT IZ BROOKLYNA, ameriški mladinski film; 16.10 SEDEM TV DNI; 16.55 TV DNEVNIK 1; 17.10 NARODNA GLASBA; 17.40 TV DRAMA, ponovitev; 18.30 TELEOBJEKTIV, dokumentarna oddaja; 19.15 VREME; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.15 METEOR, ameriški film; 21.50 TV DNEVNIK 3; 22.05 ZABA VA VAS PRILJAVO KAZALIŠTE; 23.10 INTNERMEZZO; 23.15 NOČ IN DAN, MURPHY BROWN, ameriška nanizanka, SCHWARZWALDSKA KLINIKA, nemška nad. 14/23, A. HITCHCOCK VAM PREDSTAVLJA; 1.30 POROČILA

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 «SOTTOCANESTRO» – oddaja o košarki (ponovitev) 14.30 BASKET NCAA 15.30 TV NOVICE 16.00 NOGOMET, angl. prv.: ASTON VILLA–ARSENAL/nep. prenos 17.45 «AMERICAN-BALL» 18.15 JUKE BOX 18.50 TV NOVICE 19.00 RAZISKOVALNA BAZA 19.30 TVD STIŠČIŠČE 20.00 RALLY: PARIZ–DAKAR/nep. prenos 20.30 OD IGRIŠČA DO IGRIŠČA 21.30 NOGOMET, špansko prv. (posnetek) 23.00 TV NOVICE 23.10 NOGOMET, angl. prv. (ponovitev)

**Nedelja,
31. dec. 1989**

LJUBLJANA I

7.55–4.10 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 8.10 VIDEO STRANI; 8.20 OTROŠKA MATINEJA: A. Lindgren: PIKA NOGAVIČKA, ponovitev švedske nanizanke; 15/21; 8.50 POLETJE V ŠKOLJKI, slovenski mladinski film; 1. del; 10.20 D. Marlowe-D. Wickes: JACK RAZPARAČ, ponovitev angleške nadaljevalke; 2/4;

ŠPORT, VREME; 22.45 EPP; 22.50 LETNI KONCERT BIG BANDA RTV LJUBLJANA, 1. del; 23.40 ZVEZA, ameriški film; 0.55 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV JRT; 1.55 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

9.00 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV; 14.00 VELIKA PARADA KOMEDIJ, ameriški film (ČB); 15.25 POBALINI IN RAZBOJNIKI, ameriški film; 17.00 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV; 18.40 K. A. Hoefner: HAREM, ameriška nadaljevalna oddaja; 3/4; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.00 ZLATA KASETA, ponovitev; 21.35 LJUBLJANA–LONDON, zabavnoglasbena oddaja; 22.20 ČLOVEK KOT MEDUZA, angleški film, ponovitev; 0.05 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 2.00)

ZAGREB I

7.35 POROČILA; 7.40 TV KOLEDAR; 7.50 LOJTRCA DOMAČIH; 8.35 NOVOLETNI GLASBENI TOBOGAN; 9.30 DAVY CROCKETT IN GUSARJI, ameriški film; 11.00 TAM KJER RASTE DOBROTA, OTROŠKI MUSICAL; 11.40 POTEPUŠKI PES, ameriška nanizanka; 12.10 EP REPORTAŽA TV LJUBLJANA; 12.15 DUNAJ: NOVOLETNI KONCERT, prenos; 13.30 GARMISCH-PARTENKIRCHEN: NOVOLETNA SKLALNA TURNEJA, prenos; 15.15 POROČILA; 15.20 NOVOLETNO ROCK ČESTITKE; 15.50 SUPERMAN II, ameriški film; 17.50 PESNIK NA SREBRNI CESTI, dokumentarna oddaja; 1/2; 18.20 PESMI '89, zabavna oddaja; 18.50 NOVO LETO PRI RAKUNIH, risanka; 19.15 RISANKA; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.00 ŠAMPANJEC, ŠAMPANJEC, zabavna oddaja; 21.10 KING KONG, ameriški film; 23.25 TV DNEVNIK 3; 23.45 NASHVILLE, zabavna oddaja; 1.10 NOČ IN DAN, ČRNI GAD, angleška nanizanka, POGLED V OGLEDALO, francoska nadalj., 1/4; ČUDEŽNI SVET ŽIVALI, dokumentarna serija; 3.25 POROČILA; 3.30 KAKOR VEŠ IN ZNAŠ, ameriški film; 5.00 NOVOLETNA VIDEOGODBA, oddaja TV LJUBLJANA (do 6.00)

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 OD IGRIŠČA DO IGRIŠČA (ponovitev) 15.30 TENIS (ponovitev) 17.30 WRESTLING SPOTLIGHT 18.00 NOGOMET, Angl. prv.: NOTTINGHAM FOREST-LIVERPOOL/nep. prenos 18.45 TV NOVICE (med odmorom) 19.45 TVD STIŠČIŠČE 20.30 ZLATI JUKE BOX 22.00 BASKET NB (posnetek) 22.30 BOKS 24.10 NOGOMET, arg. prv. (posnetek)

**Torek,
2. januar 1990**

LJUBLJANA I

7.40–1.15 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 7.55 VIDEO STRANI; 8.05 OTROŠKA MATINEJA; 8.05 ŽIV ŽAV; 9.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE; 9.35 VIŠE KOT MAVRICA, sovjetski film; 2/2; 10.50 PETER'S POP SHOW; 11.50 NINOČKA, AMERIŠKI FILM (ČB), ponovitev; 13.35 LOJTRCA DOMAČIH; 15.05 VRNI SE, SNOOPY, ameriški risani film; 16.25 EP VIDEO STRANI; 16.30 TV DNEVNIK 1; 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE; 16.45 POLETNO GLEDALIŠČE, ameriški film; 18.35 TV OKNO; 18.36 EP VIDEO STRANI; 18.40 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dokumentarna serija; 8/12; 19.05 RISANKA; 19.12 EPP; 19.15 TV OKNO; 19.24 EPP; 19.30 TV DNEVNIK 2, ŠPORT; 19.55 VREME; 19.59 EPP; 20.05 A. Kantof-J. Besnard: LEPOTEC Z OTOKA, 6. – zadnji del francoske nadaljevalke; 20.55 EPP; 21.00 TV OKNO; 21.05 JUGOSLAVIJA V LETU 1989; 22.05 EPP; 22.10 LETNI KONCERT BIG BANDA RTV LJUBLJANA, 2. del; 23.00 TV DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME; 23.20 POGREB V LOS ANGELESU, francoski film; 1.05 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

11.30 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV; 18.05 TELESKI '90, PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE, 4. oddaja; 18.40 K. A. Hoefner: HAREM, 4. – zadnji del ameriške nadaljevalke; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.00 UMETNIŠKI VEČER; 20.00 FLASH GORDON, ameriški animirani film; 21.30 ZAJUPNO POROČILO O STRIPU, kanadski dokumentarni film; 23.00 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 1.00)

ZAGREB I

7.45 POROČILA; 7.50 TV KOLEDAR; 8.00 KMALU BO NOVO LETO, oddaja za otroke; 9.00 MALI VIDEO ŠLAGER, oddaja za otroke; 9.35 SUPERMAN III, ameriški film; 11.35 J. Strauss: NETOPIR, opereta; 13.35 ROPOT V BABILONU; 14.25 POROČILA; 14.30 LOV NA ZELEN DIAMANT, ameriški film; 16.10 NE-DOLŽNE ŽRTVE, 3. – zadnji del, francoske nadaljevalke; 17.05 HA HALO – HA HALO, humoristična oddaja; 17.40 PESNIK NA SREBRNI CESTI, dokumentarna oddaja; 2/2; 18.55 SNEŽNI MOŽ, risni film; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.00 ŽREBANJE LOTA; 20.05 ROKOLJUB, humoristična oddaja; 21.00 CIKLUS FILMOV Petra Weira: GALLIPOLI, avstralski film; 22.40 TV DNEVNIK 3; 23.00 ŽELJOTEKA, zabavna oddaja; 0.00 NOČ IN DAN, COSBYJEV SHOW, ameriška nanizanka, POGLED V OGLEDALO, francoska nadalj., 2/4; ČUDEŽNI SVET ŽIVALI, dokumentarna serija; 2.15 POROČILA

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 NOGOMET, arg. prv. (ponovitev) 15.30 BOKS (ponovitev) 16.15 WRESTLING SPOTLIGHT 18.50 TV NOVICE 19.00 RAZISKOVALNA BAZA 19.30 TVD STIŠČIŠČE 20.00 RALLY: PARIZ–DAKAR/nep. prenos 20.30 BOKS 21.30 JUKE BOX 22.00 TV NOVICE 22.10 SMUČARSKI TEDNIK – OD DAJA O ZIMSKIH ŠPORTIH 23.00 EUROGOLF 24.00 NOGOMET, špansko prv. (ponovitev)

**Sreda,
3. januar 1990**

LJUBLJANA I

8.35–11.10 in 15.25–23.30 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 8.50 VIDEO STRANI; 9.00 MOZAIK, ponovitev; 9.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE: FORMULA B M X; 9.30 POBALINI IN RAZBOJNIKI, ameriški film; 11.00 VIDEO STRANI; 15.40 VIDEO STRANI; 15.50 TELESKI '89, PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE, ponovitev 4. oddaje; 16.25 EP VIDEO STRANI; 16.30 TV DNEVNIK 1; 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE; 16.45 ROPOT V BABILONU, ponovitev; 17.35 JU HU HUJ, ČRTOVA KLAVIROLOŠKA RAZMISLJANJA, ponov.; 18.05 EP VIDEO STRANI; 18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE; 18.10 ZBIS: Jože Šmid: DEDEK JEŽEK; 18.25 M. Slana: PINKA POTEPIKA, lutkovna igrlica; 19.05 RISANKA; 19.12 EPP; 19.15 TV OKNO; 19.24 EPP; 19.30 TV DNEVNIK 2, ŠPORT; 19.55 VREME; 19.59 EPP; 20.05 FILM TEDNA, DIPLOMIRANEC, ameriški film; 21.50 TV OKNO; 21.50 EPP; 22.00 TV DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME; 22.20 SVET V LETU 1989; 23.20 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

16.30 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI; 18.30 MOSTOVI; 19.00 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dokumentarna serija; 9/12; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.00 ŽARIŠČE; 20.30 GALA KONCERT Z LUCIANOM PAVAROTTIJEV; 22.05 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 23.30)

ZAGREB I

8.20 TV KOLEDAR; 8.30 A. Lindgren: PIKA NOGAVIČKA, švedska nanizanka; 14/21; 9.00 KAKO JE GRINCH UKRADEL BOŽIČ, risani film; 9.25 NEKOČ JE BILO, oddaja za otroke; 9.55 RISANKA; 10.20 POROČILA; 10.25 SUPERMAN 2, ameriški film; ponovitev; 12.25 POROČILA; 12.30 V POMLADI ŽIVLJENJA, ameriški film; 15.30 POROČILA; 15.40 NOČ IN DAN, ponovitev nočnega programa; 17.00 TV DNEVNIK 1; 17.20 STARE OBRTI, izobraževalna oddaja; 17.50 A. Lindgren: PIKA NOGAVIČKA, švedska nanizanka; 14/21; 18.20 RISANKA; 18.45 PLAVI PROGRAM, POTOPI; 19.15 RISANKA; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.00 FILMOSKOP, oddaja o filmu in igrani film; 22.35 TV DNEVNIK 3; 22.55 POROČILA V ANGLEŠČINI; 23.00 NOČ IN DAN, COSBYJEV SHOW, ameriška nanizanka, POGLED V OGLEDALO, francoska nadalj., 4/4, A. Hitchcock VAM PREDSTAVLJA; 0.20 POROČILA

3/4, ZGODBA O ROCK'N'ROLLU, ameriška dok. ser.; 1.15 POROČILA

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 ZADETKI TEDNA 15.30 TV NOVICE 15.40 RAZISKOVALNA BAZA 17.15 SMUČARSKI TEDNIK – ODDAJA O ZIMSKIH ŠPORTIH 18.15 WRESTLING SPOTLIGHT 18.50 TV NOVICE 19.00 ODPRTA MEJA 19.30 TVD STIŠČIŠČE 20.00 BASKET NBA 22.00 TV NOVICE 22.10 ZLATI JUKE BOX 23.30 BOKS 24.15 NOGOMET, angl. prv.: EVERTON – MANCHESTER CITY (ponovitev)

**Četrtek,
4. januar 1990**

LJUBLJANA I

8.35–11.05 in 12.30–05.00 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 8.50 VIDEO STRANI; 9.00 MOZAIK, ponovitev, SPORED ZA OTROKE IN MLADE: INDIJANSKE LEGENDE; 9.25 ŠOLSKA TV; 9.25 SLOVENSKA MESTA: PIRAN; 10.10 SVETILA; 10.25 MOZAIK, ponovitev, MOSTOVI; 10.55 VIDEO STRANI; 12.45 VIDEO STRANI; 12.55 INNSBRUCK: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, prenos (do 15.15/15.30); 15.15 VIDEO STRANI; 15.25 MOZAIK, ponovitev, MOSTOVI; 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev; 16.25 EP VIDEO STRANI; 16.30 TV DNEVNIK 1; 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE; 16.45 MOZAIK: ŠOLSKA TV; 16.45 SLOVENSKA MESTA: PIRAN; 17.30 SVETILA; 17.45 TV OKNO; 17.50 EP VIDEO STRANI; 18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE; 18.00 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA: ŠKOLJČNO BRDO; 18.25 CIBAN, DOBER DAN: V ZASNEŽENI DEŽELI, 1. del; 19.00 RISANKA; 19.12 EPP; 19.15 TV OKNO; 19.20 DOBRO JE VEDETI; 19.24 EPP; 19.30 TV DNEVNIK 2, ŠPORT; 19.55 VREME; 19.59 EPP; 20.05 E. Reitz: DOMOVINA, nemška nadaljevalna oddaja; 10/11; 21.25 TV OKNO; 21.30 EPP; 21.35 TEDNIK; 22.35 TV DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME; 22.55 RETROSPEKTIVA: «KOMEDIJA NA SLOVENSKEM ODRU», G. Feydeau: BARILLO NOVA POROKA; 0.40 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

16.30 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI; 17.25 TELESKI '90, PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE, 5. ODDAJA; 18.00 REGIONALNI PROGRAMI TV LJUBLJANA – STUDIO LJUBLJANA; 19.00 'ALO, 'ALO, angleška humoristična nanizanka; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.00 ŽARIŠČE; 20.30 V HRIBIH SE DELA DAN: POPREK ČEZ POHORJE, dokumentarna serija; 1/8; 21.00 PLESNI NOKTURNO: GOVORICA TELESKA; 21.15 SPREMINJANJA: DELAVNICA MARKA POGAČNIKA, dokumentarna oddaja; 22.00 VEČERNI GOST; 22.30 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI, (do 0.00)

ZAGREB I

8.25 TV KOLEDAR; 8.35 SONČNICA, ODDAJA ZA OTROKE, 5/6; 9.00 ŠOLSKI PROGRAM; 9.00 IGRE NA SNegu; 9.15 NAŠI PRIJATELJI ŽIVALI: OVČA IN KOZA; 9.30 IZ VAŠEGA ČTIVA: JOSIP KOZARAC; 10.00 NAŠI LIKOVNIKI: SLAVA RAŠKAJ; 10.30 REZERVIRAN ČAS; 12.50 POROČILA; 12.55 INNSBRUCK: SMUČARSKI SKOKI, prenos; 15.00 GLASBENA ODDAJA; 15.30 POROČILA; 15.40 NOČ IN DAN, PONOVITEV NOČNEGA PROGRAMA; 17.00 TV DNEVNIK 1; 17.20 STARE OBRTI, izobraževalna oddaja; 17.50 SONČNICA, ODDAJA ZA OTROKE, 5/6; 18.20 REZERVIRAN ČAS; 18.40 RISANKA; 18.45 DOKUMENTARNI PROGRAM; 19.15 RISANKA; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.00 ČRNO NA BELEM, POLITIČNI MAGAZIN; 20.50 KVIZKOTEKA; 21.55 TV DNEVNIK 3; 22.15 POROČILA V ANGLEŠČINI; 22.20 NOČ IN DAN, FALIČNI PENZION, angleška nanizanka, POGLED V OGLEDALO, francoska nadalj., 4/4, A. Hitchcock VAM PREDSTAVLJA; 0.20 POROČILA

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 NOGOMET, angl. prv. (ponovitev) 15.30 TV NOVICE 15.40 BOKS (ponovitev) 16.00 NOGOMET, špansko prv. (posnetek) 18.15 WRESTLING SPOTLIGHT 18.50 TV NOVICE 19.00 ODPRTA MEJA 19.30 TVD STIŠČIŠČE 20.00 RALLY: PARIZ–DAKAR 20.30 RAZISKOVALNA BAZA – Posebna oddaja 22.00 TV NOVICE 22.10 «MON-GOL-FIERA» – oddaja o nogometu

**Petek,
5. januar 1990**

LJUBLJANA I

8.35–12.45 in 14.55–1.20 TELETEKST RTV LJUBLJANA; 8.50 VIDEO STRANI; 9.00 MOZAIK, ponovitev; 9.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE; 9.30 V HRIBIH SE DELA DAN: POPREK ČEZ POHORJE, dokumentarna serija; 1/8; 10.10 SPREMINJANJA: DELAVNICA MARKA POGAČNIKA, dokumentarna oddaja; 10.45 E. Reitz: DOMOVINA, nemška nadaljevalna oddaja; 8/11; 12.35 VIDEO STRANI; 15.10 VIDEO STRANI; 15.20 TELESKI '90, PRIPRAVIMO SE NA SMUČANJE, ponovitev 5. oddaje; 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev; 16.25 EP VIDEO STRANI; 16.30 TV DNEVNIK 1; 16.40 POSLOVNE INFORMACIJE; 16.45 MOZAIK, ponovitev, tednik; 17.45 ...; 18.05 TV OKNO; 18.10 EP VIDEO STRANI; 18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE; 18.15 POJDI NEKAM, NE VE SE KAM: ZLATO JABOLKO, lutkovna serija TV Zagreb, 1/8; 18.30 A. Lindgren: PIKA NOGAVIČKA, švedska nanizanka; 16/21; 19.00 RISANKA; 19.12 EPP; 19.15 TV OKNO; 19.20 DOBRO JE VEDETI; 19.24 EPP; 19.30 TV DNEVNIK 2, ŠPORT; 19.55 VREME; 19.59 ZRČALO TEDNA; 20.14 EPP; 20.20 NAFTA, angleško-norveška dokumentarna serija; 1/8; 21.15 TV OKNO; 21.20 ULICE SAN FRANCISCA, ameriška nanizanka; 10/13; 22.10 TV DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME; 22.20 OČI KRITIKE; 23.10 KABARET, ameriški film; 1.10 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

16.30 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI; 18.00 REGIONALNI PROGRAMI TV LJUBLJANA – STUDIO MARIBOR; 19.00 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBEL VLADA SREDENŠKA; 19.30 TV DNEVNIK; 19.55 PREMOR; 20.00 ŽARIŠČE; 20.30 VEČER POPULARNIH ZBOROV; 21.55 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI (do 0.00)

ZAGREB I

8.00 TV KOLEDAR; 8.30 ŠARAM BARAM, zabavnoglasbena oddaja za otroke tv Skopje, 1/8; 9.00 ŠOLSKI PROGRAM; 9.00 ZIMSKI ŠPORTI; 9.15 NAŠI PRIJATELJI ŽIVALI: PUJS; 9.30 IZ VAŠEGA ČTIVA: ZVONIMIR GOLOB; 10.00 NAŠI LIKOVNIKI: IVAN RANGER; 10.30 REZERVIRAN ČAS; 12.30 POROČILA; 12.40 REZERVNI ČAS; 15.30 POROČILA; 15.40 NOČ IN DAN, ponovitev nočnega programa; 17.00 TV DNEVNIK 1; 17.20 STARE OBRTI, izobraževalna oddaja; 17.50 ŠARAM BARAM, zabavnoglasbena oddaja za otroke tv Skopje, 1/8; 18.20 RISANKA; 18.45 ODDAJA O KULTURI; 19.15 RISANKA; 19.30 TV DNEVNIK 2; 20.00 ZAKON V LOS ANGELESU, ameriška nanizanka; 6/20; 21.00 GLASBENA RAZPOLOŽENJA; 21.45 TV DNEVNIK 3; 22.05 KULTURNI MAGAZIN; 23.05 POROČILA V ANGLEŠČINI; 23.10 NOČ IN DAN, DOM, LJUBI DOM, angleška nanizanka, Christabel, angleška nadaljevalna oddaja; 1/4, ZLOČINI STOLETJA, ameriška dok. serija; 1.25 POROČILA

KOPER

13.00 RALLY: PARIZ–DAKAR (posnetek) 13.30 TV NOVICE 13.40 «MON-GOL-FIERA» – oddaja o nogometu (ponovitev) 15.00 TV NOVICE 15.30 RAZISKOVALNA BAZA 16.00 «AMERICAN-BALL» 16.45 BASKET NBA 18.15 WRESTLING SPOTLIGHT 18.50 TV NOVICE 19.00 ODPRTA MEJA 19.30 TVD STIŠČIŠČE 20.00 FOOTBALL NFL 22.00 TV NOVICE 22.10 «SOTTOCANESTRO» – oddaja o košarki 22.50 TENIS 24.45 EUROGOLF

Silvestrska večerja

APERITIV

vermuth, viljamovka, sok

PRDJED

briosi s šunko ali šunkino peno
kanapeji
svinjska ribica v lisnatem testu
rdeče vino

GLAVNA JED

čista juha iz volovskega repa
polnjena bržola s šampioni
gnjatni žličniki z zeleno solato
Laški rizling

mlada raca
rdeče zelje
krompirjevi kroketi
črna vina

Baselski kruhki
potica
črna kava
šampanjec »Zlata penina«

Priprave

BRIOSI S ŠUNKO ALI ŠUNKINO PENO

Najprej pripravimo testo za briose in sicer vzamemo 1 kg moke, 200 g surovega masla, žličko kvasa, žličko sladkorja, dve jajci, 2 dcl mleka, vodo in sol. Iz teh sestavin zamesimo testo in pustimo, da vzhaja. Pred oblikovanjem testo še enkrat pregnetemo. Nato oblikujemo majhne kruhke, za pest velike in jih pri 180 stopinjah spečemo.

400 g kuhane puste šunke narežemo na majhne koščke. Stresemo jih v mešalnik, dodamo 200 g surovega masla in zmiksamo v pire. Po potrebi začnimo s soljo in poprom. S tem nadevom napolnimo majhne kruhke.

KANAPEJI

Kanapeji so majhni obloženi kruhki. Naredimo jih iz belega, polbelega in črnega kruha, ki je narezan na zelo majhne koščke. Ti so lahko kvadrati, pravokotniki, zvezde. Vsi naj bodo brez skorje. Namažemo jih lahko s surovim maslom, s sardelnim maslom, s sirnim namazom itd. Okrasimo jih s sirom, klobasami, olivami, orehovimi jedrci itd. Pri tem pride do izraza domišljija.

SVINJSKA RIBICA V LISTNATEM TESTU

Svinjsko ribico očistimo kožic in ga natremo s česnom, posolimo in ga spečemo v pečici. Pečen file vzamemo iz pekača, ga namažemo s pikantno gorčico ter ohladimo. Za nadev vzamemo 200 g šampionov in 100 g šunke, ter vse skupaj sesekljamo in prepražimo na maslu, popopravimo in dodamo zdrobljen česen. Zalijemo s kozarčkom šerija in dodamo žličko paradižnikove mezge. Po navodilu odvajamo listnato testo in ga razvaljamo v tako obliko, da lahko vanj zavijemo file. V sredino testa damo nekaj nadeva, nanj položimo file in ga namažemo s preosta-

lim nadevom. Testo namažemo z rume-njakom, da se bolje oprime nadeva in ga nato zavijemo okoli fileja, prav tako ga namažemo z rumenjakom tudi zunaj. Ru-lado z lepo oblikovanimi koščki listnate-ga testa pečemo 35 minut pri 200 stopi-njah. Topel file serviramo na pogreti plošči in ga razrežemo šele pri mizi.

ČISTA JUHA IZ VOLOVSKEGA REPA

600 g volovskega repa in drobovino ene kokoši damo kuhat v 3 l mrzle vode. Do-damo šopek jušne zelenjave, čebulo, v katero zabodemo en klinček, strok čes-na, nekaj zrnec popra in malo muškatnega oreščka. Juha naj se kuha počasi dve uri, tako da se komaj pozna, da vre. Nato jo precedimo in poberemo z nje vso maščo-bo. Nato vzamemo 125 g surovega zmle-tega mesa brez žil in ga dobro premeša-mo z vodo, beljakom in na lističe nareza-nim korenčkom. Potem počasi dolivamo ohlajeno juho in počasi segrevamo do vrelišča. Dodamo popečeno čebulo in pustimo na plošči, da se prepoji, toliko da ne zavre. Močna juha mora biti čista in zlato rumena. Nato juho precedimo skozi prtič, dosolimo po okusu, še enkrat se-grejemo in jo dopolnimo s 5 cl šerija. Ju-ho nalijemo v skodelice in takoj postre-žemo.

POLNJENA BRŽOLA S ŠAMPINJONI

Za posameznega gosta potrebujemo eno bržolo iz zgornjega prsnega dela po 150 g. Za nadev pa potrebujemo 150 g pu-stega govejega mesa, 150 g svinjskega mesa, 2 v mleko namočeni žemlji brez skorje, 1 jajce, 1 jedilno žlico sesekljane-ga peteršilja, 500 g svežih šampinjonov, 40 g moke, 1 strok česna, eno žlico sesek-ljanega peteršilja, 40 g maščobe.

Svinjino, govedino, ožete žemlje in po-lovico že prej prepraženih in ohlajenih šampinjonov zmeljemo v multi prakticu ali v mesoreznici. Vežemo z jajcem, začni-mo s soljo in poprom, dodamo nekaj sesekljane-ga peteršilja in dobro preme-šamo. Bržole tanko potolčemo, začnimo s soljo in poprom, premažemo z nade-vom, zvijemo, zvežemo ali spnemo z zo-botrebci. Od vseh strani zlato rjavo zape-čemo na maščobi, zalijemo z nekaj juhe in bolj pečemo kot dušimo približno 30 minut, pri tem pa pridno polivamo. Ko je pečeno, vzamemo meso iz posode in ga postavimo na toplo. Očiščene šampinj-o-ne razrežemo na rezine. Čebulne kocke prepražimo na maslu, dodamo gobe, zmečkan česen in sesekljan peteršilj ter dušimo začinjeno s soljo in poprom in naribanim muškatnim oreščkom. Ko vsa tekočina izpari je pripravljeno.

Sok od pečenke, v katerem so se pekle bržole, zalijemo z govejo juho, prevremo ter vežemo z gladko mešanico smetane in moke, nato pa pretlačimo. Dodamo osta-lo polovico gob in omako dobro posoli-mo. Z mesa odstranimo nitke, ga name-stimo na srebrn pladenj, polijemo s so-

kom in potresemo s sesekljanim peterši-ljem.

GNJATNI ŽLIČNIKI Z ZELENO SO-LATO

Dobro prežvrkljamo pol litra mleka s tremi jajci, žlico raztaljenega masla in posolimo ter dodamo 600 g moke in ste-pemo v gladko testo. 200 g kuhane šunke narežemo na majhne koščke in jo vme-šamo v testo. V vrelo slano vodo dajemo žličnike, ki smo jih oblikovali z dvema čajnikoma žličkama. Kuhamo jih 5 minut ter jih odložimo na cedilo ter preplakne-mo pod mrzlo vodo. Dobro odcejene žlič-nike zložimo v nepregorno posodo, ki smo jo predhodno dobro namazali z maščo-bo ter vse skupaj postavimo v pečico, da se enakomerno pogreje. Kot prilogo ponudimo zraven še zeleno solato.

PEČENA MLADA RACA

Za štiri ljudi računamo eno raco, težko okrog 2 kg. Raco operemo, malo nasoli-mo, notranjost natremo z majaronom, prekrizamo in zvežemo noge ter položi-mo v globlji pekač. V segreti pečici (230 stopinj) jo malo zapečemo, zmanjšamo temperaturo, prekrizamo z aluminijasto folijo, zalivamo z lastnim sokom in duši-mo do mehkega. Če sok povre, dolijemo malo mesne juhe. Ko je meso mehko, odstranimo folijo in z ostrim nožem zare-žemo kožo na prsih, da se počče vsa maščoba. Ko je raca dobro pečena jo vzame-mo iz pekača in shranimo na toplem. Mast odlijemo, preostali sok od pečenja pa prelijemo v posodico in gladko vme-šamo žličko moke, prilijemo 3 dcl juhe in en dcl konjaka, zavremo, precedimo in shranimo v posebni posodi na toplem.

RDEČE ZELJE

1 kg rdečega zelja otrebimo, operemo, zrežemo ali naribamo. V maščobi prepra-žimo sesekljano čebulo in žličko sladkor-ja, dodamo zelje in na rezance narezana jabolka (2). Malo zalijemo, solimo, začini-mo z lovorovim listom in enim klinčkom. Okisamo z 2 žlicama kisa. Dušimo 40 mi-nut. Vmes večkrat prilijemo malo vode. Nazadnje mu primešamo 2 žlici brusnic in pol skodelice rdečega vina.

KROMPIRJEVI KROKETI

30 g masla in dve jajci penasto umeša-mo. Dodamo 500 g ohlajenega in nariba-nega krompirja, 50 g moke, malo nariba-nega muškatnega oreščka in sol. Vse pregnetemo v testo, ki ga oblikujemo v 5 cm dolge svaljke. Te paniramo in oc-vremo.

BAZELSKI KRUHKI

400 g medu in 200 g sladkorja pri nizki temperaturi štedilnika razpustimo. 300 g neolupljenih mandeljev na debelo sesek-ljamo, dodamo olupke dveh limon in po-marane ter vse skupaj primešamo mede-ni masi. Dodamo še 3 žlice ruma, po pol žličke mletega cimeta in klinčkov, ter ne smemo pozabiti na žličko jelenove soli, ki smo jo prej raztopili v rumu. Dodamo 750 g moke in dobro pregnetemo v glad-ko testo. Na povročnem pekaču testo razvaljamo in spečemo pri 180 °C. Pečeno takoj prelijemo s kuhano sladkorno gla-zuro in zrežemo na majhne pravokot-nike.

BORIS JAGODIČ

Novoletni coctaili

Americano

1/2 vermut, 1/2 bitter, limo-nina rezina in dodatek sode.

Bloody Mary

4/10 vodke (ledene), 6/10 paradižnikov sok (leden), 2 brizga Worcestershire omake, poper, sol in dva brizga limoninovega soka.

Manhatan

2/3 whisky, 1/3 rdeči ver-mut, vložena češnja.

Martini dry

3/4 gin dry, 1/4 vermouth dry, limonina rezina.

Martini sweet

2/3 gin dry, 1/3 rdeči ver-mut, vložena češnja.

PODARIM DOBIM

HOROSKOP

OVEN

Potihem se vedno čakate, da se vrne, a se lahko zgodi, da boste precej razočarani. Vse prevečkrat ste ugodne razplete situacij jemali kot nekaj povsem samoumevnega, čeprav ste imeli v resnici le ogromno srečo. Sedaj pa se bo potrebno kar precej potruditi, da si ravno vam to preveč ne diši.

BIK

Zadnji čas je že, da se ozrete okoli sebe in ugotovite, da na svetu niste sami. Zaenkrat vam vaš vzvišen odnos še kar nekako uspeva, toda vse prehitro se boste ujeli v mreže svojih žrtv. Poskusite narediti nekaj več za svojega partnerja, ki vam bo to vsekakor znal vrniti z »obrestmi«.

DVOJČEK

Naj vam ne bo žal, četudi ste morebiti preveč razodeli svoja nagnjenja do osebe, ki vam že dolgo ne gre iz misli. Ni se vam potrebno sramovati vaše odkritosti, saj je to edini način, da se ponovno ne zapletete v mreže svojih blefiranj. Pazite se nenadnega presenečenja in nikar ne pustite, da bi odšlo kar mimo vas.

RAK

Poskusite se no malo umiriti, saj boste v nasprotnem primeru kaj kmalu občutili vso težo preteklih napak, ki jih vsekakor ni bilo malo. Po drugi strani pa vas lahko takšen kaos privede do nepričakovane dobitke. Izbira je predvsem vaša, saj bodo posledice zadele prav vas. Toda gorje, če bo šlo vse narobe...

LEV

Obeta se vam zanimivo igranje s čustvi, ki pa vas lahko kaj hitro izigra in za seboj pusti samo razočaranje. Ponovno si boste upali veliko več kot pa je v vaših močeh, kar bo presenetilo predvsem tiste, ki se vam stalno motajo okoli nog. Kljub okoliščinam, ki vam niso naklonjene, boste iz poslov potegnili kar največ.

DEVICA

Osrednja napaka, ki se vas drži v tem obdobju je vztrajno vztrajanje pri vašem načinu življenja. Vse preveč ste naivni, kar vas lahko privede do popolnega obupa. Svoje načrte zadržite raje za sebe in jih ne razlagajte prav vsakemu bežnemu znancu. Tako v ljubezni kot tudi poslu so donosnejše hitre odločitve; odlaganje lahko prinese le neuspeh.

TEHTNICA

Na srečo nimate moči, da bi se uprli skušnjavi. Je že tako, da je prepovedano sadje najslajše. Do izraza bo prišla vaša vroča narava, tako da boste v pravem trenutku zasijali v svoji najboljši izdaji. Nikar si zaradi tega ne delajte skrbi, prepustite se svojemu instinktu ter uživajte dokler lahko. Za zdravje in denar boste pač poskrbeli kdaj drugič.

ŠKORPIJON

Nikakor ni dobro, da poskušate prinašati odločitve, ki se vas prav nič ne zadevajo. Prijatelj vam lahko še kako zameri, saj ste se začeli vse preveč vpletavati v njegovo osebno življenje. Če se boste preveč sukali okoli takšnih reči, se vam lahko zgodi, da boste na koncu kratek konec potegnili prav vi.

STRELEC

Raje se držite tople postelje in domačega ognjišča. To bo vsekakor koristilo vašemu zdravju, prav tako pa lahko takšno okolje obilo doprinese k odnosu z vašim partnerjem. Čeprav si morda ne boste želeli korenitih sprememb, se vam v sredini tedna obeta dokaj neprijetno presenečenje, ki vas bo ponovno prisililo k resnejšemu pristopu k poslovnim zadevam.

KOZOROG

Temu, kar si želite, se ne boste mogli odreči; temu, kar nočete, pa se ne boste znali izogniti. Ostanite vam le še to, da se končno ozrete okoli sebe in opazite nekoga, ki vas ima že dolgo na očeh. Obeta se vam prijetna pustolovščina, seveda pod pogojem, da boste uspeli vsaj za kratek čas pozabiti na svoje skrbi.

VODNAR

Še vedno se niste uspeli izkoptati iz nedoločene položaja, zato morate biti skrajno previdni pri prinašanju odločitev. Prav v stiski pa boste lahko spoznali svoje resnične prijatelje. Nikar ne zvrčate krivde za nastalo situacijo na svojega partnerja, saj tudi on nima neskončnega potrpljenja.

RIBA

Ne bodite zamerjeni zaradi priložnosti, ki ste jo zamudili. V tem trenutku je pri vas potrebna predvsem hitra in odločna akcija, saj vas lahko je ta pripelje do uspeha. Glede partnerja ste lahko v tem trenutku povsem mirni in sigurni, čeprav v zadnjem času v njegovo zvestobo niste bili čisto prepričani.

bodeči NOVI TEDNIK

Tukaj počiva naš dinar novi,
bil je še mlad, a je preminil.
Niso izpolnili se upi njegovi,
preveč se z ničlami je poredil.

Z operacijo vzeli so štiri mu ničle,
»novi« na nogah trdno bo stal,
relacije z marko zdaj so le pičle,
na listah tečajnih spet je pristal.

Lahko z naravo En onesnažen

Toper sta doleteli kar dve nesreči naenkrat – naravna in politična. Zima brez snega in srb-ski bojkot.

Ampak samo milo zi-mo bi še nekako prema-gali.

Podatki kažejo, da v velenjski občini niso najbolj onesnažene Za-vodnje, ampak Graška gora. Gora jurišev.

Je to krivo, da jim v tej občini primanjkuje pra-vih jurišev?!

**V novo leto bomo vstopili
s konvertibilnim dinarjem
– vsaj vstopili bomo.**

Naj se ve

Interna banka Merxa je letos posojala le malo denarja celjskim delov-nim organizacijam.

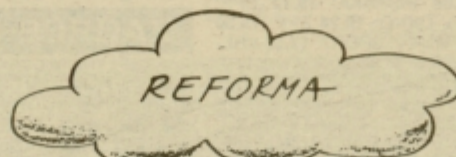
Njihovo načelo je na-mreč bilo, da vlagajo denar le v solidne firme.

Aut-aut: avt

Pravijo, da Emov Mar-jan Drev nekatere rešitve postavlja v znamenju ali – ali, ali po domače aut-aut.

Da zaradi tega Emo ne bo šel »avt«!

**Naj živi konvertibilno leto 1990!
Ne vemo, če bo – sliši se pa lepo.**

– Da ne bo spet dež obljud?

1. nagrada 10 milijonov dinarjev

Želimo vam veliko sreče pri reševanju križanke in pri žrebu, ter prijetne praznike.

[illegible]

NIČ NI TAKO VARNO, DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

Zavarovalna skupnost TRIGLAV, Območna skupnost Celje sklepa vse vrste premoženjskih in osebnih zavarovanj v družbenem in zasebnem sektorju.

V zasebnem sektorju lahko sklenete:

- požarna zavarovanja,
- zavarovanje stanovanjskih premočnin,
- zavarovanje stekla in vloma,
- nezgodna zavarovanja,
- življenjska zavarovanja,
- avtomobilska zavarovanja,
- transportna zavarovanja,
- zavarovanje živali in
- zavarovanje posevkov.

Z različnimi vrstami premoženjskih in osebnih zavarovanj si lahko zagotovite jamstvo v primeru škode ali nesreče.

Zavedamo se, da je inflacija močno vplivala na kvaliteto nekaterih zavarovanj. Zato smo pripravili spremembe in novosti pri sklepanju zavarovanj, ki naj bi odpravile razkorak med jamstvom na začetku in na koncu zavarovalnega obdobja, pri reševanju škodnih primerov pa va-

MURPHYJEV ZAKON
PREMOŽENJA

**VELIKOST
ŠKODE JE
PREMOSORAZMERNNA
Z VREDNOSTJO
STVARI
NA KATERIH
NASTANE.**

zavarovalnica triglav

lorizacijo odškodnin vsem zavarovancem, ki so zavarovanje sklenili po 17. 11. 1988.

Zavarovancem, ki imajo sklenjeno življenjsko zavarovanje, bomo poleg obveznosti po polici iz osnovnega življenjskega zavarovanja izplačali tudi obresti na matematično rezervo osnovne in dodatne zavarovalne vsote. Upravičencem, ki jim je bila izplačana zavarovalna vsota ali odkupna vrednost življenjskega zavarovanja od 1. 7. 1989 bomo naknadno nakazali obresti, če znašajo vsaj 2.000.000 din.

Naši zavarovalni zastopniki in delavci v predstavništvih:

- Laško
- Mozirje
- Slovenske Konjice
- Šentjur pri Celju
- Šmarje pri Jelšah
- Titovo Velenje
- Žalec

vam bodo svetovali in ponudili najboljšo možnost za popolno zaščito vašega premoženja. Hkrati vam bodo svetovali tudi najprimernejši način poravnave zavarovalne premije.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

zavarovalna skupnost triglav

OBMOČNA SKUPNOST CELJE

*želi vsem sedanjim in bodočim zavarovancem
srečno novo leto 1990*

gorenje 1990

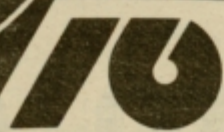
SREČNO

ZDRAVJA IN OSEBNE SREČE,
POLNO NOVO LETO
VAM ŽELI

KOVINOTEHNA

1990

Srečno novo leto

Ljubljanska banka

1894 1989 **LIBELA**

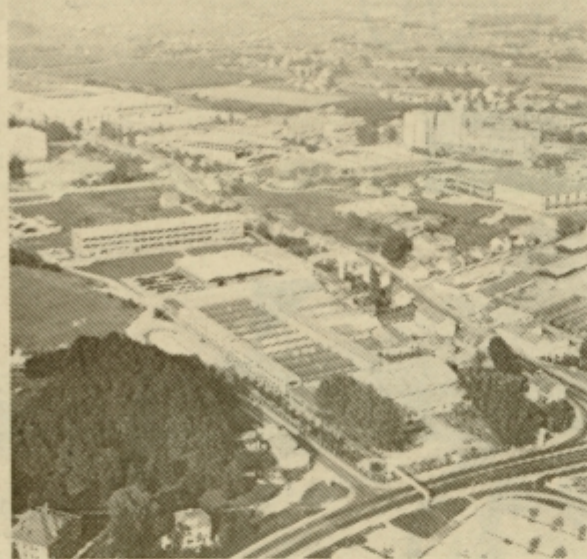
CELJE je staro industrijsko središče. Svojestven pečat mu daje kovinskopredelovalna industrija z dolgoletno tradicijo, kar pa nikakor ne pomeni, da gre za zastarelo in tehnološko zastopalo industrijo.

Prav nasprotno – delovne organizacije častitljive starosti izražajo izjemno življenjsko silo. Prav ta jim zagotavlja nenehno prisotnost v prvih vrstah tehnološkega napredka.

Mednje prav gotovo sodi LIBELA, industrija tehtnic in finomehanike, ki je v svojem 95 let trajajočem obstoju prehodila strmo pot od prvih obrtniških začetkov, do današnje sodobno urejene tovarne.

Začetki današnje LIBELE segajo daleč v leto 1894. Sprva majhno podjetje se je lepo razvijalo vse do II. svetovne vojne, ki je močno zavrla napredek. Šele po osvoboditvi se je začel pravi napredek, ki je kmalu obrodil sadove. Zdaj je LIBELA sodobno, tehnološko zaokroženo podjetje z okoli tisoč zaposlenimi, ki nenehno snujejo nove sodobno oblikovane izdelke, ki po svoji tehnološki zasnovi sledijo razvoju tehtalne, birotehnične in ogrevne tehnike v najrazvitejših deželah sveta.

Zato tudi danes – na pragu preloma v novo desetletje – delovni ljudje LIBELE brez bojazni vstopajo v evropske integracijske procese in vsem, ki so jim pripravljeni slediti

Dasiravno današnje naj-sodobnejše tehtnice po svojem videzu nimajo prav nič skupnega s častitljivo starimi tehtalnimi napravami, pa vendar najdejo svojo uporabno vrednost v vseh delih človekovega okolja. Tako tehtnice za dom, kakor tehtnice za vse vrste industrij, kmetijstva, trgovine in transporta, so rezultat prizadevanj razvojne skupine LIBELE, ki v sintezi z inovativnimi težnjami vseh zaposlenih obvladuje

jo tako klasične mehanske sisteme, kakor tudi najso-dobnejše mikroračunalniško vodene sisteme.

Razvojni potencial LIBELE, izražen v številu vseh zaposlenih, dandanes ubira popolnoma nove poti. V popolnosti ugoditi željam uporabnika je načelno stremenje, iz katerega se zrcali motiv, katerega realizacija vodi k humanizaciji delovnih pogojev, štednji materiala, denarja in časa.

*želijo obilo zadovoljstva
ob uspehih v novem letu 1990*

VSEM, KI STE NAS OBISKALI
IN STE SODELOVALI Z NAMI
IN VSEM DRŽAVLJANOM
DOBRE VOLJE – ŽELIMO
PRIJETNE PRAZNIKE IN

**SREČNO NOVO LETO
1990**

AVTO CELJE

REZERVNI DELI – AVTOMOBILI – SERVISI

JELOVICA

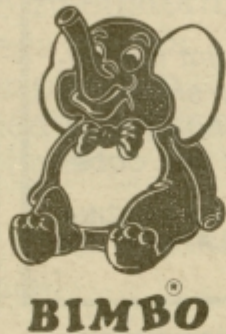
Trgovinica

RED BOOGIE

Friderikov atrij

*Film je postal resničnost,
modni trendi pa nujnost***PODJETNIŠTVO NE POZNA MEJA***Z občutki, ki vzbujajo
zadovoljstvo v leto 1990***SREČNO****Otroški boutique**

Mariborska 1, Celje

Trgovina

SIMONA ŠALEJZidanškova 7, Celje
Telefon: (063) 21-415

boutique

BRIGITA

CELJE Zidanškova 16

MAXIM

Trgovina

Mariborska 1, Celje
Telefon (063) 26-655*Vse, kar je
povezano z elektriko***ELEKTRO
BLISK**Zidanškova ul., Celje
Telefon: 28-653**NEŽA***Za lepoto in nežnost*

Mariborska 1, Celje

Trgovina

NINA*Novoletna oblačila in
intimno spodnje perilo***Tatjana Dremelj**

Zidanškova 3, Celje

LIDIJA KOVAČEC

Trgovina Stranice*Novoletni popust**Odprto 7-15,
nedelja 8-11.*

Trgovina

ULAGA*Za drobne in velike usluge*Soseska V., Žalec
Telefon: 771-330

Trgovinica

ZORKA KOS*Ko najmanjše stvari
lahko pomenijo veliko*Soseska V., Žalec
Telefon: (063) 711-350

Trgovinica

IVA*Za takšna in drugačna
darila*

Kocenova ulica, Celje

Gostilna

ZELENI GAJ

Štefan Simončič

Gotovlje 125, Žalec
Telefon (063) 713-222

Drogerija

SHAGAR*Za vse, ki jim vonj
pomeni doživetje*

Telefon: 713-135

Boutique ANJA

Nama Levec

YU boutique MONI

Rogla

*Komisijaska prodaja in prodaja na
drobno***ANTON MEŠIČ**Levec 56, Petrovče
Telefon: (063) 27-100

Nakupovalni-svetovalni center

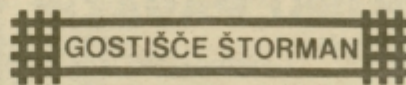
VOFRA*komisijaska prodaja in prodaja
na drobno, ALF otroška trgovina,
R-interieri – nakup pohištva in
oblikovanje prostora*Žalec
Telefon: 714-218

Bistro

**ZLATOROG
KLUB**

Mariborska 1, Celje

Restavracija

MADRUGADAStanetova ulica, Celje
Telefon: 26-555*Zvezdice niso le na nebu***ZVONE-MILICA ŠTORMAN***Za majhne in velike specialitete*Šempeter v Savinjski dolini
Telefon: 701-585

Gostilna

ZDENKA NOVAK*Ko jed postane užitek*Gotovlje 74
Telefon: 714-266Prvovrstni gostinski
objekt
GRAD TABOR
Laško*Čar preteklosti, okus sedanjosti*
Telefon: 731-600

Gostilnica

FRIDERIK*Majhno in okusno*

Friderikov atrij, Celje

Ribja restavracija

ČRNOOKA

Mirjana Tomažič

Žalec
Telefon: (063) 711-102

Gostilna

INTIHARLevec
Telefon: (063) 28-788

PRODAM

motorna vozila

OSEBNI avto Talbot-simca 1100, letnik 80, prodam. Informacije po telefonu 21-631.

OPEL kadet (karavan), letnik 71, registriran, prodam. Telefon (063) 831-116.

LADO nivo, staro dve leti, 14.000 prevoženih km, prodam. Peter Topole, Jagoče 8, Laško.

PEUGEAUT 504 GL, letnik 78, novo obnovljen in avto 101, letnik 79, prodam. Telefon (063) 783-162.

RENAULT 11, letnik 87, prodam. Telefon 701-698, popoldan.

BMW 2002, letnik 72, generalno obnovljen, registriran do 7. jul. 1990, prodam. Telefon (063) 712-452, po 20. uri.

ŠKODA 120 LS, letnik 1979, prodam. Antleij, Ipavčeva 12, Celje.

ŠKODA 110, športno, ter različne dele za R 4, prodam. Stanko Vodušek, Olešče 18a, Laško.

R 12, letnik 75, vozen, neregistriran, prodam. Informacije na Pohlinovi 7, telefon 34-663, popoldan.

ZASTAVO 750, letnik 73, obnovljeno, registrirano do 10. 10. 90, prodam. Branko Žaberl, Jakob 17, Šentjur.

AVTO VW 1200, letnik 75, prodam. Kilcati v večernih urah, telefon 785-213.

JUGO KORAL 55, februar 89, ugodno prodam. Telefon 21-191, popoldan.

JUGO 55, letnik 88, prevoženih 20.000 km, prodam. Telefon (063) 779-378.

stroji

PAJEK za obračalnik, širina 3,5 m, prodam. Informacije po telefonu (063) 824-270.

TRAKTORSKO brano, novo, prodam. Šifra: TRAKTOR.

TRAKTOR Zetor 7011 prodam. Telefon (063) 731-614, od 18. do 19. ure.

SIPOV obračalnik 160 prodam. Robert Romih, Turno 5, Gorica/Slivnici. Telefon 745-264, od 18. do 20. ure.

posest

HIŠO v Celju prodam ali zamenjam za 2 1/2 sobno stanovanje z garažo, z doplačilom. Šifra: UGODNO.

HIŠO, gospod. poslopje, blizu Celja, prodam. Šifra: NOVEJŠA GRADNJA.

HIŠO z zemljiščem (1.200 m²) na Marofu pri Jurkloštru ugodno prodam. Do hiše asfalt. Telefon 26-728.

STARO HIŠO v okolici Celja zmemem v najem. Šifra: TAKOJ.

NOVEJŠO VRSTNO HIŠO, oddaljenost 2 km do centra Celja, ugodno prodam. Telefon 31-758, po 18. uri.

VRSTNO HIŠO v 5 fazi, 500 m², v Hruševcu, pošta Šentjur, prodam. Marjan Žan, Brezovje 10, Šentjur.

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE, primerno tudi za predstavnostvo, v Celju, blizu sejma, prodam. Rebevšek (063) 31-587.

gradbeni material

BRUNA 11 x 3 cm, »folcana«, prodam. Franc Jurkošek, Kanjuče 6.

akustični aparati – glasbila

BARVNI TV sprejemnik ISKRA AZUR in pralni stroj Gorenje, ugodno prodam. Telefon 33-559.

VHS VIDEOREKORDER prodam. Telefon 36-943, kličite od 18. do 20. ure.

HARMONIKO Delicia, novo, prodam. Tel. (0601) 83-626.

KLAVIRSKO harmoniko Hohner, 120 basov, 5. glasno Verdi VN, prodam za 4000 DM dinarske protivrednosti. Šifra: HARMONIKA.

oprema

SPALNICO zaradi selitve ugodno prodam. Informacije po telefonu št. 27-826.

CENA MALIH OGLASOV

– do 10 besed 600.000 din
– vsaka nadaljnja beseda 50.000 din

Hkrati obveščamo bralce Novega tednika, da bo mali oglas objavljen v tekoči številki v primeru, da ga naročite najkasneje do ponedeljka do 17. ure, objavo oglasa pa je mogoče naročiti tudi vsak dan po telefonu 29-431.

Naslovov oglaševalcev, ki so objavljeni pod šifro, v uredništvu nimamo. Vsi interesi morajo oddati pismene ponudbe, skladno z vsebino oglasa in navedbo šifre v oglasni oddelek.

Naročniki Novega tednika imajo pravico do enega brezplačnega oglasa, do deset besed, na leto.

Vsem občanom in delovnim kolektivom občine Celje želimo srečno in uspešno 1990, ribičem v novem letu pa predvsem čiste vode ter dober prijem

RIBIŠKA DRUŽINA
VOGLAJNA ŠTORE

FRANCOSKO POSTELJO
150 x 200, prodam. Telefon 25-231.

živali

PRAŠIČA, težkega 170 kg, domače reje, prodam. Ivan Jeranko, Pristava/Mestnju.

PUJSKE za nadaljnjo rejo ali za odojke, vam jih tudi pripravimo, prodam. Anton Juhart, Novo Tapanje 11, Slov. Konjice.

PRAŠIČA, 140 kg, prodam. Goligranc, Ogorevc, Štore.

PRAŠIČA domače reje prodam. Kajin, Trnovlje 113, Celje.

KRAVO, devet mesecev brejo, drugega teleta prodam. Gomilšek, Ostrožno, Prvomajska 15.

KRAVO, 3. teleta, prodam. Leber, Primož 28, telefon 741-588.

ostalo

VEČJO količino vina (jurka, izabela), prodam. Alojz Vidmajer, Ul. Bačke Palanke 4, Žalec. Telefon 714-474.

NOV traktor IMT 539 s kabino in telico simentalco, brejo 8 mesecev, prodam. Telefon (063) 748-177.

Srečno novo leto

želi sorodnikom in znancem Kokličeva Mici iz Frankolovega.

RABLJEN hidrofor in več drugih starinskih predmetov prodam. Ogled možen vsak dan. Telefonska številka (063) 831-676.

MATURANTSKO obleko št. 38 prodam. Telefon 701-502.

V oglasnem oddelku Novega tednika na Trgu V. kongresa 3/a odsej sprejemamo oglase za tekočo številko še ob ponedeljkih do 17. ure, objavo oglasa pa je poslej mogoče naročiti tudi vsak dan po telefonu.

RAČUNALNIK ZX spectrum 48 K, z vso opremo, prodam. Telefon 31-957, med 19. in 21. uro.

SKRINJO 340 1 Gorenje, čelni nakladalec za traktor, klavirsko harmoniko, 96 basno, prodam. Telefon 36-531.

SMUČARSKÉ ČEVLJE, tekmovalne, model San Marko, št. 40, nove, prodam. Telefon 701-437.

STANOVANJA

SAMSKI MOŠKI išče garsoniero ali manjše stanovanje. Ponudbe pod PREDPLAČILO PLUS.

SOBO oddam fantu, sestanovalcu, s posebnim vhodom. Telefon 35-671.

ZAPOSLITEV

ŠIVILJO s prakso takoj zaposlimo. Pogoj samostojno krojenje. Telefon 776-671.

DOBER ZASLUŽEK S prodajo iskanih artiklov. Inf. na telefon 33-441, med 7. in 8. uro.

POMOČ v nočnih urah iščemo za bolnico. Perko, Nušičeva 1, Celje.

RAZNO

ROLETE, žaluzije izdelujemo in montiramo. Telefon 27-225, popoldan.

STAREJŠI upokojenec s hišo in lepim vrtom v okolici Celja, blizu avtobusne postaje, išče žensko, upokojenko ali delavko v službi, zadnja leta, za gospodinjstvo. Starost od 40. do 60. let. Možno dedovanje ali poroka. Sem brez obveznosti. Ostalo po dogovoru. Šifra: DOBRA KUCHARICA.

SILVESTROVANJE – Madžarska, 3 dni. Odločite se danes. TA Dober Dan, telefon 701-305.

Na zelo ugodni lokaciji v Marija Gradcu pri Laškem dam v najem prostore, ki so zelo ugodni za kakršno koli servisno obrt. Kličite na telefon (063) 731-193.

PROSTOR za mirno obrt oddam v najem. Predplačilo zaradi adaptacije. Šifra: PETROVČE

YU SKI POOL

PODARIM
DOBIM

nama

NOVO ZANIMIVO DRUGAČNO

I. etaža Prodajnega centra NAMA Levec

- nove butične prodajalne
- oblačila za šport in prosti čas Banny
- usnjena konfekcija
- svečana oblačila in modni dodatki
- butik za mlade

Zavod ŠRC »GOLOVEC« Celje

organizira

VELIKO SILVESTROVANJE 31. 12. ob 20. uri.

Igral bo ansambel PREROD.
Čakajo vas prijetna presenečenja.
Vsaka 50. vstopnica nagrajena.
Predprodaja vstopnic pri Slovenijaturistu in blagajni bazena, cena v predprodaji je 1.250.000 din, na dan prireditve 1.500.000 din. Informacije na tel. 33-233.

Iščemo dobrega gospodarja za restavracijo na Starem gradu

Od novega gospodarja pričakujemo kakovostne gostinske storitve in organizacijo prireditev.

Pisne prijave pošljite na naslov:
TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE
63000 Celje, Tomšičev trg 7

Tovarna nogavic POLZELA

prodaja
na podlagi sklepa delavskega sveta dne 5. 1. 1990
naslednje osnovno sredstvo:

stružnico tip TS 4

izklicna cena 200.000.000 din

Licitacija bo ob 12. uri v prostorih vzdrževanja Tovarne nogavic Polzela, kjer je možen tudi ogled stružnice od 10. ure dalje.
Interesenti morajo pred pričetkom licitacije plačati kavcijo v višini 10% vrednosti od izklicne cene pri blagajni podjetja. Izlicirani znesek mora kupec poravnati najkasneje v 3 dneh, sicer kavcija zapade.
Davčne obveznosti poravnava kupec.

Prodaja bo po sistemu videno-kupljeno in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Dežurstva zdravstvenih domov

Zdravstvena služba je v vseh zdravstvenih domovih na našem območju organizirana v dopoldanskih in popoldanskih ordinacijah, v zdravstvenem domu v Titovem Velenju pa je zdravnik dopoldne dežuren v sprejemni pisarni. V zdravstvenih domovih v Celju, Šentjurju, Žalcu, Šmarju in Rogaški Slatini ter izmenoma tudi v zdravstvenih postajah Kozje, Bistrica ob Sotli in Podčetrtek je dežurna zdravstvena služba med 19. in 7. uro zjutraj naslednjega dne, v Slovenskih Konjicah, Titovem Velenju in Laškem pa zdravniki dežurajo med 20. in 7. uro zjutraj naslednjega dne.

Telefoni: Celje: 26-113, Šentjur: 741-511, Slovenske Konjice: 751-522, Šmarje: 821-021, Rogaška Slatina: 811-621, Žalec: 711-138, Rogatec: 826-016, Kozje: 770-010, Podčetrtek: 882-018, Bistrica ob Sotli: 784-110, Titovo Velenje: 856-711 in Laško: 731-233.

NOVI TEDNIK – RADIO CELJE

Telefonske številke: redakcija, naročnine, oglasi: 29-431, 29-438, 29-419, 29-409.

Direktna številka studia Radia Celje: 21-250.

KLINKER

20% popust pri plačilu z gotovino in na naročilnice stanovanjskih zadrug za vse izdelke iz proizvodnega programa.

Nudijo: klinker ploščice, klinker opeko, porolite 6, 8 in 12.

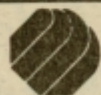
Popust velja do 15. 1. 90.

**STOPITE NA
TRDNA TLA!**

Ljubečna Celje
telefon 33-421.

MERX

ŠAVINJSKI MAGAZIN
ŽALEC

*Zahvaljujemo se vam za
zaupanje*

*ter se priporočamo za nakupe
v letu 1990.*

*Istočasno vam nudimo tudi
veliko izbiro daril.*

Vabljeni!

DA BOSTE LAŽJE OSTALI NAŠ NAROČNIK

V letu 1990 boste vsi naročniki lahko naročnino za Novi tednik plačevali mesečno. Vsi naročniki imajo 10 odstotni popust na ceno posameznega izvoda časopisa, povrhu pa še en brezplačni mali oglas in kot darilo še brezplačno čestitko v sporedu Radia Celje.

Izračunajte – takšne ugodnosti vam lahko ponudi le odlična hiša!

DA BOSTE LAŽJE POSTALI NAŠ NAROČNIK

Novi tednik je bran, Novi tednik je iskan. Zagotovite si svoj izvod! Izpolnite priloženo naročilnico in postanite član družine odlične hiše, v kateri imate vse naštetе ugodnosti.

NT&RC

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj _____ ulica _____ št. _____

pošta _____ naročam časopis »NOVI TEDNIK«

Začnite mi ga pošiljati dne _____

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

V _____ dne _____

podpis naročnika

NOVI TEDNIK
63000 CELJE
Trg V. kongresa 3a

TRŽNICA

Za praznike dva dni zaprta

V soboto, 30. decembra, bo celjska tržnica odprta od 7. do 14.30 ure, v nedeljo, 31. 12. (na Silvestrovo) pa od 7. do 11. ure. Po daljšem času bo celjska tržnica zaprta DVA dni skupaj in sicer v ponedeljek ter torek, 1. in 2. januarja 1990. Z normalnim »zimskim« obratovalnim časom bo začela v sredo, 3. januarja 1990, ko bo sprejela prve prodajalce in seveda kupce med 7. in 15.30 uro. V prvih dveh dneh novega leta bodo zaprte tudi vse ostale zanimive prodajalne ob tržnici, kot mesnica, ribarnica, kiosk za prodajo časnikov in cigaret, bife Dalmacija itd.

GREMO V KINO

KINO UNION

do 3. 1. 90: OBTOŽENA
– ameriški film
do 3. 1. 90: LETALSKA
AKADEMIJA – ameriški film

KINO MALI UNION

do 3. 1. 90: RAIN MAN – ameriški film

KINO METROPOL

do 3. 1. 90: GREŠNA ZADOVOLJSTVA – ameriški film

Matineje

30. 12.: COCA COLA KID I.
– ameriški film

KINO DOM

Mladinski program

28. 12.: VIJOLIČASTA KROGLA – sovjetski film

KINO RADEČE

31. 12.: RAMO, NEOBOROŽEN IN NEVAREN – ameriški film

KINO ŠMARJE PRI JELŠAH

28. 12.: RIBA PO IMENU VANDA – ameriški film

29. 12.: POVRATNI OGENJ – ameriški film

30. in 31. 12.: SALSA – ameriški film

KINO DOM MOZIRJE

28. 12.: MAMA JE PONORELA – holandski film

30. in 31. 12.: OSTANI PRI MENI – ameriški film

KINO JELKA NAZARJE

29. 12.: PALČICE – ameriški film

30. in 31. 12.: UPOR NA LA-DJI BOUNTY – ameriški film

KINO LUBNO

29. 12.: SUPER DESETKA – ameriški film

30. in 31. 12.: LA BAMBA – ameriški film

KINO ZDRAVILIŠČE

ROGAŠKA SLATINA

28. in 29. 12.: ZMAJI ZA VEČNO – ameriški film

30. 12.: D.O.A. – ameriški film

Nočni film:

29. in 30. 12.: VONJ PO GREHU – ameriški film

KINO TITOVO VELENJE

28. 12.: NORA ZABAVA V EVROPI – ameriški film

29. 12.: U.H.S. – ameriški film

30. 12.: NORA ZABAVA V EVROPI – ameriški film

2. in 3. 1.: NINJA PRIHAJA – ameriški film

Nočni kino

28. in 29. 12.: ANINA OBSESIJA – ameriški film

31. 12.: JAVNE AFERE – ameriški film

DOM KULTURE

28. 12.: KRVOSESI – jugoslovanski film

KINO ŠOSTANJ

Nočni kino

30. 12.: ANINA OBSESIJA – ameriški film

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila ljuba žena, mama in stara mama

ROZIKA
KRAMPUŠEK

Debro 13, Laško

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancom, sosedom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter hvala za vsa izrečena sožalja.

Posebna hvala govorniku za poslovilne besede ter duhovniku za opravljen obred.

Iskrena hvala vsem.

Žalujoci mož Ivan, hčerka Nada z družino in ostalo sorodstvo.

Dežurstva trgovin

V času Novoletnih praznikov, bodo imele prodajalne z živili naslednji odpiralni čas:

– v soboto, 30. decembra bodo od 7. do 15. ure odprte vse prodajalne z živili, z neživili do 12. ure, razen veleblagovnice TEKO, ki bo odprta do 15. ure.

– v nedeljo, 31. decembra bodo odprte prodajalne: Diskont v Cankarjevi od 7. do 12. ure, prodajalna Štručka od 7. do 11. ure, Celjska tržnica od 7. do 11. ure, Mesnica v Linhartovi od 7. do 11. ure, cvetličarna v Prešernovi od 8. do 11. ure ter kiosk pri bolnici v času obiskov.

V ponedeljek, 1. januarja 1990 bodo vse prodajalne ZAPRTE.

– v torek, 2. januarja bodo od 7. do 11. ure dežurne naslednje prodajalne: Merx, Potrošnik – Market na Ljubljanski cesti, samopostrežna Soča, blagovnica Nova vas (živilski oddelek), market Ostrožno, market Dolgo polje, samopostrežna Lipa Štore, market Vojnik (živilski oddelek); prodajalne Centra Celje: Solidarnost na Lavi, Voglajna, Otok – Trubarjeva ulica, poslovalnica Center na Tomšičevem trgu, Sedmica v Ul. 29. novembra, Mercator na Hudinji ter cvetličarna v Miklošičevi ulici.

Veterinarska dežurstva

VETERINARSKA POSTAJA CELJE: Delovni čas veterinarjev na veterinarski postaji v Celju je od 6.30 do 14.30 ure, redna dopoldanska ambulanta za male živali pa je od 8. do 10. ure, sicer pa imajo redno dežurno službo organizirano v popoldanskem in nočnem času. Telefon: 34-233.

VETERINARSKA POSTAJA ŽALEC: Na veterinarski postaji v Žalcu je redni delovni čas veterinarjev od 6. do 14. ure, neprekinjeno dežurstvo za celo občino pa je od 14. do 6. ure zjutraj naslednjega dne. Dežurstvo je organizirano tudi ob koncu tedna in v času novoletnih praznikov. Telefon: 714-144.

VETERINARSKA POSTAJA MOZIRJE: V Mozirju na veterinarski postaji je redni delovni čas veterinarjev vsak dan razen ob nedeljah od 7. do 15. ure, redna dopoldanska ambulanta pa od 7. do 9. ure. Do 2. januarja 1990 bo dežural dipl. vet. Marjan Lešnik, telefon 831-219, od 3. januarja dalje pa dipl. vet. Ciril Kralj, Ljubno, telefon: 840-112.

VETERINARSKA POSTAJA ŠENTJUR: Na šentjurski veterinarski postaji je redni delovni čas veterinarjev od 7. do 15. ure vsak dan, od 15. do 7. ure zjutraj naslednjega dne pa je organizirano dežurstvo. Od danes dalje, tudi v času novoletnih praznikov, bo dežural dipl. vet. Marjan Drešček, Ul. Miloša Zidanskega 2, telefon: 741-660.

VETERINARSKA POSTAJA SLOVENSKE KONJICE: Na veterinarski postaji v Slovenskih Konjicah je redni delovni čas veterinarjev od 7. do 12. ure, od 15. do 7. ure zjutraj naslednjega dne pa je organizirano dežurstvo. Telefon na veterinarski postaji: 751-166.

VETERINARSKA POSTAJA LAŠKO: V občini Laško je veterinarska služba v rednem delovnem času od 7. do 15. ure organizirana na veterinarskih postajah v Laškem in v Radečah. Dežurstvo od 15. do 7. ure zjutraj naslednjega dne je za celo občino na veterinarski postaji v Laškem, telefon 731-485. V primeru odsotnosti veterinarja v času dežurstva lahko pustite sporočilo pri vratarju Pivovarne, telefon: 731-121.

NT&RC

Novi tednik je glasilo občinskih konferenc SZDL občin Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, in Žalec.

Direktor TOZD in v. d. glavnega urednika: JOŽE CEROVŠEK

Odgovorni urednik Novega tednika: Branko Stamejčič

Odgovorni urednik Radia Celje: Mitja Umnik

Predsednik časopisnega in programskega sveta: Viki Kranjc

Redakcija: Marjela Agrež, Irena Baša, Tatjana Cvirn, Nataša Gerkeš, Brane Jeranko, Nada Kumer, Edo Einspieler, Edi Masnec, Brane Piano, Rado Pantelič, Mateja Podjed, Milena Brečko-Poklič, Franček Pungertič, Ivana Stamejčič, Zdenka Stopar, Tone Vrabl, Srečko Šrot, Janez Vedenik.

Tehnični urednik: Franjo Bogadi.

Tajnica redakcije: Mojca Aužner.

Novi tednik izhaja vsak četrtek. Tisk: ČGP Delo, Ljubljana

Cena posameznega izvoda je 70.000 dinarjev. Mesečna naročnina je 270.000 dinarjev. Za tujino je letna naročnina 6.000.000 din.

Številka žiro računa: 50700-603-31198 – ČGP Delo, toz

Novi tednik, Trg V. kongresa 3a, Celje. Telefon: 29431

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

KLIC V
DUŠEVNI
STISKI

916

med 15. in 22. uro
vsak dan

KOLEDA 1990

po ljudskem motivu

Koledniki so včasih peli:
Oj kole-kole-koledo
lepo leto mlado!
Da bi prav veselo blo,
imelo mastno brado –
oj kole-kole-koledo!

Mi za njimi bi povzeli:
Oj kako bi blo lepo,
če bi verjeti smeli,
da v novem prav tako
bli dobrih bi vesti veselil:
Da hladen zid se ruši,
ki je med ljudmi na duši.
Da le ni Malta Jalta,
da svet si vse bližji je,
in da so se tiranije,
se kot karte zrušile...
Oj kole-kole-koledo,
daj stori zdaj še to,
da pamet sreča naše,
da sami kovčke spokajo.
Oj kole-kole-koledo.

Da s pretopljenimi topovi,
zgrajeni bi bili mostovi
od ljudi do soljudi,
ljudstvi in med narodi!
Da besede in ideje
ne postavljale bi meje;
da kot čebele med vrtovi
bile bi pelod med svetovi.
Če smel cveteti bo vsak cvet,
prijaznejši bo, boljši svet.
Prizanesi leto nam vse to,
oj kole-kole-koledo.

Oj kole-kole-koledo
leto lepo mlado,
da bi prav veselo blo
imelo mastno brado.
Oj kole-kole-koledo.
Mlado leto, daj ohrani
vse dobro nam od lani,
a tega res ni malo,
od včeraj nam ostalo.
Pozabi na vse žalostno,
oj kole-kole-koledo.

Oj leto mlado, daj prinesi
v deželo nam kaj pameti –
vsaj toliko je raztresi
na dan volitev med ljudi,
da bi v imen poplavi,
za pravšnje se odločili.
A h koritu nam ne spusti
preveč pujsov, saj se ve,

da če piče primanjuje
vsem se apetit odpre,
da šibek spet ostane lačen,
že sit pa rad se prenažre.
Politikom prinesi hlače,
takšne močne, irhaste,
širokih hlačnic, ker pač skače
tisto kar jih v hlačah je –
al'pa če se kaj priméri,
v javnosti zavoha se.
Krmarju naš' mu daj moči,
da nas pripelje čez čeri,
ki jih bržčas ne pozna,
ve pa vsaj, kam naj pelja.
Če nam sreča ne bo mila,
če se barkača razleti,
če »kuhar« pride do krmila,
bog daj k bregu splavati.
Daj sveti Anton vsem deklinam
plodne dedce v postelje
in sveta Ana, da se prime
kar bô in kar vsejano je.

Politika ne more nič,
če se brez mitingov priméri
do Triglava – vse na ič.
In Demosu daj trop poslancev
prikorakat v parlament,
Manj bo prismojenih žgancev,
če bodo kohi – saj ni šment –
drug drugmu v piskre gledali.

Oj kole-kole-koledo,
leto novo in mlado,
prišepni Jugi na uho,
da nič in nič in vedno nič,
kjer ni nič, tud' nič ne bo
če kje kaj malega je blo
ga ničle hitro pojedjo,
bo dinar ničen prav tako,
če mu le ničle zbrisemo,
oj kole-kole-koledo.
Zdaj vsak zase koledujemo!
Vsak v sebi nosi tihe želje,
kaj bi mu bilo v veselje.
So srca nam koledniki,
želijo več, kot se zgodi.
Zato se z mislijo tolaži,
če želiš si – torej si!
Koledniki grede po svetu
– novo leto voščijo –
prepevajo v staro vižo
sto želja zavijajo.
Če vse se – ali nič – zgodi
da sva le JAZ in TI,
tako prešteti bomo vsi!

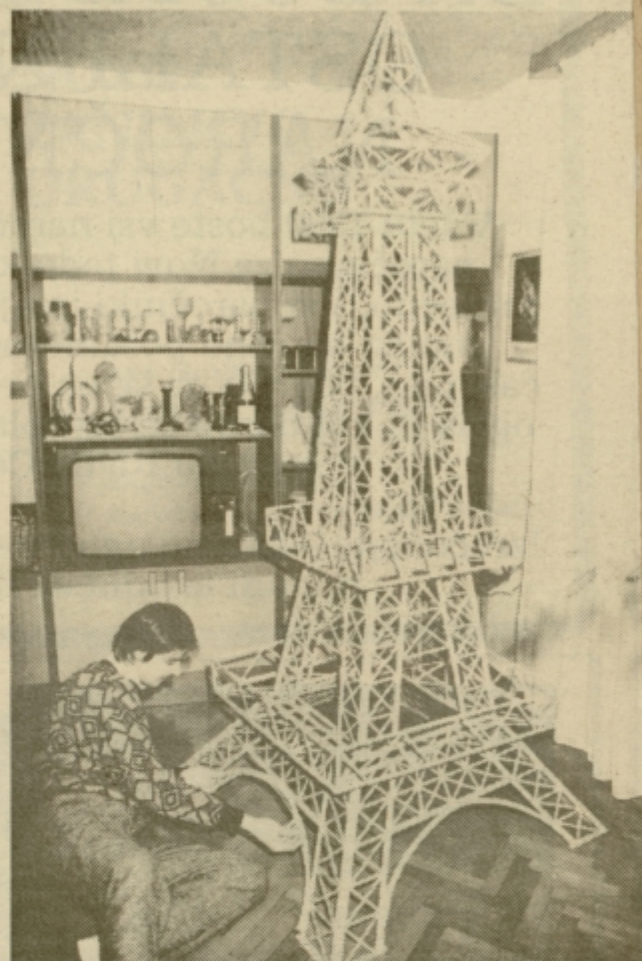
Pavlova šestnajsta plača

Celjan Pavel Jazbec se je pred letom dni dobil s svojimi prijatelji, da se skupaj dogovorijo za silvestrovanje na Šmohorju. Mimogrede so v njegovi sobi opazili velik Eifflov stolp iz vžigalic, ki ga je med služenjem vojaškega roka v prostem času gradil vztrajni mladenič, po poklicu avtomehaničnik. V višino je meril skoraj meter in vsem se je zdelo nemogoče, da bi večji sploh lahko obstajal.

Verjetno se jim je zdelo smešno, ko se je Pavel postavil, da v letu dni zgradi trikrat večji stolp, takšnega do stropa. Za šalo in stavo so mu ponudili vsak svojo decembrsko plačo, eden izmed petih prijateljev pa naj bi prispeval toliko buteljk, kolikor jih gre na spodnjo polico. Da je bil hec še večji, so poklicali tudi priče, očeta in mamo in slavnostno podpisali dokument o stavi. Morda je bilo prav zaradi tega silvestrovanje veselo, pa tudi zaradi tega, ker naj bi Pavle stavo izgubil in za kazen bi se letos na njegov račun zopet veselili na Šmohorju.

Gradnja se prične

Sprva je tudi sam vzel zadevo bolj za šalo kot zares. Gradnja je dobro napredovala. Vseeno je po službi tu in tam popravil kakšen avto, šel v družbo, zvečer pa vlek do dveh, treh zjutraj. Ko je videl, da čas beži, je delal deset in več ur dnevno. Vsako vžigalico posebej je zažgal, jo sčistil, namazal z lepilom in sestavil. Tako, da se mu je pričelo sanjati in nekoč je v takšnem stanju sredi noči vstal ter nevede pohodil del stolpa. Ko se je zjutraj

zbudil in videl razdejanje, je hitro izračunal, da je izgubil 14 dni dela in da se mu ne izplača več truditi. Starši so ga prepričali, da je vendarle nadaljeval in ko je videl, da je stolp že precej visoko, dnevi pa se iztekajo, si je vzel še tri dni dopusta. Po 4658 ura dela ga je na presenečenje prijateljev dokončal pred rokom.

V Guinnessovo knjigo rekordov

Seveda vsi skupaj niso mogli verjeti očem in so morali pogledati, kako je z rekordom v Guinnessovi knjigi rekordov. Menda je največji Eifflov stolp iz vžigalic visok 2,36 m, Pavlov pa je za 20 cm večji. Zanj je porabil 41.563 vžigalic, 3 kg lepila, 1 kg laka. Tako bo Pavle decembra poleg dvanajste plače dobil še 4. na spodnjo polico stolpa pa naj bi postavili 50 buteljk.

Ker decemberska plača niti ne bo tako slaba in fantje niti za silvestrovanje ne bi imeli, je Pavle nekoliko popustil in vzel le polovico stave. Silvestrovali pa bodo zopet na Šmohorju, čeprav ne čisto na njegov račun. Verjamemo pa, da bodo zbijali šale na račun trmastega mladeniča, »ki podnevi plete in ponoči para, pa vseeno sešije svojo srajčico!«

EDI MASNEC

LISTAMO PORUMENELE STRANI

Zbirar:
Miloš Likar

Slovenec, 29. december 1929

Čiščenje hodnikov. Mestni magistrat opozarja hišne posestnike in posestnike zemljišč v mestu na določilo cestnopolijskega reda, glasom katerega morajo biti hodniki do 7 ure zjutraj očisti, v zimskem času pa dovoljno posuti s pepelom, peskom, žagovino ali podobnim, da se na ta način preprečijo nezgode na gladkih in zamrzlih hodnikih. Proti onim, ki tega določila ne bi upoštevali, bo mestni magistrat nastopil z vso ostroostjo. Poleg tega so oni, ki se ne bi pokoravali in bi se radi tega zgodile nesreče, odgovorni za poškodbe kazensko in civilno pravno.

Vsaj v zimskih mesecih smo dolžni posvetiti lepi knjigi nekaj svojega časa in ljubezni. Ljudska knjižnica katoliško prosvetnega društva, ki je vsak delavnik ves dan odprta in se nahaja na Cankarjevi cesti št. 4, Vam pod najugodnejšimi pogoji nudi veliko izbero lepega čtiva. Posetite jo ter si ogledajte imenik knjig. Knjižnica si sproti nabavlja vse knjižne novosti, ki jih je po njih tako umetniške kot vzgojne vrednosti mogoče uvrstiti v javno knjižnico.

Pohorje, je središče zimskega športa. Po celem Pohorju je zapadlo zadnje dni novega snega za 20 do 30 cm na zamrznjeni podlagi. Za smuko je ugodno. Zanimiv pojav je, da je bilo na Pohorju zadnje dni precej ljubljanskih zimskih športnikov pa tudi zagrebških in drugih. Tako postaja Pohorje radi ugodne snežne konjunktore središče našega zimskega športa.

Kakšne na silvestrovo

Se sprašujete, kakšno garderobo si bi nadel na Silvestrovo? Nekaj predlogov so na to vprašanje podali manekeni plesnega studia Forum v izredno zanimivem večeru, ki so mu dali naslov Igra svetlobe in čara. Poleg omenjenih manekenov iz Celja in Maribora so na predstavi sodelovali tudi plesalci tega studia ter Arsen Dedič in Tatjana Dremelj. Nekaj predlogov za silvestersko garderobo smo s te prireditve za naše bralce ujeli v naš objektiv.

EDI MASNEC